

Свим
суграђанкама
срђан
8. март

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ **Крагујевачке**

Година IV, Број 147

Излазе четвртком

Цена **70** дин.

www.kragujevacke.rs

8. март 2012. године

ISSN 1821-1550

9 771821 155019

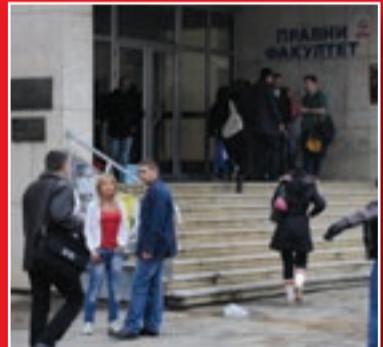
ПРОМОЦИЈА „ФИЈАТА 500Л“
У ЖЕНЕВИ

**Старт за линију
Крагујевац - свет**

страница 8.

СТУДЕНТСКА КАМПАЊА
„ДЕСЕТКА ЗА СРБИЈУ“

**Од врха ка дну
леденог брега**

страница 10.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ
СРЕДЊОШКОЛАЦА

**Шанк дражи од
позорнице**

страница 18.

ПИЛОТ ПРОЈЕКАТ СОЛАРНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Укроћено Сунце у Бадњевцу

• SMALLVILLE •
КРАГУЈЕВАЦ
034 352 641
www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ЗАНИЧАКО ДВОРЦИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

Крагујевац
ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž
mir u kući

Refilm
Kraljiceva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 60

auto centar
BAKI
VULKANIZACIJA
- производња свих врста гума
AUTOMOBILSKA
- механичарске услуге
REKONSTRUKCIJA TRAPA
- замена делова трапа
TEHNIČKI PREGLED
- осигуруванje возила
AUTOMOBILSKA
- прегледи
VULCO
www.bakiinfo.com
tel: (034) 324-001 - 310-297

Карикатура: Горан Миленковић

АНКЕТА УВАЖАВАТЕ ЛИ 8. МАРТ - ДАН ЖЕНА?

М. Ићајловић

Милинко Петровић, возач:
- Слабо, имамо ми Материце, наш српски празник жена.

Стојан Павићевић, ученик:
- Мајци увек поклоним цвет.

Сређан Јеремић, обућар:
- Супрузи поклоним ружу и још по нешто...

Александар Пејчић, адвокат:
- Да, то је њихов једини празник.

Бојан Цветковић, комунални полицијац:
- Женама је увек потребна пажња, али и њихов дан.

Мирољуб Шекуларац, електроинжењер:
- Сећам се Осмог марта у „Застави“, празник над празничима.

Момчило Ђукић, алатничар:
- Наравно, поштујем женски пол.

Миша Милутиновић, хемијски техничар:
- Традиционално купујем цвеће близским особама супротног пола.

Радован Симовић, бравар:
- Мени је 8. марта рођендан, па славим са свим женама света.

ДРУГА СТРАНА

Порука

Пише Драган Рајичић

Богами, окандидатурисмо се! Сад, ако будемо добри и послушни, имамо солидне шансе да у ЕУ будемо примљени и пре Косова. А кад се тамо најемо заједно и онако више ником неће бити важно где су границе. Ми ћемо, додуше, наше чувати у Уставу, а Албанцима ћемо препустити оне на терену. Тако је и најпоштеније јер не иде да непријатеља тучемо и у преговорима и на бојном пољу. Ха, они ће са нама да преговарају, а још не знају ни фуснота шта је!

Они који су нам с колосалним закашњењем и на једвите јаде благодарили овакав кандидатурни хепиенд, запевали су неколико згодних песама и заиграли коло, али сад је већ време да га за појас задену. Нико, наиме, још не зна када ћемо тачно и колику асну да видимо од нашег европизовања, али су зато већ готово све топлане најавиле хитно повећање цене грејања од тридесетак посто. Ако исто буде одмах реализовано, онда је можда боље било да су га представници владајуће коалиције заденули за појас и пре него што су се заиграли и запевали.

Ова опаска не важи једино за министра Дачића. Њему баш добро иде за кога год да се ухвати - од Слобе до Бориса. Да сам на његовом месту ја бих већ имао на дисковима гомилу својих песама. Ту бих, нормално, свој вокални дар раубовао на љубавне теме јер не бих био толико глуп, као што ни он није, да громом о коферчићима, шверцу цигарета или друштву са познатим криминалцем. Он би о томе, додуше, могао да нам нешто отпевуши тек ако после наредних избора не буде успео да се укруца у владајућу коалицију.

Загревање за те изборе је увекико у току и неуморни, готово легендарни, претенденти наше гласове све своје умне и физичке способности већ су пребрали у највећи погон. А кад се они тако разиграју и растрче, онда, знате већ, почиње и велика сезонска акција - предизборних обећања. „Навали народе, још мало па нестало!”, једна је од порука којима ћемо бити засакани на сваком ћошку. Акција о којој говорим је, заправо, акција над акцијама јер ће готово сви кандидати за освајање неке власти своја предизборна обећања народу делити и потпуно гратис. Само да се ослободе залиха!

Народ ће им, нормално, оно што ту прогута за цабака, касније, кад дођу на власт, платити као Свети Петар кајгану. Зато је можда боље да та обећања узимамо само на кашичицу, да при том затворимо очи и да замислимо да нам то лек дају, са идејом плацебо ефекта. То је оно кад пациент почиње психолошки боље да се осећа јер мисли да су му доктори пронашли чудотворни лек, а они му дали неку безвредну капсулу. Слабост ове идеје је, међутим, у томе што је нама нормалним, ако нас има, тешко да замислимо као докторе-спаситеље оне који су нас у ову кречану солидарно довели. Кад они почну да деле своја предизборна обећања и шаком и капом, нама не преостаје ништа друго нега да само зажмуримо, па шта буде!

А тек кад почну да се коалиционирају! Тим договорима бирача кога не преведу жедног преко воде на изборима гурнуће у бару после и то под тајним слоганом „Што ме гласаш кад не знаш да пливаш!“. Невероватно је ко се све са ким већ ухватио у коалицију или ће то тек да уради. Чак су се, ономад такрећи, удружили и жртва и целат, све зарад нашег вишег интереса. Где ће душа актуелним или будућим коалиционарима након свега што су у животу радили и једни о другима рекли на Господу је да одлучи. Моји извори, међутим, говоре да су од већ поменутог Светог Петра добили поруку да му не излазе на очи!

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 185, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по производничким ценама

Производничке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, пчениног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пјевац, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

SUNCE

gratis staklo za 4 godišnja doba

Prozori i vrata u dekorima drveta uz 10 godina garancije

www.suncemarinkovic.com +381 34 330 870

ШТА СУ ПОКАЗАЛИ НЕДАВНИ ПРОТЕСТИ РАДНИКА

Фонд за развој купује социјални мир

Уместо у производњу и куповину нове опреме паре из Фонда за развој, после протеста радника због неоверених здравствених књижица или неисплаћених зарада, све чешће се троше за куповину социјалног мира и гласова на предстојећим изборима

Пише Милутин Ђевић

Ова година, можда и због тога што је изборна, почела је, бар када су штрајкови и протести радника у питању, веома бурно. У Одељењу за економска и социјална питања Савеза самосталних синдиката Србије забележили су да је од почетка године било 28 штрајкова и седам протеста, у којима је учествовало 9.956 радника. У фебруару су радници 18 пута излазили на улицу. На тим протестима учествовало је 7.673 радника.

Штрајковали су запослени у Пореској управи, новинари крагујевачке „Светlosti“ и ТВ „Аvala“, радници „Навила“ из Земуна, „Партнерс песа“ из Сурдулице, васпитачице „Дечје радости“ из Буправе, путари из Ваљева, „Заставе оружје“, „Лугоремедије“, „Магнохрома“, „Желвоза“ из Смедерева...

Протести су били различито мотивисани, од неисплаћених зарада, преко неоверених здравствених књижица, до захтева да фирма не оде у ликвидацију или да се лоша приватизација поништи.

У Крагујевцу су радници Војне фабрике протестовали због неоверених здравствених књижица. После блокаде рада крагујевачке филијале „Социјалног“ добили су маркице које ће им, ако не уплате још једну рату од око 11 милиона динара, важити само до краја овог месеца.

Од најављеног протesta одустали су запослени у предузећима Групе „Застава возила“, јер су у последњем моменту пред излазак на улице добили обавештење да ће им књижице бити оверене. Радници „Застава камиона“, Заштитне радионице „Застава инпро“, „Хортикултуре“, „Резервних делова“ и „Специјалних аутомобила“ из Сомбора нису добили маркице, не зато што нису уплаћivalи доприносе у Фонд за здравствено осигурање, него што су уплаћivalи мање него што је закон прописао.

■ Из шупљег у празно

У сличној ситуацији нашли су се и запослени у „Застава енергетици“ и „21. октобру“, фирмама у реструктуриранају.

ПРОТЕСТ РАДНИКА „ЗАСТАВА ВОЗИЛА“ ЗБОГ НЕОВЕРЕНИХ КЊИЖИЦА

Фирме у реструктуирању, а њих је у Крагујевцу десетак и скоро по правилу са највише запослених, својим радницима су уплаћивale доприносе обрачунате на износ минималне цене рада, а не на основу стварне зараде запослених. У Фонду за здравствено осигурање су у праву када кажу да је закон јасан и да оверене здравствене књижице могу да добију само они запослени чији је послодавац исплаћивао пун износ доприноса, као и да би им се доделиле маркице без испуњавања тог услова настало хаос, јер би онда и други послодавци кренули истим путем.

У праву су, међутим, и запослени предузећа у реструктуирању који траже да им се овере књижице, а као аргумент за то истичу заједничак Владе Србије и одлуку Министарства економије по коме

фирме у реструктуирању могу да уплаћују минималне доприносе за здравствено осигурање.

Индикативно је што проблем који је очито настало у самој Влади, односно на релацији три министарства – здравља, економије и финансија, није решен све док синдикалци нису узели ствар у своје руке и почели да организују штрајкове и протесте, захтевајући оверу књижица.

Решење је ипак некако нађено. Компромисно. Такво да и вук буде сит и овце на броју. „Застава оружје“ морала је да узме кредит и добије субвенције да би уплатила прву рату и добила маркице до краја марта. Пословодству и синдикалцима обећано је да ће новац бити обезбеђен и за наредна три месеца.

Са друге стране Група „Застава возила“ добила је кредит из Фонда

за развој да би уплатила разлику доприноса између минималне и реалне цене рада и добила маркице које важе до краја маја.

На сличан начин су и друге фирме у реструктуирању или у већинском власништву државе успеле да измире бар део својих оноваца и запосленима и члановима њихових породица омогуће да користе право на лечење. Изборна је година. Србија је добила статус кандидата. Нездадовољни радници су склојени са улица.

А, шта се стварно десило? Ништа, или готово ништа. Сценарио је унапред био познат. Било је само питање да ли ће оружари морати да протестују три или пет дана, а могло се препоставити да актуелној власти у овом тренутку никако није одговарао ни бунт „Заставиних“ радника.

Држава по која пут поно-

РАЗЛАЗ НАКОН ОБЕЋАЊА ДА ЋЕ КЊИЖИЦЕ БИТИ ОВЕРЕНЕ

Већином гласова одборници Скупштине града усвојили су прошлог петка предлоге одлука о два нова зајма. Град ће се задужити у наредном периоду код пословних банака за 423 miliona динара и то за финансирање дефицита текуће ликвидности у износу од 195 и за финансирање капиталних инвестиционих расхода са 228 miliona динара. За узимање нових кредита добијена је сагласност Управе за јавни дуг Министарства финансија.

Планирано је да се првим зајмом покрије текући мањак паре у градској каси, док ће други бити искоришћен за капиталне инвестиције у граду. На списку објеката који ће бити грађени овим средствима су Здравствена станица број четири са Школским диспанзером, Оперативно - технички центар „Водовод”, саобраћајнице са пратећом инфраструктуром, Стамбено - пословни објекат Блок „Колонија – Школа”, као и уређење партера отворених базена и реконструкција објекта које користи Шумадија сајам.

■ Без новог оптерећења грађана

Представници опозиције критиковали су одлуку о новим кредитима уз образложење да је град већ презадужен и да се нови кредити подижу зарад изборне кампање. Са друге стране, представници градске власти демантовали су тврђење опозиције уз образложење да град не жели да стане са инвестиционим активностима без обзира на предстојеће изборе.

Објашњавајући скупштинским одборницима разлоге новог задуживања града, члан Градског већа за инвестиције и развој Небојша Васиљевић подсетио је да је град и прошле године узео кредит за текућу ликвидност који је исплаћен јер услови су такви да они морају да буду враћени у току календарске године, а тако ће бити и са новим кредитом за исту намену.

- Узвеши у обзор економску ситуацију и стандард грађана, град је донео одлуку да не увећава порезе који су у нашој надлежности, како не бисмо додатно оптерећивали грађане. Такође, имајући у виду велику задуженост привредних субјеката и отежане услове пословања, није се ишло ни са принудним наплатама. Определили смо се да тај недостајући новац надоместимо новим задуживањем и то за текућу ликвидност и нове инвестиције. Без инвестиција нема развоја, без развоја нема нових

НОВО ЗАДУЖИВАЊЕ ГРАДА

Крагујевац узима кредит од 423 miliona динара

радних места, зато и јесте определјење да се на почетку године узму ова два кредита како би се инвестициона активност наставила убрзано и у овој години, рекао је Васиљевић и додао да средства за капиталне објекте морају да буду обезбеђена у првој половини године да би пројекти могли да се реализују у току грађевинске сезоне.

Одлуку о новом задуживању опозициони одборници дочекалу су „на нож”, па је уследила бурна расправа о овој теми. Најгласнији су били напредњаци, који сматрају да град узима новац од пословних банака зарад предизборне кампање. Потпредседник Градског одбора СНС Горан Ковачевић рекао је да је проблем ликвидности само део ове приче, а да су прави разлог задуживања избори јер локално власти треба новац за спровођење изборне кампање.

Уместо 15 miliona евра, колико град тренутно дугује, до краја кампање Крагујевац ће дуговати преко 22 miliona евра само домаћим и страним банкама, упозорио је Ковачевић.

- Први ниво задуживања је за текућу ликвидност, а други за тајковане капиталне инвестиције и

објекте који је требало да буду давно завршени. Центар Водовода, за који је још 2009. узет кредит од преко miliona евра, још није завршен. Гради се као Скадар на Бојани из новог кредита, док је стари Центар, најврднији, продат по ценама довољно за изградњу новог, како су изнели чланици локалне управе, рекао је Ковачевић.

Бројне неизмирене обавезе премашују 20 miliona евра, упозорио је Ковачевић, као и да је Крагујевац, после Београда, убедљivo најзадуженији град у Србији.

- Данашње задуживање значи да је град узео нешто што не припада нама, него будућим генерацијама и није ми јасно зашто одборници мисле да треба да потроше новац грађана за изборну кампању. Зашто мислите да треба да отмете оно што вам не припада и да тај новац представите као ваше велике пословне успехе у изборној кампањи, поставио је питање Ковачевић са скупштинске говорнице. Истовремено је подсетио да, када је Верољуб Стевановић дошао на место градона-

ГРАДОНАЧЕЛНИК ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ
ОБРАЗЛАЖЕ УЗИМАЊЕ НОВИХ КРЕДИТА

члника 2004. године, град је био задужен са свега пола miliona евра.

Он сматра да је велика грешка што је укинут члан закона који није дозвољава задуживање изнад 50 одсто од текућих прихода, па сада више нема ограничења, тако да власт може да задужи грађане колико год хоће.

■ Најлакше је не радити ништа

Демантујући тврђење опозиције да је град презадужен, градоначелник Верољуб Стевановић је рекао да је истина да дуг Крагујевца по основу кредита износи 15 miliona евра, али је навео подatak и да је дуг Београда 466 miliona евра, али и да је много већи град и да има знатно веће приходе и порезе.

Одборници опозиције критиковали су ново задуживање града уз образложение да се новац позајмљује зарад изборне кампање, док представници власти, демантујући критике,

тврде да инвестиционе активности не смеју да стану

- Крагујевац је по задужености далеко испод Ниша и Новог Сада. Кључно је питање, у ствари, шта смо урадили са оним што смо узели. Доласком на власт 2004. године наследили смо „долину глади“, град без перспективе који се по свим параметрима налази на 137. месту. Данас је Крагујевац град будућности, најпозијењија инвестициони дестинација и по свим критеријумима налази се на трећем месту у Србији. Најлакше је уопште се не задуживати, него давати за плате оно што стигне од трансферних средстава, направити стот метара пута за четири године и бити незадужен. То није наша политика и ми то нећemo да радимо, рекао је Стевановић и нагласио да су сви досадашњи кредити реализовани на добробит грађана Крагујевца, за изградњу комуналне инфраструктуре, гасификацију, изградњу водоводне и канализационе мреже, реконструкцију базена за непливаче, изградњу Шарене пијаце, фискултурних сала, стамбених објекта и Затвореног базена.

Гордана БОЖИЋ

**UNIVERZALOVA
NOVA POSLOVNA
JEDINICA
KRAJUJEVAC**

150 kvadratnih metara poslovnog prostora,
15 000 artikala preko 40 poznatih svetskih brendova
generalni zastupnik za DISNEY školski pribor

UNIVERZAL Vam nudi: Kancelarijski i školski pribor, poslovnu galeriju, blokovsku robu, higijensko poslovnu konfekciju, ukrasna pakovanja, ramove i foto albume, računarsku opremu i dodatke, slikovnice, bojice, bojanke, knjige, čestitke, pozivnice, pisma, razglednice...

UNI
veleprodaja i maloprodaja kancelarijskog i školskog pribora,
igracka i poslovne galerijerije

adresa: Dragoljuba Milanovića BENE 95
Tel: 034 318 862 mob: 063 290 347
www.uni.rs i www.uni-online.rs

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР до Крагујевац**

Радно време од 7 – 15 сати
Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
Кнић 510 – 197
Рача 751 – 262
Баточина 842 – 311
Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија
Крагујевац
Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Приклучци 307 – 368
Пријава стања и рекламије
307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

СВИ ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

Укупне обавезе 18,8 милиона евра

У последњих десет година град је подијао шест дугорочних кредитова, а у овом тренутку задужен је са 14,2 милиона евра и 2,6 милиона на име камате. Са новим кредитима обавезе према банкама биће 18,8 милиона евра плус камате.

Од укупних обавеза према плановима отплате у овој години доспева за плаћање 1,75 милиона евра, док ће последња рата за остатак кредита стићи за наплату 2019. године.

ПРЕГЛЕД БАНАКА КОД КОЈИХ ЈЕ ГРАД ЗАДУЖЕН ПО ОСНОВУ ДУГОРОЧНИХ КРЕДИТА

1. Европска банка за обнову и развој

Износ кредита: 3.939.486,20 евра

Година узимања кредита: 2002.

Намена: изградња комуналне инфраструктуре (корисник ЈКП „Водовод“)

Почетак отплате: 7.6.2005.

Рок отплате: 7.12.2015.

Обавеза на дан 31.12.2011. године износи 1.438.191,51 евро

На дан 31.12. 2011. године отплаћено је 63 процента

2. Банка Интеса

Износ кредита: 4.004.469,40 евра

Година узимања кредита: 2005.

Намена: капитално инвестирање у инфраструктуру (гасификација, изградња, водоводне и канализационе мреже)

Почетак отплате: 11.10.2007.

Рок отплате: 10.11.2015.

Обавеза на дан 31.12.2011. године износи 2.316.037,87 евра

На дан 31.12.2011. године отплаћено је 42 одсто

3. Хипо Алпе-Адрија-Банк

Износ кредита: 4.750.000,00 евра

Година узимања кредита: 2008.

Намена: реконструкција базена за непливаче, изградња Шарене пијаце, изградња фискултурних сала и стамбених објеката

Почетак отплате: 30.09.2009.

Рок отплате: 30.08.2016.

Обавеза на дан 31.12.2011. године износи 3.562.600,05 евра

На дан 31.12.2011. године отплаћено је 25 одсто

4. Банка Интеса

Износ кредита: 5.356.372,87 евра

Година узимања кредита: 2009.

Намена: изградња Оперативно-техничког центра „Водовод“, изградња градских и приградских саобраћајница и водоводне и канализационе мреже

Почетак отплате: 2010.

Рок отплате: 2017.

Обавеза на дан 31.12.2011. године износи 5.007.830,87 евра

На дан 31.12.2011. године отплаћено је 7 одсто

5. Банка Интеса

Износ кредита: 1.920.761,56 евра

Година узимања кредита: 2011.

Намена: изградња затвореног базена, Оперативно-техничког цетра „Водовод“, Здравствене станице број четири, Школског диспанзера

Почетак отплате: 2012.

Рок отплате: 2019.

Обавеза на дан 31.12.2011. године износи 1.920.761,56 евра

На дан 31.12.2011. године отплаћено је 0 одсто

Обавеза по дугорочном кредиту који је узет 2006. године од УниКредит банке у износу од 3.065.565 евра, чија је намена била куповина земљишта и објекта од „Застава возила“ А.Д. „Застава камиона“ Д.О.О., изградњу комуналне инфраструктуре за радне зоне, као и накнаду за одузето земљиште измирене је у новембру 2011. године. Такође, обавеза по краткорочном кредиту који је узет од Интеса банке у 2011. години за текућу ликвидност у износу од 165.000.000 динара у потпуности су измирене у децембру 2011. године у складу са Законом о јавном дугу.

ГРАДСКА ДИРЕКЦИЈА ЗА РОБНЕ РЕЗЕРВЕ

Ћубриво уз субвенцију

Од понедељка, 5. марта, почела је испорука минералног ћубрива АН за пролећно прихрањивање ратарских култура, које је обезбедила градска Дирекција за робне резерве, уз подршку градског буџета, и које се пријављеним пољопри-

вредницима даје у замену за пшеницу, уз додатну субвенцију. Овог пута обезбеђено је 450 тона ћубрива и сваки пријављени пољопривредни добрине 180 килограма по хектару, а услове да преузме ћубриво испунило је 387 индивиду-

УСКОРО ПОЧИЊЕ ГРАДЊА ЧЕТВОРКЕ И ШКОЛСКОГ ДИСПАНЗЕРА

По систему кључ у руке

Комисија Одељења за јавне набавке оценила је као најбољу заједничку понуду „Пројекат монтаже“ и „Денезе М инжењеринг“, али ће уговор бити потписан тек пошто истекне рок за жалбе

На листи капиталних инвестиција за које ће бити потрошена новац од новог кредита, налази се и градња Амбуланте број четири и Школског диспанзера, чија градња би могла да почне већ крајем марта на простору иза диспанзера за жене у Улици Светозара Марковића.

Вредност радова процењена је на 74 милиона динара, а читаву процедуру јавног позива за избор извођача радова спровела је Градска управа за јавне набавке.

На тендери који је био расписан 27. јануара документацију је преузело 18, али су на тендери учествовала само два београдска предузећа – Грађевинско предузеће „Напред“, док су „Пројекат монтажа“ као носилац пројекта и „Денезе М инжењеринг“, послали заједничку понуду.

Комисија градског Одељења за јавне набавке спровела је комплетну процедуру, а ниједна од фирмама није имала примедби на поступак приликом отварања понуда. Комисија је оценила да је најбоља заједничка понуда два предузећа, али тек када наредне недеље буде истека рок за жалбе, знаће се и званично ко ће бити извођач радова.

Начелница одељења за јавне набавке Данијела Дробњак каже да је град као наручилац посла поставио врло ригорозне услове, што је, по свему судећи, био разлог одустајања већине понуђача. Занимљиво је да је први пут један од услова био извођач финансира комплетну градњу, а да тек по окончању посла и техничком пријему објекта град плати за ову услугу, познату као градња по систему „кључ у руке“. Очекује се да би објекат требало да буде готов до краја лета.

Осим тога, од опонуђача је тражено да има одређени број радника и прецизно дефинисан број запослених инжењера са лиценцом. Такође, поштована су и правила енергетске ефикасности, што је свеукупно узев био разлог да само два наведена предузећа учествују на тендери.

Осим тога, град обезбеђујући сопствени простор за објекат здравства убудуће неће плаћати закуп зграде где је смештена „четвртка“, преко пута Завода за хитну помоћ.

Према пројекту за који је била задужена Дирекција за урбанизам заједничка зграда две здравствене установе расположење са око 1.200 квадратних метара на четири нивоа – приземље и три спрата. Услуге примарне заштите у овим установама, иначе, користи око 17.000 житеља центра града и око 15.000 деце школског узраста, што је укупно преко 30.000 картона на евиденцији.

Мада је првобитно Дом здравља захтевао нешто већу квадратуру, град је сходно рапорложивим средствима умањио величину објекта, поштујући при томе нормативе које налажу закони у области здравства.

Аутор пројекта архитекта Бранко Јоковић каже да је предвиђено да „четвртка“ буде смештена делом у приземљу и на првом спрату. Ту ће бити смештене чекаонице, три ординације са два претпострата и тоалети. Планиране су и просторије за запослене са чајном кухињом, патронажни блок, просторија за чистаџице.

- На другом и трећем спрату налазиће се Школски диспанзер. Један од услова био је да се одвоје стаже за болесну и здраву децу која долазе на контролне прегледе. У Школском диспанзеру, поред ординација са претпострата и тоалети, планиране су и просторије за запослене са чајном кухињом, патронажни блок, просторија за чистаџице.

Осим тога, град обезбеђујући

сопствени простор за објекат здравства убудуће неће плаћати закуп зграде где је смештена „четвртка“, преко пута Завода за хитну помоћ.

да задовољи потребе свих пријављених који су испунили услове и да су тражене количине умањене за 10 посто како нико не би био одбијен. Интересовање производача било је, као и сваке године, велико јер је град обезбедио ћубриво АН са већом количином азота, које је и скупље, за разлику од државе која је понудила у размену ћубриво КАН. Овога пута одбијене су пријаве 62 производача који су исказали потребу за 149 тоне ћубрива јер нису испунили обевезе према градској Дирекцији за робне резерве за раније преузето ћубриво.

Пољопривредници градској Дирекцији тренутно дугују 4.600 тоне пшенице за раније преузето ћубриво, што је вредност од 92 милиона динара и да је више њих на време враћало дуг и количина понуђеног ћубрива би ове године била већа. Преузето вештачко ћубриво произвођачи ће компензирати испоруком пшенице рода 2013. године и то са 1,7 килограма пшенице за један килограм ћубрива. Садашњи реалан тржишни однос је један килограм ћубрива за 2,25 килограма пшенице, тако да буџет града Крагујевца и Дирекција за робне резерве, осим одложеног рока за враћање, субвенционишу набавку ћубрива са 30 одсто.

М. П.

ИЗГЛЕД БУДУЋЕ ЗГРАДЕ С БОЧНЕ СТРАНЕ

Према подацима из Здравствене станице број четири у овој установи се у просеку дневно обави око 300 прегледа, а још неколико десетина људи користи услуге лабораторије. Тако се збирно добија дневна флукутација од скоро 400 посета само у „четвртци“. Број укупних посета је далеко већи када се томе додају они који долазе у Школски и Диспанзер за жене, који ће се убудуће налазити на истој локацији, у Улици Светозара Марковића бр. 23.

И поред свих погодности изградње новог објекта, један од проблема који се назије у овом тренутку је паркирање у једносмерној улици. У пројектном задатку је препоручено да се „стационирање возила организује на парцели и паркингу уз Улицу Светозара Марковића, као и на другим паркинг просторима у окојију градског центра“.

У Дирекцији за урбанизам кажу да то јесте велики проблем, али да нису имали избора, јер парцела не оставља могућност за више паркинг места, па преостаје коришћење паркиралишта у околини док се не изгради јавна гаража.

Треба напоменути да у овом случају носиоци пројекта, односно Дирекција за урбанизам, нису одговорни за решавање тог проблема, пошто су пројекат урадили по пројектном задатку који су добили од инвеститора – града Крагујевца.

Већ сада је извесно да ће бити још веће гужве, али до изградње гараже у центру града не види се друго решење.

Г. БОЖИЋ

МАРКЕТ
МАРКЕТ
МАРКЕТ
МАРКЕТ
МАРКЕТ
НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ
КРАГУЈЕВАЧКЕ
ТЕЛЕФОНИ
333 111
333 116

АГЕНЦИЈА ЗА ВОЂЕЊЕ
POSLOVNIH КЊИГА
mani
За правна
лича и претузетнике
BRZO - ТАЧНО - ПРОФЕСИОНАЛНО
(034) 334 805
(064) 680 36 42

Пише Боривоје Радић

Ових дана агилна председница Скупштине Србије Славица Ђукић Дејановић обавестила је јавност да ће она и председник Тадић у уторак, 13. марта, расписати изборе. На њихово расписивање чекало се до последњег дана законског рока, као да је онима на власти важније да владају пуне четири године од тога какав им је учинак био. Могли су макар да избегну уторак и 13. јер, бар према народном веровању, тог дана и тог датума не треба ништа значајно започињати!

Што се, пак, грађана тиче, они се са приближавањем избора све чешће питају - за кога гласати? Готово истовремено изражава се и дилема - да ли уопште гласати?

Дилема за кога гласати разумљива је јер су људи свесни да није свеједно коме ће дати глас да земљу води у наредне четири године и на најнепосреднији начин утиче на квалитет њиховог живота. Друга дилема, да ли уопште гласати, необична је и тражи потпуније разјашњење.

Намеће се питање шта се додатило да не мали број људи сматра да не вреди гласати и да на изборе не треба изаћи. Появљују се чак и идеје о организованом фронту белих (празних) листића, које заговарају многи, не ретко и људи од угледа, за чије се мишљење никако не може рећи да је ирелевантно. Просто је невероватно како се дошло до тога да се сумња у сврхисходност избора, који су основни поступат сваке демократске државе.

Одговор на то није нимало једноставан. Некада, да би ствари биле јасније, морају се сагледати у континуитету. Мора се завирити у минула времена и потражити узрок овоме што нам се догађа.

Имали смо ми изборе и пре сто и више година. Они су тада спровођени у условима који су у политичком животу земље, у којој се тек успостављао парламентарни живот, тада владали. Били су слободни и демократски онолико ко-

ШТА МОГУ РЕШИТИ ИЗБОРИ

У лошем систему нема добре власти

Без обзира ко у мају дође на досадашњи начин, јер се избори у партијским моделом управљања, расписују у држави са власт, владаће на расписују у држави са без ефикасних и независних институција, дакле без политичког консензуса о неопходним променама система

лико је држава била у стању да створи такав амбијент. И уз све мањавости и пропусте, до Другог светског рата код нас се одржавају вишестраначки избори. После рата и успостављања тоталитарне комунистичке власти, долази до преломног тренутка. Нова револуционарна власт, у рашичашају са прошлочићу, руши све институције старог система, стварајући нове по својој мери и узору на совјетске. У том рушењу нестају и прави избори и они се у наредних пола века одвијају у оквиру једне партије, губећи при-

том сваки смисао. Партија преузима све институције и поистовећује се са државом.

Почетком деведесетих година, уз велики отпор власти, на мала врата уводи се вишестраначки систем и организују вишестраначки избори. Они су у почетку били све само не демократски. После низа изборних манипулатија, које социјалисти врше да би задржали власт, коначно после избора сеп-

тембра 2000. године долази до промена и успостављања демократске власти, после пуних 55 година.

Очекивало се тада да ће нова власт кренути путем стварања демократске, модерне, европске државе, засноване на владавини права, са јасном поделом власти на законодавну, извршну и судску, али долази до нечег што се најмање могло очекивати. Нова власт оклева са коренитим променама система, задовољавајући се углавном козметичким променама. Досадашњи метод партијског управљања државом готово да се и не мења. Поново добијамо државу у којој је партијска припадност главно мерило успеха, у којој су судови неуређени, неефикасни, несамостални, у којој влада отажава текуће послове који јој се дају после партијског усаглашавања и то углавном на већ чувеним телефонским седницама. А на шта личе јавна предузећа - посебна је прича. Она су пре свега сервиси странака које их после избора добијају као неку врсту плене.

Када све ово имамо у виду, онда је јасно колико је полујековна тоталитарна комунистичка владавина одредила и нашу садашњост и колико нисмо били у стању да се ње решимо и кренемо напред без оптерећења прошлости. Не одбацијући је у потпуности, дозволили смо да нам на известан начин одређује и садашњост. Зато и не чуди што грађани све више осећају да избори не доносе ништа ново. Без обзира ко долази на власт, влада на исти начин.

Зато код нас пре одржавања избора треба постићи политички консензус око промена устројства државе. О томе се морaju договорити сви најзначајнији фактори у политичком животу земље. Морају се утврдити механизми којима ће се елиминисати могућност функционисања партијске државе, стриктно обезбедити независност законодавне, извршне и судске власти и створити услови за стварање ефикасних и независних институција, које ће пре свега служити интересима грађана. Так после једног таквог договора овде је целисно одржати изборе. Као је и сада прилика за један такав договор пропуштена, без обзира ко у мају дође на власт, владаће на досадашњи начин. Резултате таквог владања унапред знамо!

(Аутор је председник Форума за регионализам Крајујевац)

ИСКУСТВА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА

Крагујевац ментор малим општинама

Унапређење рада канцеларија за локални економски развој (ЛЕР) у неразвијеним општинама остварује се разменом искустава са канцеларијама које су већ постигле добре резултате, тако да ће Крагујевац, Зрењанин и Пећинци обучавати службенике из малих општина у окружењу

Захваљујући финансијском подршци Фонда за отворено друштво пројекат „Наша једничка мисија - мале канцеларије за ЛЕР на путу великих успеха”, који предвиђа организовање обука службеника из девет малих и недовољно развијених канцеларија за локални економски развој, постаје стварност. Реализује се на предлог и у партнерству са невладином организацијом Центар за равномерни регионални развој из Београда, а за менторе су изабрани Крагујевац, Зрењанин и Општина Пећинци, док је девет општина из којих ће бити полазници још увек у поступку одабира. Ипак, претпоставља се, јер тако је и планирано, да ће ментори обучавати колеге из околних општина.

Циљ пројекта је подизање капацитета канцеларија за локални економски развој у неразвијеним општинама у Србији, разменом искуства и добрих пракси са канцеларијама које су оствариле изузетне резултате у протеклом периоду, поменутим службама у Крагујевцу, Зрењанину и Пећинцима.

- Желели смо да у процес обуке службеника који раде у малим канцеларијама за ЛЕР укључимо не само лиценциране предаваче и тренере, него и службенике који раде у канцеларијама за ЛЕР у Србији из градова и општина који су постигли резултате и који знају и искуства могу пренети другим колегама зато што су свакодневно сачувани са различитим проблемима и препекама и далеко боље од нас из невладиног сектора познају начине на које у свакодневној пракси превазилазе проблеме, каже Ванеса Белкић из Центра за равномерни регионални развој.

Оно чиме Србија не може да се похвали у овој области је да тек 2007. године надлежност која се тиче локалног економског развоја са централног, државног, нивоа прелази на локални, док је у земљама Европске Уније то случај од седамдесетих година прошлог века.

Начелник Управе за привреду, спорт и спортску инфраструктуру града Крагујевца Зоран Кузмановић објашњава да се у Крагујевцу кренуло од службе у оквиру ове градске

ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТА У САЛОНИ СКУПШТИНЕ ГРАДА

управе, која је потом прерасла у Одељење за локални економски развој. Град се може похвалити добрим резултатима који се тичу пре свега подстицаја развоја предузетништва, програмом самозапошљавања, који траје већ седам година, као и оснивањем Бизнис инкубатор центра 2008. године који је намењен развоју иновативних делатности.

Одељење за ЛЕР активно је учествовало у доношењу петогодишњег Плана локалног економског развоја Крагујевца 2007.-2011. године, као и Локалног плана акције за омладинско предузетништво који је усвојен на последњој седници Скупштине града. То су између остalog и биле препоруке за учешће у пројекту.

А. Ј.

ПРВИ ПИЛОТ ПРОЈЕКАТ СОЛАРНЕ ТОПЛАНЕ

Укроћено сунце у Бадњевцу

Изградња првог домаћег пилот постројења соларне топлане у селу Бадњевац, према пројекту др Владана Петровића, у завршној је фази. Високотемпературни акумулатор, такође Петровићев изум, омогућава да се концентрисана сунчева енергија месецима чува и користи када нема сунчевих зрака

Село Бадњевац, које је некада било познато по веома успешној земљорадничкој задрузи и истоименом фудбалском клубу, сада би могло да се прочује по соларној топланама, првој те врсте у Србији. Пилот пројекат овог постројења од других сличних разликује се по томе што уместо обичних колектора користи далеко ефикасније концентраторе, али и по новом високотемпературном акумулатору, који омогућава да се концентрирана сунчева енергија месецима чува. Изградња соларне топлане је у завршној фази и ускоро би требало да уследи њено пуштање у рад.

Реч је о систему соларне топлане са концентратором и акумулатором које је изумео др Владан Петровић, директор фирме „Алтернативна енергија“.

Иначе, Петровић је својевремено био професор Машинског факултета у Крагујевцу и директор развоја у компанији „Круп“ у Немачкој, где је живео око две деценије.

Према Петровићевим речима пилот постројење соларне топлане, прво у Србији, представља значајан продор на пољу енергетске ефикасности, имајући у виду да је код обновљивих извора енергије велики проблем њихова константност.

- Предности овог система у односу на постојеће у свету су континуирана производња енергије из акумулиране сунчеве енергије, као и до пет пута већи капацитет аку-

„Др Владан Петровић: Да би се цео

Крагујевац грејао, потребно би било изградити соларну топлану са концентратором пречника и висине 90 метара. То је исплатива инвестиција с обзиром да ће град за наредних 20 година за енергенте платити 800 милиона евра

дан свих 365 дана у години.

■ Минимални губиши

Према Петровићевим речима за изградњу пилот постројења соларне топлане у Бадњевцу требало је око 100 хиљада евра. Извођач радова је једна чачанска фирма, а ин-

ПРОЈЕКТИ СОЛАРНИХ ПОСТРОЈЕЊА ЧИЈИ је АУТОР ДР ВЛАДАН ПЕТРОВИЋ

веститори су пословни партнери из Енглеске, Индији и пореклом, Амарџит Ријад и Хардип Сиера, власници софтверске и трговачке куће, који су у изградњу топлане уложили приватно, а не у име компанија.

Акумулатор за соларну топлану јединствен је у свету по запреминском капацитетом од 450 киловат часова по метру кубном и максималном температуром од 800 степени до које се загрева акумулациона маса.

- Систем изолације језгра акумулатора омогућава да топлотни губици буду мањи од шест одсто на годишњем нивоу. Тај систем користио би се за производњу електричне енергије и снабдевање топлотном енергијом градова и мањих места, а могућа је примена у прехрамбеној, текстилној, дрвној, хемијској индустрији и другим производним гранама. Поред производње енергије могућа је и интеграција система за одсллањавање морске воде, што га чини врло атрактивним за земље Близаког истока, објашњава Владан Петровић.

Иначе, предности овог система су у континуираној производњи енергије из акумулиране сунчане енергије, а капацитет акумулације је до пет пута већи од постојећих система. Поред тога, нема ограничења у одабиру локације за инсталацију постројења, јер се систем може применити у свим земљама света.

Дизајн концентратора урађен је у специјалној софтверској симулацији која омогућава да конструкција издржи све атмосферске утицаје са великим уштедом у материјалу.

■ Шанса за српску привреду

Да за изум професора Петровића влада изузетно интересовање показује и то што ће соларна топлана ускоро бити изграђена и у Великој Плани. Ова општина је заинтересована за загревање станови. У фирмама „Алтернативна енергија“ припремљено је идејно решење за соларну топлану, која ће носити назив „Лозовик 1“ и имати концеп-

ПОСТАВЉАЊЕ КОНЦЕНТРАТОРА У БАДЊЕВЦУ, У ПОЗАДИНИ СОЛАРНА ТОПЛНА ВИСОКА 18 И ПРЕЧНИКА 13 МЕТАРА

брож радних места и значајно би се редуковао увоз гаса, каже Петровић и додаје да се повећањем пречника концентратора за само један метар повећава број станови, који ће се затревати за чак десет пута.

Он каже да је спреман да помогне Влади Србије да са овом технологијом направи привредни бум, тврдећи да финансије нису проблем, јер ће моћи да се добију из свете.

- Овде је битна воља и жеља државе да стане иза овог пројекта, да га имплементира у Србији. Када би држава стала иза тог пројекта, врло брзо би се технологија извозила на светска тржишта, која већ сада покажују велико интересовање. Изградњом соларних топлану у Србији, за 10 до 15 година након отплате те инвестиције, грађани би могли практично бесплатно зими да греју своје домове, односно плаћали би само трошкове одржавања система.

Примера ради, да би се цео Крагујевац грејао, потребно би было изградити соларну топлану чији би концентратор био пречника и висине 90 метара, а и та инвестиција би у догледно време била исплатива, имајући у виду да Крагујевац за енергенте за грејање за наредних 20 година треба да плати око 800 милиона евра, закључује Петровић.

Милутин ЂЕВИЋ

ПРОДАЈА ВОЗИЛА ПУТНИЧКА И ЛАКА ДОСТАВНА ВОЗИЛА

ФИАТ АЛФА ЛАНЧИА

• попуст 1000 евра старо за ново
• поклон за сваког купца
• за неке моделе до 15. марта

поклон навигација

Плаћање: готовински, кредит, лизинг

Кредити: са динарском клаузулом без учешћа,

са девизном клаузулом 30 % учешћа

Могућност грејс периода

од 6 до 12 месеци

Телефон
034/307-185

Огранак

Застава – резервни делови
Саве Ковачевића 56

e-mail: zastavakprodaja@open.telekom.rs

ПРОМОЦИЈА „ФИЈАТА 500Л“ НА САЈМУ У ЖЕНЕВИ

Србија производи аутомоби

Од аутомобила који ће се израђивати у Крагујевцу и у који је уграђено 80 посто делова произведених у Србији, земља ће имати између 1,3 и 1,5 милијарди евра годишње од извоза, а очекују се и индиректни ефекти кроз рад компоненташа. Серијска производња стартује већ у априлу

Jедан од престижнијих сајмова аутомобила, на коме је ове године представљено чак 140 новитета у аутомобилској индустрији, окупило је и бројне политичаре из Србије. То и не треба да чуди ако се зна да је у Женеви уприличена светска премијера новог модела аутомобила „Фијат 500 Л“, који ће се производити у Крагујевцу, а пред изборе би сви да покажу колико су допринели доласку „Фијата“ у Србију.

Отварајући промоцију новог модела аутомобила из „Фијатове“ породице, која је изазвала велику пажњу посетилаца, Оливије Франсоа, шеф одсека „Фијат бренда“, истакао је да су нови модел „500 Л“ и ранији модел „500“, који се производи у Польској, као „капућино и еспресо“. Према његовим речима, „Фијат 500 Л“ има комбиноване особине градског аутомобила и малог „суга“, и реч је о возилу које карактеришу практичност и корисност.

Овој промоцији су поред председника Србије Бориса Тадића,

присуствовали извршни директор Групе „Фијат Крајслер“ Серђо Маркионе, министар економије Небојша Ђирић, бивши министар економије Млађан Динкић, градо-

начелник Крагујевца Верољуб Стевановић, његов заменик Небојша Здравковић и многи други.

Председник Србије Тадић рекао је да почетак производње тог аутомобила за Србију значи веома много и да ће захваљујући њему Србија имати 1,5 милијарди евра већи бруто друштвени производ. Он је нагласио да производња и извоз аутомобила доприносе финансијском рејтингу земље и укупно стабилизацији економских прилика у Србији.

- Данас се сви боре за нова тржишта и ми пажљиво анализирајмо ситуацију на аутомобилском тржишту у свету. Неке компаније ће морати да преселе производњу у земље у којима могу да добију одговарајући квалитет, али и нешто јефтинију производњу, истакао је Тадић.

Према речима министра економије Небојше Ђирића, светска промоција модела Фијат 500Л, који ће се производити у Крагујевцу, демантовала је све оне који су сум-

њали да ће овај пројекат бити реализован.

- Ово је највећа инвестиција компаније „Фијат“ и овај аутомобил показује зашто смо толико труда, времена и новца улагали у овај пословни аранжман, истакао је Ђирић и додао да ће серијска производња модела „Фијат 500Л“ у

крагујевачкој фабрици стартовати између 10. и 15. априла.

Према очекивању Млађана Динкића, производња аутомобила у Крагујевцу умногоме ће покренути развој домаће привреде, пре свега индустрије. Он сматра да ће Србија од извоза аутомобила из Крагујевца да остварује годишњи

МЛАЂАН ДИНКИЋ И ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ У НОВОМ АУТОМОБИЛУ

БОРИС ТАДИЋ

Промоција новог аута и - Србије

Овај модел ће бити продаван и у Европи и у САД. Грађани после овога могу да имају више поверења у своју државу. Ово је пре свега успех грађана Србије, поручио је Тадић са Сајма у Женеви

Председник Србије Борис Тадић, који је присуствовао светској промоцији новог модела „Фијатовог“ аутомобила „Фијат 500Л“, рекао је да је његов први утисак изванредан и истакао да је Србија од данас нови-стари производњач аутомобила.

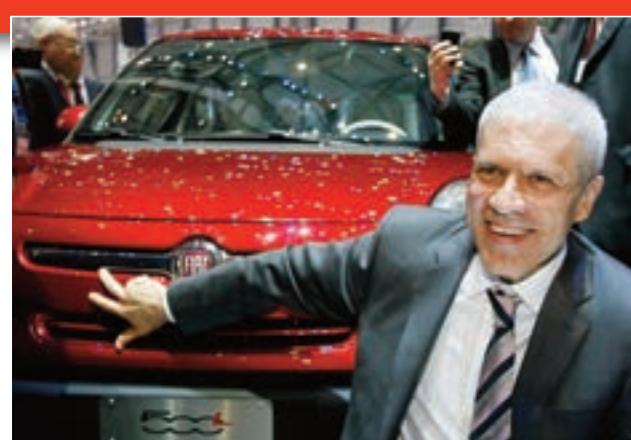
- Овај модел ће бити продаван и у Европи и у САД. Грађани после овога могу да имају више поверења у своју државу. Ово је, пре свега, успех грађана Србије, поручио је Тадић.

Он је прецизирао да ће производња модела 500Л за Србију значити повећање бруто домаћег производа и извоза за једну и по милијарду евра, као и да ће се тиме побољшати и финансијски рејтинг и стабилност земље.

Председник је нагласио да би Србија, када би имала десет оваквих инвестиција, била потпуно другачија земља и додао да су у току разговори представника Србије са производњачима аутоделова из Јужне Кореје, Јапана, Италије и Немачке.

- Ово је шанса за све наше људе да се приближе најмодернијој технологији, науче нова достигнућа и пренесу знање у Србију. Први утисак је изванредан јер се Србија налази на светској мапи производњача аутомобила. До краја месеца разговараћемо и са новим потенцијалним производњачима аутомобила.

Враћамо се, не само „фијићи“, враћамо се и пројекту „југу Америка“.

На питање да ли ће, после „фије“ и „кеца“, возити нови модел аутомобила који ће се производити у Крагујевцу председник Тадић је одговорио:

- То зависи од финансијских прилика које ћу имати. Надам се, ово је изванредан ауто.

Прво, изванредан је технолошки. Одлично је решен простор и за високе људе има доста места. Може и за људе од два и десет да буде употребљив аутомобил. Две ствари су изузетно важне. Прво треба знати да је ово високотехнолошка производња. Сви стандарди квалитета и сигурности су испуњени на највиши могући начин. Друго, ово је аутомобил који има нову врсту мотора. То су мотори најновије генерације. Чак и двоцилиндрични мотор са 105 коњских снага, што је просто невероватно како из тако мале кубикаже може да се развије таква снага. Али ради се о приме-нама нових технологија. И на крају, велики унутрашњи простор. Као што видите, он је за аутомобил који споља делује малецан, огроман. Тако да је то баш једно велико изненадење, рекао је Борис Тадић на Сајму у Женеви.

Л Светске класе

ПРВИ ЧОВЕК КОМПАНИЈЕ „ФИЈАТ-КРАЈСЛЕР“ СЕРЂО МАРКИОНЕ

Мостови Србије ка Европи и Америци

Радници у Крагујевцу не треба да стражују због економске и финансијске кризе, али треба да се боре за своја радна места

Извршни директор аутомобилске корпорације „Фијат-Крајслер“ Серђо Маркионе рекао је на представљању новог модела аутомобила „Фијат 500Л“ на Сајму аутомобила у Женеви да нови ауто указује на значај сарадње те италијанске компаније и Србије.

- Ово је почетак извозног програма у Србији. Модел „Фијат 500Л“ представља мост који спаја италијанску компанију и српски народ на обострану економску корист, рекао је Маркионе на конференцији за новинаре у Женеви.

Он је оценио да је нови модел сведочанство конструктивног дијалога којим је проширења актуелна понуда „Фијата“. Подсетио је да у Крагујевцу постоји дуга и поносна традиција у производњи аутомобила.

Први човек италијанско-америчке компаније цитирао је српског писца Јвеја Андрића о значају мостова који повезују људе и подсетио да је од потписивања уговора између „Фијата“ и Републике Србије 2008. године протекло много воде.

- И ако западноевропске компаније донесу одлуке о реструктуирању, фабрика у Србији је безбедна. Она је усмерена на америчко тржиште. Ово возило ће бити пласирано на потпуно ново тржиште на коме смо ми веома дуго присутни. У вези са тим не би требало да се бринете, требало би да се надате, изјавио је Маркионе, додајући да је у Крагујевцу, захваљујући подршци председника Тадића и његове екипе, изграђена супермодерна фабрика, из које ћемо почети да правимо мостове ка Европи, а затим и ка Америци.

Он је још рекао и да због економске и финансијске кризе радници у Србији не треба да стражују, али треба да се боре за своја радна места.

девизни приход од око 1,3 милијарде евра.

Иначе, према званичним информацијама из торинске централе компаније „Фијат“, модел 500Л део је нове бренд стратегије, чији је циљ да понуди италијанског концерна обогати на начин да задовољи различита интересовања купаца, као и да овај модел задржава димензије и ефикасност возила Б класе, што значи да задовољава потребе купаца и за простором и за комфортом.

Креiran у Стилистичком центру „Фијата“, модел „500Л“ је модерна реинтерпретација концепта кабина напред, осмишљена да понуди бољу спољну видљивост и велику количину светлости и изу-

зетну прегледност, што олакшава управљање и маневрисање.

Овај модел је, како саопштавају из Торина, наставак развоја концепта унапређеног возила на бази модела 600 мултипла.

Извршни директор Групе „Фијат Крајслер“ Серђо Маркионе рекао је да је, и ако западноевропске компаније донесу одлуке о реструктуирању, фабрика у Србији безбедна.

Бивши министар економије Млађан Динкић, који је и потписао уговор са „Фијатом“, рекао је да Србија коначно производи аутомобил светске класе.

- Ми смо већ дуго времена базирали свој извоз на извозу сировина и репроматеријала, али Србија да

би се развијала мора да има бар један овакав производ високе технолошке вредности и, ево, као и пре неколико деценија, у Крагујевцу се поново производи модел светске класе, рекао је Динкић и додао да осим извоза Србија може да очекује и индиректне позитивне ефekte кроз рад компоненташа, јер се 80 одсто делова новог аутомобила производи у нашим фабрикама.

Градоначелник Крагујевца Вељко Стевановић рекао је да је спречан што је учествовао у пројекту са „Фијатом“ и да се град доста променио од доласка ове светске аутомобилске компаније, али и осталих великих инвеститора које је управо привукла прича са „Фијатом“.

литара и 1,4 литра, док ће дизел бити од 1,3 литра, верзије једног од најбољих дизел мотора „мулти-цет два“.

Аутомобил „Фијат 500Л“ са пет седишта дуг је 4,14 метара, широк 1,78, а висок 1,66 метара и по карактеристикама кабине веома подсећа на модел „Фијат 600 мултипла“.

У италијанском производијачу кажу да овим аутомобилом симболично жеље да покажу како је модел „500“ порастао у складу са новим жељама и потребама купаца. Слово Л, од енглеске речи ларг, у називу модела означава да је у питању аутомобил већих димензија, који је изведен из постојећег модела „500“.

Модел „500Л“ комбинује карактеристике простране кабине МПВ возила и компактне димензије које су нешто веће од оних у Б сегменту, са осећајем које возач има у малом СУВ аутомобилу.

Иначе, „Фијат“ је жељео да превазиђе класично сврставање модела у аутомобилској индустрији, али и да понуди тржишту алтернативу за Б и Ц сегмент.

Тако је настао модел „500Л“ као моноволуменски аутомобил са пртљажником од скоро 400 литара запремине.

Основна идеја „Фијатових“ дизајнера била је да возач у овом аутомобилу има што бољу визуелну прегледност и да кабина добије доста природног светла.

Због тога овај модел има велике стаклене површине, а као опцију и највећи панорамски кров у овој класи аутомобила.

Како би изашли у сусрет различитим захтевима купаца, у компанији „Фијат аутомобили Србија“ припремили су палету од 30 боја каросерије у којима ће се производити нови модел.

ОД УГОВОРА ДО НОВОГ МОДЕЛА

Дугови, лиценца, нова фабрика

Бивша „Застава“ прво је морала да врати стари дуг „Фијату“ од 13 милиона евра, потом је кренула производња „пунта“ као „претходница“ уговора између Владе Србије и торинске компаније о заједничком улагању у нову фабрику

Уговор о заједничком улагању између Републике Србије и „Фијата“ потписан је у септембру 2008. године. Тада је планирано да се у крагујевачкој фабрици производе два нова модела аутомобила и да годишња продукција буде 200.000 аутомобила. Избијајем финансиске и економске кризе планови су редуковани, па ће у компанији „Фијат аутомобили Србија“ средином године почети серијска производња једног модела аутомобила.

Иначе, пре потписивања споразума са „Фијатом“, „Застава“ је италијанском производијачу морала да врати око 73 милиона евра дуга који је настao током раније сарадње торинске фабрике и „Заставине“ Фабрике аутомобила. Италијанска компанија оправстила је „Застави“ већи део дуга, па је она била дужна да врати око 13 милиона евра. Када је и тај посао завршен, уследио је уговор о лиценци за производњу „заставе 10“, а потом и продукција „п-унта“ са знаком „Фијата“.

Потом је у Крагујевцу направљена потпуно нова, модерна фабрика у коју је уложено око милијарду евра. Држава Србија у ФАС-у има 33, а „Фијат“ 67 одсто капитала.

Нови модел „500Л“ биће 80 одсто српски, јер ће само мотори и мењачи долазити из „Фијатових“ фабрика у Италији и Польској.

СЕРЂО МАРКИОНЕ У КРАГУЈЕВЦУ 2008. ГОДИНЕ

У матичној локацији у кругу некадашње „Заставине“ Фабрике аутомобила поред компаније „Фијат аутомобили Србија“ своје место нашли су и компоненти, који су годинама највећи снабдевачи италијанског аутомобилског гиганта деловима и склоповима.

За кооперативе ФАС-а и испоручиоце делова и за друге „Фијатове“ фабрике одређена је индустријска зона на простору некадашње касарне у Грошици. Ту су лоцирани најзначајнији „Фијатови“ кооперанти, као што су ПМЦ, „Сигит“, „Цонсон контрол“ и ХТЛ. На комплексу од око 30 хектара изграђени су објекти који у првој фази имају укупну површину од око 40.000 метара квадратних. Фирма ПМЦ изградила је халу од 20.500 квадратних, „Сигит“ од 10.000, „Цонсон контрол“ 6.000 и компанија ХТЛ од 3.000 квадратних. Свака од ових компанија планира изградњу и друге фазе, када ће укупно бити још око 30.000 квадратних производног и пословног простора.

У фабрици ПМЦ, која ће за компанију „Фијат аутомобили Србија“ производити предња и задња вештања, носаче мотора, каросеријске делове и костуре седишта, инсталација је најсавременија опрема, међу којом је највећа робота.

Четири фабрике у Грошици ће у првој фази запослiti укупно 600 радника, а још 400 људи ће добити посао у фабрикама које се налазе на матичној локацији ФАС.

У Крагујевцу током ове године, од априла до краја децембра, са производних линија и монтажних трака требало би да сиђе око 30.000 аутомобила „Фијат 500Л“. Већ наредне године у овој фабрици могло би да се произведе више од 150.000, а можда и предвиђених 200.000 возила, колики је капацитет крагујевачке фабрике, уз могућност да се у њој организује производња и од 300.000 аутомобила годишње.

Више од 95 одсто аутомобила произведених у ФАС продаваће се на европском, америчком и осталим светским тржиштима.

Нови аутомобил из Крагујевца ће опремљен апликацијом „е-кодрајв“ која ће возачима помагати саветима како да смање потрошњу горива и емисију штетних гасова, а постојаће и такозвана „лајв“ верзија овог програма који ће попут личног тренера анализирати стил вожње у реалном времену.

Возачима ће на располагању бити и апликација „мој ауто“, који ће моћи да дијагностикује, сними и провери историју аутомобила, као и стање и ниво одржавања.

Седишта могу да се подесе на осам начина, а унутрашњост је опремљена преградама за предмете из свакодневне употребе попут мобилних телефона, флашица и кишобрана. „Фијат 500Л“ имаће и мали рачунар с тачскрин екраном од пет инча, којим ће се моћи управљати контролама на волану, али и системом с препознавањем гласова. Преко тог рачунара ће доступне друштвене мреже, канали за вести и други интернет садржаји.

Из „Фијата“ још увек нису саопштили цену овог аутомобила, а незванично је помињана цифра од 14.000 до 16.000 евра.

Спреман је и пријемни Милутин ЂЕВИЋ

КАРАКТЕРИСТИКЕ „ФИЈАТА 500 Л“

И велики и мали

У „Фијату“ тврде да модел „Фијат 500Л“ комбинује карактеристике простране кабине МПВ возила и компактне димензије које су нешто веће од оних у Б сегменту, са осећајем које возач има у малом СУВ аутомобилу.

Нови модел аутомобила „Фијат 500Л“, који ће се од априла серијски производити у Крагујевцу, има комбиноване особине градског аутомобила и малог „суве“. Ради се о возилу које карактеришу практичност и корисност. Овај модел у многом подсећа на продужену и повећану верзију познатог „Фијата 500“.

Како је прецизирano, бензинске верзије мотора су двоцилиндрични „твин-ер“ од 0,9

СТУДЕНТСКА КАМПАЊА „ДЕСЕТКА ЗА СРБИЈУ“

Од врха ка дну леденог брега

На свим српским универзитетима потписује се петиција у којој је 12 захтева високошколаца. Овога пута они не траже само да годину упишу са минималних 48 бодова већ да им се системским променама омогући да зараде свих 60 бодова, да Болоња вреди и за професоре, да знају шта добијају за високе школарине...

Пише Јаворка Станојевић

Првог дана марта Влада Србије представила је дуго припреману Стратегију развоја образовања, која би у току априла требало да прође јавну расправу. Поред увођења обавезног средњег образовања, она предвиђа да у Србији, у којој тек 6,5 одсто становништва има факултетску диплому, до 2020. године буде између 35 и 40 одсто високообразованог кадра.

Ради постигања овако амбициозног циља, у земљи у којој око 22 одсто људи није завршило основну школу, стратези развоја школства предвидeli су да улагања у образовање са садашњих 4,5 одсто порасту на шест процената бруто друштвеног производа, а високом школству, која сада добија 0,85 одсто, у будућности припадне 1,5 процената БДП-а.

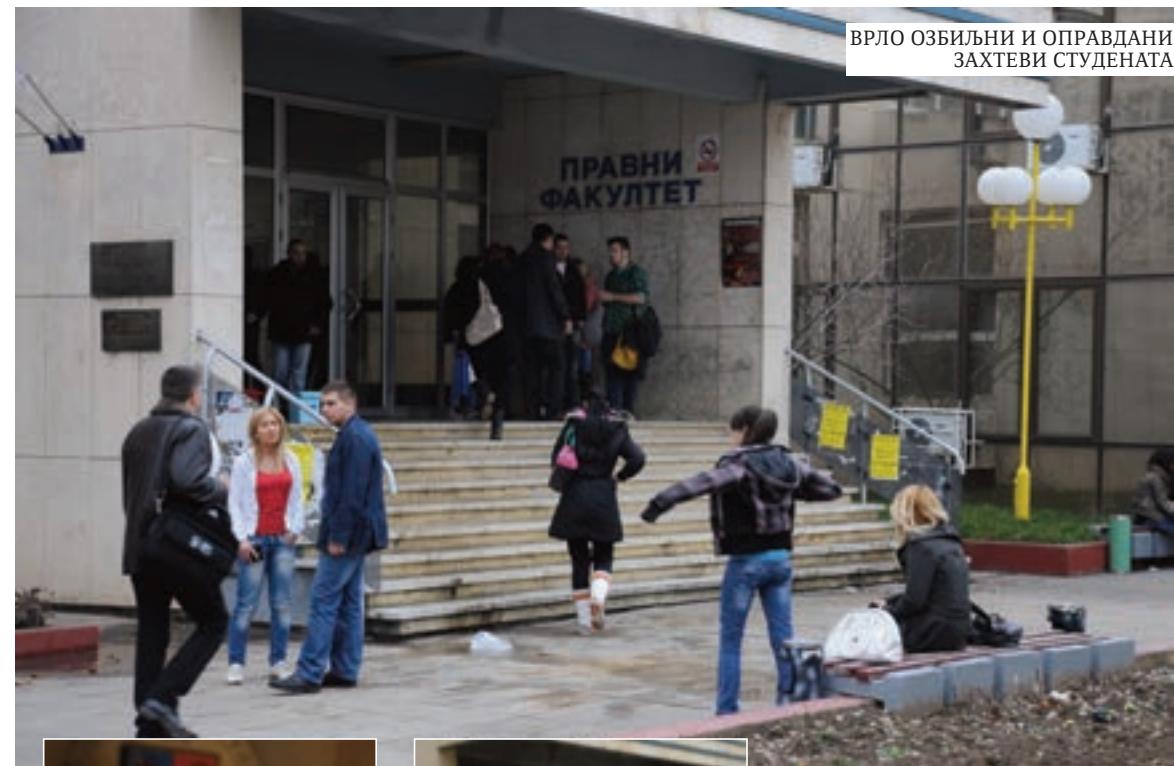
На путу остварења замисли, коју чињенице сврставају у категорију немогућих мисија, осим беспариче, стоји и све мањи рејтинг високог образовања у Србији. Наше високо школство, на оцењивању примене болоњског процеса у Бриселу, покварило оцену, пошто је са 3,8, колико је заслужило прошле године, ове једва добавило до мршаве тројице (3,11). Тако смо се, међу 47 земаља које су оцењиване, нашли на 30. позицији. Оваква оцена уследила је зато што, како је у Бриселу речено, „многе ствари нису системски решене“.

Ова лоша системска решења пре Европе приметили су, и на својој кожи осетили, академи који на државним универзитетима студирају по принципима Декларације из Болоње. Да нешто није у реду српским студентима показала је чињеница да максималних 60 бодова, који за већину студената са европских универзитета не представљају проблем, огромној већини наших високошколаца остаје недостижан циљ. Зато они сваког октобра крећу у протесте тражећи да им се спусти лимит за школовања на буџету. Мада Влада сваке године попусти, трајно решење изостаје.

■ На време кренули у акцију

Због тога су академци одлучили да ове године борбу за смањење броја бодова који их ослобађају плаћања високих школарина, али и реформу високог школства, почнујући у фебруару. Не кријући да су тренутак темпирали у предвечејери избора, јер знају да представљају респектабилну снагу на врућој политичкој сцени, пре две недеље су покренули кампању „Десетка за Србију“. Најпре су преко друштвених мрежа анимирали колеге, а потом су организовали прикупљање потписа на свим државним универзитетима у земљи. До почетка недеље свој потпис на петицију ставило је више од 25 хиљада студената, међу којима и око три хиљаде крагујевачких.

Иако, је смањење броја бодова привукло највише пажње, Миша

ВРЛО ОЗБИЉНИ И ОПРАВДАНИ ЗАХТЕВИ СТУДЕНТА

НИКОЛА ИВКОВИЋ,
СТУДЕНТСКИ ПАРЛАМЕНТ
КРАГУЈЕВАЧКОГ УНИВЕРЗИТЕТАНИКОЛА МАТИЈАШЕВИЋ,
СТУДЕНТ ЧЕТВРТЕ ГОДИНЕ
ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА

Живић, председник Студентске конференције Србије (СКОНУС), која стоји иза петиције, каже да је

смањење лимита за буџет само врх леденог брега - студентима није највећи проблем да им се одобри

да упишу годину са 48 него да им се омогући да лакше освоје потребних 60 бодова. Због тога акценат стављају на захтев да се спроведе преиспитивање оптерећења студената као и на дефинисање и стављање у институционалне оквире овог проблема.

- Иако принципи Болоњске декларације веома прецизно одређују колико сати рада студент мора да уложи за добијање једног бода, иако се зна колико поена носе вежбе, консултације, редовност на предавањима, колоквијуми, семинарски радови, сваки професор има своје критеријуме по којима нас вреднује. Тако долазимо у ситуацију да поједини професори могу да одлучује да сви предиспитни бодови, у које је студент уложио сате и сате рада, важе само у једном року или

ТИЈАНА ЂУКИЋ, НАУЧНИЦА КОЈА ОСТАЈЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Биоинжењеринг у служби медицине

Само је ново ледено доба могло да спречи да се текст о Тијани Ђукић појави у прошлом броју наших новина. Али, ако смо ми одочили, Тијана није. Прошлог месеца ова наша двадесетогодишња супружница, како сама духовито цитира јожијалног Милутина Мркоњића, дипломирајући је на мастер академским студијама „пре рока“, завршивши их за само три, уместо предвиђена четири семестра. То не да није до сада пошло за руком ни једном од њених колега на Факултету инжењерских наука, него ни једном студенту на сличним установама у земљи, на овако конципираним двостепеним студијама.

Све испите током школовања Тијана је дала у првом року, а да ли је уопште потребно напоменути - са десетком.

Назив њеног магистарскиог рада гласи „Моделирање солид-флуид интеракције применом ЛБ (Латис Болцман) методе - примена у наномедицини“, а његова суштина је праћење и начин на који се честице крећу кроз крвне судове.

Тијани је приликом израде рада као и у осталим истраживањима помогао супер-рачунар „Тесла“, а занимљиво је да је баш она заслужна што је Крагујевац добио тај мочан компјутер.

- Већ дugo као МСП (Мајкрософт студент партнер) пишем веома читане и посвећене блогове на сајту Мајкрософта у којима промовише њихов софтвер и паралелно

програмирање на „Теслама“. На тај начин остварила сам сарадњу са људима из београдске општине Раковица који воде акцију да сваки ученик са њихове територије добије свој лаптоп рабочар. Они су купили и два „Тесла“ рабочара и сазнали да се у Србији једино ја бавим промоцијом рада на овом моћном рабочару. Због тога су ми поклонили један који је сада смештен у просторијама на нашем факултету и користи га и колеге са ПМФ-а сви они којима је потребно његово брзо прорачунавање, скромна је Тијана.

Иначе, супер-компјутер „Тесла“ је веома мочан, 20 пута бржи од осталих рабочара приликом ком-

плексних прорачуна и може паралелно да обавља већи број операција. Радећи на „Тесли“ Тијана је обављала све прорачуне неопходне за израду магистарског рада о томе како се креће крв кроз крвне судове, о начину на који се креће честица кроз крвни суд, пратећи њену брзину, путању, позиције и начин кретања, објективне препреке настале сужавањем крвних судова...

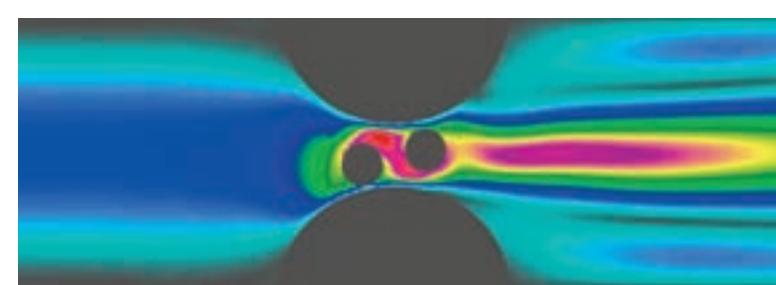
■ Раковички „Тесла“ у Крагујевцу

Њен програм назван „ЛБ сло-вер“ упоређиван је са сличним програмима светских научника и потврђено је да је подједнако добар

и применљив у практици.

Тијана Ђукић тренутно је ангажована као део истраживачког тима у два међународна пројекта на развоју алгоритама и софтвера битних за биомедицинска истраживања и њихову примену у клиничкој пракси. Ту сарађује са водећим светским центрима из области биоинжењеринга у америчком Хјустону и италијанској Фера-

- Реални подаци које добијамо од пацијената (за то је задужен део тима са Кембриџа, колеге из Швајцарске и италијанског универзитета у Пизи) користе се за симулацију како против крв кроз крвни суд, одређивање да ли ће доћи до таложења и појаве атеросклерозе, све у циљу како што боље помоћи пацијенту. Појента са оваквим симулацијама као у мом магистарском раду биће у примени за најновији начин лечења рака. До сада се канцер тре-

ИЗ МАГИСТАРСКОГ РАДА - СИМУЛАЦИЈА КРЕТАЊА ЧЕСТИЦЕ КРОЗ КРВНЕ СУДОВЕ

МЛАДА, ПАМЕТНА И ЛЕПА

тирао тако што су лекари трујући оболело, тровали и остала околна ткива. Хјустонски пројекат, конкретно, има циљ да омогући убрзавање лека у крв, који ће, пошто је реч о наномедицини – паметним лековима, кроз крвне судове стићи тачно до оболелог ткива. Да би лек стигао до циља неопходно је дизајнирати његов облик и густину, како треба да изгледа: кружног облика, елиптичног, са рупом у

да их на завршном испиту уопште не узимају у обзир. Са друге стране, има факултета где све може да се положи преко тестова, па долазимо у ситуацију да, иако студирају по истом закону, сви студенти нису у истој позицији.

Зато тражимо да се та самовоља, којом факултети и професори злоупотребљавају аутономност универзитета, ограничи. То се може постићи смо постављањем јасних правила игре који ће бити обавезујући за све, какве Живић.

Међу захтевима које ће академци, када сакупе довољно потписа, изаћи пре Владу важно место заузима решавање питања неусклађености шифарника занимања Националне службе запошљавања са акредитацијама факултета. Ово је, кажу, важно због огромних проблема које имају свршени студенти чије дипломе, односно занимања, нису препознати у НСЗ-у, што им фактички онемогућава запошљавање.

Мада су свесни да су школари не које плаћају најчешће ниже од 200 хиљада динара, колико држава годишње плаћа за буџетског студента, академци захтевају да им се испостави детаљна рачуница за шта се њихов новац троши, односно да им се каже шта за то добијају.

- Ако платимо школарину хоћемо да знамо шта смо платили. Да нам се каже да ли је то само узанцица на факултет и столица или смо платили и пријаву испита, услуге, такве, објашњава председник СКОНУС-а.

Међу 12 студенских захтева нашло се и питање враћања права апсолвентима да испите положу ван редовних рокова, јер они, често, због једног испита изгубе по неколико месеци чекајући да га положу у редовном року.

■ Обећање ректора

Пошто деле исту муку, студенти Универзитета у Крагујевцу су се међу првима одавали позиву да својим потписом „притегну“ просветне власти и натерају их да озбиљно размисле о мањкавости образовног система. Никола Ивковић, председник Студенског парламента крагујевачког универзитета, задовољан је одзивом колега и оче-

кује да ће акција дати очекivanе резултате.

- Проблеми које треба решавати су заиста велики, али да су промене могуће показује нам светао пример нашег Медицинског факултета, на коме студенти немају проблем са уписом године, јер сви, уз нормалан и редован рад, обезбеђују тражених 60 бодова. Исто то ми тражимо за све, јер никоме није циљ да упадне на буџет са неколико неположених испита и продужи школовање него да очисти годину. За то је неопходно да се професори много више посвете раду са студентима, да буду увек на располагању, отворени за наша питања, консултације, да прате наш рад и напредовање, а не да се појављују само на предавању и испитима. Добро је што за ово имамо подршку ректора који је званично, на седници Сената, обећао да ће урадити све што је у његовој моći да натера професоре да се више ангажују, каже Јивковић.

Никола Матијашевић, иако четврту годину економије слуша о трошку државе, каже да је потпис дао како би подржао мање успешне колеге. Осим школарина, за које сматра да су неоправдано високе у односу на оно што студенат добије на факултету, овом академцу смета што нико не води рачуна о томе како би академци могли да буду ефикаснији.

- Кад је испитни рок сви испити се закazuju у року од неколико дана, а није редак случај да падну дан за даном. Дешава се да данима не излaze резултати писменог испита, па студенat не зна да ли да спрема усменi или да се концентрише на други предмет. Ту је и слободно тумачење како ћe се вредновати преддиспитни бодови, питања да ли важе током целе године или само у једном семестру... Због тога треба рећи да студенati не траже да мање раде него да се њихов рад праведније вреднује, каже овај академац.

Кад се петиција нађе пред Владом није искључено да ћe близина избора омекшати њену позицију и да ћe студенati, опет, добити много обећања. Успех реформе која им је потребна зависићe, међутим, од енергије коју буду спремni да уложе у временима која долазе после изласка на биралишта.

у британском часопису за биомеханички инжењеринг који је рангiran као M21 (у светском систему највиши ранг), што је највећa референса који некi рад може да има.

Пажњу медија Тијана Ђукић привукla је још одавno, не само као „чудо од детета“, него и својим изјавама да нема жељu да живи у иностранству, сматрајућi да се и у Крагујевцу, уз помоћ старијих колегa попут професора Којићa и Филиповићa, може на прави начин бавiti научно-истраживачким радом.

Њена велика страст су путовања и језици (течно говори енглески, немачки, шпански, француски и италијански), а духовито закључујe да од нашег

претходнog разговорa има још мањe разлогa за одлазak из роднog градa јer су сe коначно отворili затворени базени, a сa „Плазом“ ћe стићi и дугоочекivani биоскоп и „Мек“.

Иако je мислила да после смрти њене француске тој пудле, коју је чувала пуних 15 година, никада више нећe имati пса, мешанка Лиза однедавно јoј је прирасла за срце, као и читавој породици Ђукић.

У слободно време бави сe оригиналjем, древном јапанском вештином израда фигурица од папира и један од origamija на који је највише поносna јe баш фигура пса којa је подсећa на њену Лизу.

Зоран МИШИЋ

НАУЧНИЦА СА ЈУДСКИМ ЛИКОМ - ХОБИ ОРИГАМИ

Иначе, Тијана је од првог разреда Гимназије стипендиста Фондације за развој научног и уметничког подмлатка Министарства просвете и дуго сарађујe у релевантним светским часописима. До сада је публиковала шест радова као аутор и коаутор, a објавила је и један

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

Пример који треба следити

Свих 96 бруцоша примљених лане на медицину другу годину уписали су са максималним бројем поена, као и студенти стоматологије. „Рецепт“ који они нуде подразумева континуирани и озбиљан рад студената и професора

Сви који сумњају у могућност да се образовни процес на нашим факултетима прилагоди студенским захтевима, чија суштина није да им се омогући нерад него да им се пружи шанса да покажу већu ефикасност, пример овакве практике могу наћи на Медицинском факултету у Крагујевцу.

У жељи да направи студије по мери студента и тако помогне држави и родитељима да мање издавају за школовање, руководство ове високе школе упутило се у смео пројекат који је и по концепту, и по резултатима, јединствен на нашим просторима.

Резултат је да су, прошле године, од 96 примљених бруцоша, сви другу годину уписали са остварених 60 бодова, а још импресивнији је податак да је 95 максималан број бодова стекло још у јулу! То је омогућило да им школска година почне 12. септембра, а не почетком новембра када почиње на осталим факултетима. Исти резултати постигнути су и у првом семестру друге године, јер само један академац није освојио максималан број бодова. Слична ситуација је и на студијама стоматологије, на којима је проценат максималне ефикасности такођe већi од 99 посто.

■ Сви и стално раде

Небојша Арсенијевић, декан Медицинског факултета, каже да је успех постигнут у више корака.

- Први је појачана селекција која је омогућена смањењем броја бруцоша на медицини са 260, колико је уписано 2005. године, на само 96 уписаных прошле. Ово је истовремено омогућило да факултет добије већи број наставника и сарадника по студенту. Томе треба додати да смо, за протеклих седам година, наставни кадар увећали за 87 наставника и сарадника, што је за трећину више него 2005. године када је уписано скоро троструко више бруцоша.

На овај начин створили smo могућност да група од шест студената добије свог ментора који се са њима виђа једном недељно и брине о њиховом напредовању. Сваке недеље држимо већe године, где се састају сви ментори и сви шефови катедри предмета са те године, на којима разматрамо проблеме у настави, шта се сту-

дентима предаје и како савладавају градиво. Студенти једном недељно имају испите. Значи, сваког петка положу то што је те недеље требало да се савлада и сваке недеље имају тестове.

Дакле, да би положио један предмет студент мора да реши 19 тестова и да буде испитан 15 пута усмено. Захваљујући оваквом раду готово нико у испитном року не мора да излази на испит, објашњава декан, додајући да је прстанком полагања испитивањем од стране једног професора апсолутно онемогућена корупција.

Према речима проф. Арсенијевића, резултати које Медицински

ПРОФ. ДР НЕБОЈША АРСЕНИЈЕВИЋ, ДЕКАН

факултет у Крагујевцу издавају од других постигнути су и захваљујући ставу да реформа образовања подразумева појачан рад и професора и студената. Он тврди да професори и сарадници са његовог факултета сада раде три пута више. Питање како их је мотивисао да устроствруче ангажовање за исте плате за др Арсенијевић је излишно, јер је, каже, професорска функција подложна реизбору, па је на свакоме да одлучи да ли ћe да ради или да иде. Репресија, међутим, није потребна јер, каже декан, сви воле да учествују у успешној причи, додајући да не треба занемарити ни ефекте постигнуте подмлађивање кадра.

■ Одговорност професора

Овакав систем, који декан дефинише као „наш изум уз примену туђих искустава“, има доста критичара. Једна од највећих замерки односи се на количину и квалитет знања које студенти стичу. Небојша Арсенијевић и ову тежу побија чврстим аргументима

- Све се на овом свету може измерити Ми смо мерили задржано знање, после годину и две, код најнијих генерација и поредили их за знањем које задрже студенти који

полажу по новој методи. Показало се да је задржано знање код оних који раде по новом око два и по пута већe него код академца који су полагали по старом моделу. То су чињеница као што је чињеница да многи професори, да би мање радили, студентима говоре како оно што уврди ништа, како сутра нећe ништа знати и друге глупости.

Као што се могло и претпоставити, на Медицинском факултету се не потписују никакве петиције, јер студенти немају разлога за незадовољство. Декан Арсенијевић осталим академцима поручује да не дозволе да њихова огромна енергија буде злоупотребљена.

- Протест на овај начин студената сугеришу наставници. Ту се прави једна коалиција - ајмо ми да не радимо ништа, а онда да притискамо државу. Студентска енергија не сме да се усмери да студенati добију право на нерад и на незнáњe, а ни наставници не могу да добију то право. Сва друга права су загарантovана. Зато им, ако хоћe да ме чују, саветујем да снагу усмere на захтеве за коренитим променама образовног система.

Те реформе подразумевају да треба натерати државу да преузме одговорност за крајњи продукт који излази са наших факултета. То значи да се мора наћи механизам који ћe натерати професоре да се озбиљно посвете свом позиву. Један од начина је ригорозна контрола начина на који се бира наставни кадар, а други и увођење озбиљних државних испита за дипломе свих високих школа како би свакији рад могао да се оценi. Кад се све ово испуни студенти нећe имати проблем да се њихов рад вреднује поштено и на одговарајући начин, каже проф. др Небојша Арсенијевић.

Мада је за сада у свом, за српске услове утописком, пројекту усамљен, Медицински факултет привукаo пажњу других високошколских институција. Интересовање да примене сличан модел показују други факултети из састава Универзитета у Крагујевцу, али и високе школе из других средина. Професор Арсенијевић, међутим, сумња да међу њима има и оних који би да „одглуме“ увођење њихових метода, јер мисли да нису спремни на рад и одрицање које нови приступ захтева.

НЕИЗВЕСНОСТ ЗБОГ ОТПРЕМНИНА У „АУТОСАОБРАЋАЈУ“

Рок да држава уплати средства за отпремнине 200 радника који су технолошки вишак прошао је пре три недеље, али паре нису стигле и неизвесно је када ће бити обезбеђене. Опстанак фирме са овом скромним бројем радника на дужи рок је немогућ, а запослени се надају да 530 запослених неће тек тако бити пуштено низ воду

Пише Милош Пантић

Када је прошле године држава постала већински власник „Аутосаобраћаја“ чинило се да је питање опстанка фирме, након више година афера, лутања и експеримената са поклањањем акција некадашњем директору, чиме су се бавили и правосудни органи, коначно решено. Држава и локална управа формирали су заједнички пакет акција од 55 посто, а крајем прошле године из државног буџета уплаћено је око четири милиона евра за повезивање стажа 970 бивших и садашњих радника, па је све кренуло како се поклете може.

Половином фебруара, међутим, неизвесност се вратила међу запослене, јер је то био рок који је раније договорен да држава уплати милион евра за отпремнине 200 запослених који су прекоброжни и који су се добровољно изјаснили да желе да напусте фирму. Од тог датума прошли су три недеље, а из Министарства економије нема информација колико ће још морати да се чека на ова средства. Сваки месец чекања доводи предузеће у све тежу ситуацију јер оно са 530 радника и овим обијектом посла и прихода неће моћи још дуго да опстане.

■ У контакту са министарством

Директор „АС“-а Јован Рвовић каже да је фирма у контакту са Министарством економије које је

надлежно за решавање овог проблема, пошто се од октобра прошле године налазе у поступку реструктуирања, и да очекује да ће у наредних 20 дана питање отпремнина бити позитивно решено. Он сматра да је до закашњења дошло јер у Србији има већи број предузећа која су у реструктуирању и чекају средства за решавање вишке радника, а државни буџет у овом тренутку нема паре за све.

Дејан Ђокановић, председник синдиката УГС „Независност“ у „АС“-у, такође се нада да ће се питање отпремнина у догледно време решити и да фирма неће доћи у опасност да за неки месец неславно заврши у стечају.

- Предузеће јесте прошле године изгубило делатност градског превоза у Крагујевцу, али ми сада обављамо приградски превоз у граду и локални превоз у још шест општина Шумадије, што је велики и значајан посао, и не могу да верујем да све то може да нестане и да дође неко други који би то преузeo. Са друге стране, држава је већ уложила значајна средства и заједно са градом је наш већински власник, па ми није логично да би сада могла да дигне руке и остави 530 радника и њихове породице без прихода, каже Ђокановић.

При садашњем обиму посла овога радника на платном списку нема шта да ради, па је један број њих на плаћеним или неплаћеним одсуствима. Кашњење отпремнина за сада још није повећало закашњење у исплати зарада које је присутно од раније и

На пола пута

АУТОБУСКА СТАНИЦА - НАЈВРЕДНИЈА ИМОВИНА

износи око три месеца, али већ наредних недеља би до тога могло да дође.

Од почетка децембра прошле године, када је великим улагањима државе повезан стаж радницима за четири године, предузеће је стало на ноге и од тада је први пут након много година његова имовина постала вреднија од дугова. Највредније од имовине коју имају је Аутобуска станица у Крагујевцу, која није оптерећена хипотеком, као и станице у околним мањим општинама, од којих је само она у Тополи заложена за дуг. Све то чини ову превозничку фирмку примамљивом за потенцијалне стратешке партнere, који су заинтересовани да од државе купе већински пакет акција.

■ Условљени преговори

Према ономе што се незванично може чути у „АС“-у, фирма у овом тренутку преговора са више страних и домаћих превозника о стратешком партнertству, а Миливоје Булатовић, председник Само-

НА ПОТЕЗУ ЈЕ ДРЖАВА:
ДИРЕКТОР ЈОВАН РВОВИЋ

сталног синдиката, каже да је до маћа фирма са којом се већ дуже преговара београдска „Ласта“. Ни један потенцијални купац, међутим, не жели да уђе у конкретније преговоре док је у фирмама овога прекоброжних радника и док се питање вишке не реши.

Са друге стране, може се чути и мишљење да држава није спремна да уплати велика средства за отпремнице фирмама која није нашла партнера који је озбиљно заинтересован да је преузме, чиме се затвара круг и могућност пребачивања лоптице од државе до фирме и назад. Дејан Ђокановић сматра да су оправдана оба ова става и да зато треба радити паралелно на оба фронта, и са партнерима и са државом као већинским власником.

- Заинтересованост партнера за наше предузеће постоји и то је логично, јер ми држимо линије у седам општина овог региона. Наша највећа вредност нису објекти већ линије и тржиште. Међутим, наш синдикат је, заједно са Само-

сталним синдикатом, заузео став да фирма мора да се прода у пакету и нећемо дозволити приватизацију на парче, односно одвојену продају целина, каже Ђокановић.

Главна градска Аутобуска станица у Крагујевцу је имовина ове фирме од велике вредности јер, иако је годинама у прилично запуштеном и нерепрезентативном стању, она заузима велику површину на изузетно скупој локацији, тако да је битна ставка за привлачење будућих власника. Међутим, градски планери су већ одредили локацију за нову Аутобуску станицу, на ободу града недалеко од Сајмишта и Центра за стрна жита, тако да се поставља питање како ће се власнички односи решити. Директор Јован Рвовић каже да га не брине решавање ових питања, јер фирма која је власник садашње станице њу може да прода и да се појави као сунвеститор оног дела будуће нове станице који ће бити назењен аутобуском саобраћају, пошто се ту планира читав комплекс са аутобуским и камионским терминалима.

Све су то питања која ће се решавати само ако се прескочи садашњи степеник, који се зове исплата отпремнина и опстанак предузећа на привредној мапи. Миливоје Булатовић полаже велике наде и у разговор који су два синдиката затражила од представника Министарства економије и за који очекује да ће бити заказан наредних недеља, где би се предошила деликатна ситуација у којој се фирма нашла.

- Ми очекујемо и помоћ градоначелника, јер и град је са државом сувласник већинског капитала у предузећу, и та помоћ нам је обећана. Сматрам да држава неће дозволити да фирмама којој је она већински власник нестане и преко 500 запослених оде на улицу. Наше предузеће је 50 година превозило раднике „Заставе“ и, ако су држава и град успели да додведу „Фијат“ у Крагујевац, верујем да ће наћи решење и за наше предузеће, оптимиста је Булатовић.

На сајту Агенције за приватизацију у овом тренутку може се видети списак од 175 предузећа у Србији које се налазе у поступку реструктуирања и којима држава у року који није одређен треба да обезбеди средства за отпремнице вишке запослених. На тој листи нема података за колико фирмама су са средствима већ уплате, а колико је предузећа још на чекању, попут „АС“-а.

ВЕРУЈУ ДА ЂЕ СЕ РЕШЕЊЕ НАБИ:
СИНДИКАЦИ ДЕЈАН ЂОКАНОВИЋ
И МИЛИВОЈЕ БУЛАТОВИЋ

ДОБРА ПОСЛОВНА ГОДИНА „ВОДОВОДА“

Плус на завршном рачуну

Са укупним приходом већим од милијарду динара и плусом на завршном рачуну од 11,5 милиона пословање у прошлој години оцењено врло успешним

Усвајањем завршног рачуна и званично је окончана пословна година, а у Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“, према речима директора Обрене Ђетковића, више су него задовољни. Док су многе буџетске фирме губитаки, „Водовод“ је у 2011. години позитивно пословао – укупан приход био је више од милијарду динара, а плус на завршном рачуну је 11,5 милиона. Могло се чути да овакав финансијско-пословни успех није забележен у последњих 10 година, али и да је он резултат добро планираног рада и строге контроле расхода.

Ђетковић је на конференцији за новинаре, одржаној појединачно, истакао да је, да би у

словима економске кризе остварили позитиван пословни резултат, менаџмент и Управни одбор настојали да расходе предузећа, као и растур воде из мреже, држе под контролом. Великом укупном приходу допринеле су потребе Предузећа за изградњу града, односно, финансирање нових и замена дотрајалих линија, тиме и нови приклучци на водоводну мрежу, али и мањи број запослених у „Водоводу“ него што је планирано.

- Током прошле године било је запошљавања само на бази флукутације, одласком запослених у пензију. Финансијско-пословни успех у 2011. години остварен је са мањим бројем запослених, са 743 радника, а планом је предвиђено 757 запослених. Осим тога, плата није повећавана од 2008. године, просечна зарада била је 33.761 динар, а моја плата је око 127.000 динара, каже директор Ђетковић, уз опаску да је и та вида зарада ниска, док радничку не жели ни да коментарише.

Ипак, „Водовод“ се сукочава са великим проблемом на плате за утрошену воду – укупан дуг је 713 милиона динара,

нара, од чега је дуг грађана достигао 500 милиона динара, а Ђетковић додаје да цена воде такође већ неколико година није повећавана, већ се само усклађује са инфлацијом. Тако је и од 1. јануара ове године усклађена за 10 одсто.

A. J.

СМС ЛИНИЈА ЗА ОСОБЕ ОШТЕЋЕНОГ СЛУХА

Порука за хитне случајеве

Полиција има списак чланова Удружења, па у поруци неће морати да наводе своје податке већ ће само кратким СМС-ом моћи да дозвони дежурне екипе на терен

Млада девојка коју је једне вечери непрекидно пратио младић није могла ништа друго него да потрчи кући. Пошто не чује и не говори није могла да позове ни полицију. Други случај: кривац за удес, који се десио лани, елегант-

ИВАН ЈЕРЕМИЋ, ПОЛИЦИЈСКИ ИНСПЕКТОР

ЈЕДНА ПОРУКА ПОЛИЦИЈИ МОЖЕ И ДА СПАСЕ ЖИВОТ

но се одвезао са места несреће, схвативши да се у другом возилу налазе три глувонеме особе.

Позив за помоћ је за чланове Удружења особа са оштећеним слухом до недавно био „немогућа мисија“. Тада проблем је видела и крагујевачка Полицијска управа, а како им је задатак да се брину о безбедности свих грађана, пронашли су решење. Ових дана за особе са оштећеним слухом уводи се посебна СМС линија, па ће и они када се нађу у невољи брзо моћи да обавесте полицију.

- Пројекат који смо покренули је први у Србији, а урадили смо га по узору на неке европске земље.

Уочили смо проблем који имају особе са оштећеним слухом и, надам се, решили на овај начин, каже Иван Јеремић, инспектор у одељењу полиције.

Захваљујући новој линији особама са оштећеним слухом омогућено је да текстулном поруком у најкаћем могућем року обавесте дежурне полицијске екипе да се налазе у опасности.

- Прошле недеље у просторијама Удружења одржали смо кратку обуку за чланове. Ми у бази података имамо њихове бројеве мобилних телефона и све генерације, тако да у поруци неће морати да куцају своје податке. За-

право, разрадили смо читав систем како да нас најбрже обавесте шта се дешава, како би наше екипе изашле на терен што пре, каже Јеремић.

Удружење особа са инвалидитетом има укупно око 600 чланова, док их је на територији града 315. За све њих биће, каже наш саговорник, организоване обуке.

Читав систем ових дана је у пробној фази, а у Полицијској управи очекују да врло брзо заживи. Иначе, ускоро ће кренути и обуке полицијаца за гестовни говор како би се олакшала комуникација приликом изласка на терен. За сада међу крагујевачким полицијцима има неколико који познају језик знакова, а ускоро би требало да их буде још.

М. О.

ПРИЗНАЊЕ КРАГУЈЕВАЧКИМ ШКОЛАМА

Најбоље у Србији

Основне школе „Трећи крагујевачки батаљон“, „Мома Станојловић“ и „Драгиша Михајловић“ Министарство просвете уврстило међу 50 најбољих школа у држави

Наставници и учитељи школа „Трећи крагујевачки батаљон“, „Мома Станојловић“ и „Драгиша Михајловић“ добили су прошле недеље прилично ласкаво признање за свој рад. Наиме, Министарство просвете је ове три крагујевачке школе уврстило међу 50 најбољих у Србији.

„У циљу подршке и промовисања добрих практика Министарство просвете и науке, у сарадњи са Заводом за вредновање квалитета образовања и васпитања, издвојило је школе које су у највећој мери допринеле успеху својих ученика. Анализом резултата на завршном испиту издвојене су школе које су успеле да

својим радом превазиђу препреке које ученицима ствара лош социо-економски статус и услови у којима уче“, наводи су у образложењу Министарства просвете и науке, уз напомену да су ове школе показале не само квалитет образовања већ и праведност.

Министарство је, једноставније речено, приликом рангирања школа мерило не само успех ћака на завршном испиту већ је постигнуте резултате упоређивало са условима у којима ученици живе, социјални и економски статус породице из којих потичу, а највише то колико је сам рад у школи допринео да они постигну добре резултате.

Ипак, најбоље је то што три школе неће добити само речи хвале већ и конкретну помоћ, тачније могућност да се јаве на позив за доделу грантова за промовисање квалитета образовања. У питању је конкурс ДИЛС пројекта за доделу средстава која ће помоћи додатном унапређењу рада у три крагујевачке образовне установе.

М. О.

CityVision
МЕСТО ОГЛАШАВАЊА УСПЕШНИХ!

LED EKRAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
СПОЉАШЊЕГО ОГЛАШАВАЊА

**Bilbordi
kakve ste
oduvrek
želeli!**

**TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA**
Нajпrometnija raskrsnica i
početak pešačke zone

**POZOVITE
302-852**
i uz nagradni
kod: "kgnovine"
dobićete
10% popusta
za reklamu

e
extreme intimo

*Jedva smo dočekali proleće,
zar ne?*

Zato se Extreme Intimo potudio da nas sa prvim toplim danima baš razveseli! Dizajneri su tropske boje i motive uklopili sa njihovim prepoznatljivim prugicama i tufnicama, donoseći nam kolekciju kojoj stvarno malo ko može da odoli.

*I to je samo početak prolećne
Extreme Intimo avanture!*

Onima koji već sada sanjuju daleke predele i razmišljaју која destinacija је sledeћа, Extreme Intimo donosi razigranu kolekciju Fashion travel. Namenjena је женама, muškarcima, ali i devoјčicама и дејџасима. Ključни мотиви су fotoапарат и vintidž kombи који nedvosmisleno асоцирају на сва та забавна путовања. I да ли сте већ одлучили куда путујете?

I na kraju posebno iznenadjenje за све наše драге dame. Uz sve ово Extreme Intimo tim je osmislio једну по колору мало ozbiljniju kolekciju. Ona броји моделе uглавном crne i sive boje ukraшане crtežom neodoljive mace. Uz karnere по коју маšnicу и tufnicu, ови модели idealni су за ушуšкану prolećnu jutru.

*U Extreme Intimo je uvek
zanimljivo i sunčano, a kod vas?*

*Pridružite nam se u našim
šarenim avanturama.*

New Collection
extreme intimo

ПРВА НАГРАДА ЗА ГРАДСКУ ТУРИСТИЧКУ ОРГАНИЗАЦИЈУ

Најуспешнија Отворена дворишта

За најуспешнију нову манифестацију у 2011. години проглашени „Шумадијски дани отворених дворишта“ Градске туристичке организације „Крагујевац“, која је од локалне за три године прерасла у регионалну

Градска туристичка организација „Крагујевац“ добила је прву награду за најуспешнију нову манифестацију у 2011. години, која је додељена у Привредној комори Србије 1. марта. Такмичење организују Удружење за туризам и угоститељство коморе и часопис „Водич кроз туристичке манифестације“.

Учесници су изабрали најбоље у пет категорија, и то најбољи промо филм, заслужни појединачно у области манифестационог туризма, најбоља туристичка агенција, најуспешнија традиционална манифестација и најуспешнија нова манифестација, а ГТО „Крагујевац“ добила је највише гласова учесника сусрета од свих номинованих.

Пребројавањем анкетних листића, наводи директорка ГТО

Снежана Милисављевић, утврђено је да је регионална манифестација „Шумадијски дани отворених дворишта“ из Крагујевца добила убедљиво највише гласова присутних и победила у категорији најуспешнија нова манифестација у 2011. години, у надметању са 1.600 манифестација које се организују у Србији.

Прошле године ову акцију су заједно организовали ГТО „Крагујевац“, Одељење за пољопривреду Скупштине града Крагујевца, које се по први пут укључило и у великој мери помогло организацију, мештани Влакче, као и колеге из шест туристичких организација на подручју

ДИРЕКТОРКА СНЕЖАНА МИЛИСАВЉЕВИЋ И ВРЕДНО ПРИЗНАЊЕ

Шумадије и Поморавља. Заправо, на регионалној манифестацији „Шумадијски дани отворених дворишта“ 2011. године учествовало је преко 130 дворишта домаћинстава

са подручја града и шест општина: Аранђеловца, Баточине, Лапова, Рековца, Раче и Кнића.

- Награда има велики значај за Градску туристичку организацију јер је, свакако, велики подстизај за развој сеоског туризма на територији Крагујевца, Шумадије, на крају и Србије. Овом манифестацијом се подиже квалитет живота на селу, људи уређују своја дворишта и чине их препознатљивим.

Међутим, све то је део сеоског туризма и промоције иако у такмичењу учествује тек по неколико категорисаних домаћинстава која се званично даве овом услугом.

Много више је оних који су зеленилу, цвећу и етно детаљима

посвећени из љубави, мада не треба заобићи чињеницу да је сеоски туризам најзаступљенији у Влакчи и Страгарима, одакле је и потекла сама манифестација „Дани отворених дворишта“, наводи директорка Милисављевић.

Домаћинства се надмећу у четири категорије - најлепше двориште, које је за прошлу годину пронађено у Книћу, најлепше парк двориште, (у Влакчи) потом етно двориште (из Лапова) као и најлепши детаљ (Кијево, општина Баточина). Може се рећи да је све почело безазлено, са манифестацијом „Дани отворених дворишта“ која је први пут организована у Влакчи 2007. године захваљујући домаћину Драгољубу Швабићу и мештанима тог села. Заживела је, додуше, на предлог фотографа Градске туристичке организације Зорана Петровића, који је шумадијска села првобитно обилазио рекреативно, али и професионално - трагајући за добрым кадром. Те „нулте“ године у надметању за избор најлепшег дворишта учествовало је десет домаћинстава, а наредне 2008. године у Градској туристичкој организацији су препознали значај таквог такмичења преузевши организацију са међународним манифестацијама.

Узлазна путања је била незаустављива тако да је убрзо, за само две-три сезоне, манифестација попримила регионални карактер. Циљ Градске туристичке организације је, открива директорка Милисављевић, да „Шумадијски дани отворених дворишта“ буду организовани на територији целе земље и сходно томе понесу назив „Отворена дворишта Србије“ имајући у виду да се кроз ове активности подиže квалитет и култура живљења на селу.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

КОЛИКО КОШТА РОДИТ

Сирот

Пише Никола Стефановић

Да су деца у Србији све пасивнија, све подложнија боравку у кући уз телевизор и рачунар, све гојазнија и незаинтересована за спорт, до сада је свако морао чути или прочитати бар тице пута. Готово да не прође дан а да јавност није бомбардована франтантим, запаљујућим, опомињућим, забрињавајућим, катастрофалним и подацима са сличним пратећим епитетом о физичкој неспособности, тиме и слабијем здрављу наших потомака. Истовремено, нижу се апели и вапаји да своје најмлађе „гурамо“ у спорт, да их физички активирамо, а напослетку и упишемо у који клуб, небитно ког усмерења. Сваки спорт у ком се троше, скчуј, трче, презножавају – добар је.

Но, када се прича о спортским активностима пресели са пољанчета и игралишта пред зградом на терене и у хале, под будним оком тренера и уз сву пратећу опрему, онда се испостави да спорт и те како може да кошта.

Д. Ф. је свог сина морао да испише пре извесног времена из школе фудбала. А није једини. Разлог врло приземан – недостатак новца.

- Супруга и ја имамо троје деце, а само ја радим. Преко дана радим у фирми, после подне, па све до касних ноћних сати, радим приватно и са тридесетак хиљада месечно једва крпимо крај с крајем. Сина сам уписао у један овдашњи клуб када је имао седам година. Колико је био срећан не могу да опиша. Дешавало се да се расплаче што ће пропустити тренинг када се разболи, а о утакмици да не причам. Клуб их је водио и на турнире ван града, а тада детету треба дати и неки динар да има код себе. Опрему смо платили око 65 евра и то је била најефтиња понуда. Али, иако су трошкови, реално, били невелики, нисмо могли... А онда, када сам му саопштио како стоје ствари, те ноћи сам плакао ја.

За разлику од овог дечака који је исказао известан таленат за игру, деца која су неталентована, али почију из боље стоећих породица - и даље тренирају. По речима цитираног оца, у групи дечака са којом је тренирао његов син било је и дете једног локалног политичког функционера.

- Деца као деца, све виде и примећују. Иако је то дете прекомерно гојазно и тренутно није у стану да се бави фудбалом, однос према њему и деци која су сиромашнија био је прилично другачији, па му је dato и да бира где ће да игра, шта ће да игра. Ма, једноставно је - није фудбал за нас... То је за имућне...

За тенис и пливање треба највише

Да ће у Србији море талентована деце из истог разлога остати на маргини и да ће се спортом бавити искључиво деца родитеља са дубљим цепом, без обзира на даровитост, већ је свакодневница и сасвим нормална појава. Но, није згорег прелистати како тај ценовник спорта који се нуде појединој крагујевачкој деци данас изгледа.

С обзиром да је тенис одувек вожио за спорт највише класе, логично је поћи од њега. По речима Бориша Зорнића, тренера тениског клуба „Раднички“, услови које нуди овај клуб сасвим сигурно су наполовојнији у граду, ако се има у виду да је реч о спортском друштву, а не приватном клубу.

- Месечна чланарина креће се од 2.500 до 5.000 динара, а то подразумева два тренинга недељно у гру-

НАЈЛЕПШЕ ДВОРИШТЕ У РЕГИОНУ – КНИЋ

НАЈЛЕПШЕ ДЕТАЉ – КИЈЕВО

НАЈЛЕПШЕ ЕТНО ДВОРИШТЕ – ЛАПОВО

НАЈЛЕПШИ ДЕТАЉ – КИЈЕВО

ЕЉЕ ДА ИМ ДЕТЕ БУДЕ ЧЛАН СПОРТСКОГ КЛУБА

ИЊО, И СПОРТУ СИ ТЕШКА

Од кад је света, века и спорта, тенис је био и остао спорт „елите”, па отуда ни цена коју треба платити да би се дете њиме бавило не посустаје. Раст популарности пливања треба тек сада очекивати, а фудбал и кошарка и даље су средње приступачни.

За оне са најтањим цепом, остају алтернативе, попут каратае

пи, обезбеђен рекет и лоптице. Кад је реч о такмичењима и турнирима, сезона траје од априла до новембра, а када се њима додају и неки зимски, онда такмичар просечно одигра нешто мање од двадесет турнира или у просеку два месечно.

Уколико желите да вам се дете и такмичи, не само да тренира „у празно”, то значи да ћете морати да издвојите одређену суму за превоз до места где се турнир игра, као и да платите котизацију која се креће од 1.500 до 2.500 динара. Грубом рачуном стиже се да средње суме од око 150 евра месечног трошка. Свакако, уколико желите да ваш наследник има квалитетније тренинге, онда треба издвојити значајну суму за самосталан рад са тренером у групе.

Са изградњом затвореног базена, може се очекивати да ће водени спортиви доживети прави „бум”. Иако можда сам спорт, за оне који желе њиме да се баве професионално, није исплатив попут неких других, треба очекивати да ће у Крагујевцу неко време бити „у моди”, као и обично када се појави нешто ново.

Жана Димитријевић из пливачког клуба „Делфин” упућује нас

шта је за почетак потребно детету које жели да се бави овим спортом.

- Месечна чланарина је 3.000 динара, а то укључује 20 тренинга од сваког дана. Тренинзи су на затвореном базену, па ако се само то обрачуна испада да је карата плаћена 150 динара, стога се може рећи да пливање спада у јефтиније спортиве.

У ту суму не улази оно што је неопходно купити детету приде, а то укључује папуче, пешкир, купаћи костим, капиџу, наочаре за пливање и фен за косу. А, као и у тенису, ако дете жели да се такмичи, то ће извући још нешто новца.

- За такмичар је стартнина од 400 до 700 динара и то плаћају родитељи, па ако је потребно извести неку оквирну цену да се дете такмичарски бави пливањем, онда је то најмање 5.000 динара месечно. Но, напомињем да деца која су талентована не плаћају све ове трошкове, каже Жана Димитријевић.

■ За карате једна „црвена”

Колективни спортиви коштају нешто мање с обзиром на број деце која се уписују. Стога, за кошарку у КК „Раднички“ треба издвојити 2.000 динара месечно уколико је дете рођено 2000. године и касније.

- То је категорија млађих пионира и за њих је чланарина највиша, а у ту цену урачунато је и изнајмљивање сале, каже тренер Ненад Николић. – Опрему деца могу купити од клуба по повољнијој цене него што је у слободној продаји. Кад је реч о старијој деци, чланарина је нешто виша, зависно од узраста, пошто они имају такмичења за која се плаћа котизација, али и више тренинга, што значи и више закупљених термина у сали.

Ако је дете ипак љубитељ „бубамаре“, онда су у понуди бројне фудбалске школе, приватне, али и у оквиру појединих градских клубова. Чланарина, примера ради, у фудбалској школи ФК „Крагуј“ тајко же није фиксна, већ је везана за узраст.

- Најмаљи плаћају 1.400 динара, најстарији 2.000, али они годишње одиграју у просеку око пет турнира. Старија деца путују и у Грчку на пет дана сваке године, што је трошак који треба да покрију родитељи. Пошто тамо иду и деца из Свилајница, тачније, тамошњег „Радничког“, њихова локална самоуправа им је обезбедила превоз до Грчке, па нам изашли у

УВЕРЉИВЕ, АЛИ НЕПОТВРЂЕНЕ ПРИЧЕ

Наставници врбую децу за део чланарине

По крагујевачким фудбалским кулоарима већ дugo кружи прича да поједини наставници физичке културе у основним школама користе своје радно место да би најмаље „проследили“ у одређене градске фудбалске клубове. То свакако не би било ништа необично, напротив, било би пожељно и педагошки. Но, за такву услугу наставницима, наводно, следује део чланарине коју клубу месечно плаћа нови играч. Штавише, поједини наставници истовремено су и тренери у неким клубовима, па се овакво „регрутовање“ и не примећује у толикој мери, с обзиром да клубови тај део од новоуписане деце могу исплатити кроз плату. С обзиром да што је више деце, више је и чланарина, поставља се питање колико је најмаљих оправдано уписано, а колико само због наплате чланарине.

И док једни сматрају да ту нема ничег лошег ако ће се деца тако активније бавити спортом, други сумњају да је то ипак искоришћавање школе за стицање личне добити. Поједине директоре школа позвали су, по принципу случајног узорка, да проверимо јесу ли им такви наводи познати.

- Имамо фудбалску, кошаркашку, одбојкашку, пливачку секцију, али та квих притужби ни од деце ни од родитеља није било. Заиста први пут чујем за тако нешто, али ћemo свакако проверити, каже директорка ОШ „Светозар Марковић“ Татјана Маринковић.

- Немамо никакве информације о томе, није стигла ниједна жалба неког родитеља, а то шта раде професори у слободној време и приватно, не знам и не интересује ме. Не сумњам ни у једног наставника, истиче Небојша Павловић, директор ОШ „Драгиша Луковић Шпанца“.

Директор ОШ „Мирко Јовановић“ Ненад Миловановић на наше питање узвратио је питањем.

- Најпре, знате ли шта је наша школа постигла у малом фудбалу? Знате ли да смо сада у школском такмичењу на нивоу града стигли до финала, а да смо прошле године били прваци Србије? Колико знам, овде код нас је активна једна школа фудбала од првог до четвртог разреда, али њу не воде наши наставници. За оно што питате не знам да има у нашој школи, али проверићемо, наравно.

у Србији је ситуација потпуно обратна. Ваљда једино овде добро стојећи родитељи махом децу гурају у фудбал или тенис.

■ Помоћ за сиромашнију децу

Какве су шансе деце која потичу из социјално најугроженијих породица да се баве спортом и искористе потенцијални таленат? Прилично слабе. Већина клубова, истина, даје извесне олакшице, па чак и потпуно ослобађање од плаћања чланарине, али први корак је ипак на родитељима, док се тај таленат не искаже. У готово свим клубовима постоје попусти за децу из исте куће, па најчешће једно дете плаћа, а друго не, а уколико су родитељи детета баш у тешкој ситуацији, онда понедељко постоји могућност да дете не плаћа чланарину. Како наши саговорници тврде, свако ко себе

и за њих није потребна ни додатна опрема, па се том сумом покрива искључиво изнајмљивање сале.

За децу која се такмичи потребно је више новца, па ако се има у виду у просеку свако дете учествује на десетак турнира годишње, а да треба платити котизацију од око хиљаду динара и превоз, онда рачуницу изведите сами.

Како год окренете, дани када су се деца окупљала на једва обележеним ливадама и прашњавим игралиштима са импровизованим кошем и била обучавана од стране неколицине ентузијаста, давно су на нама. Најзад, за разлику од већине других земаља, где су трчање, скакање или шутирање најчешће резервисани за сиромашне слојеве,

МАЈА АНГЕЛОВСКИ, ДИПЛОМИРАНИ ЕКОНОМИСТА

Биро за посао - у рачунару

налазе посао преко друштвених мрежа, па сам се и ја овде латила тог посла и уверила се у моћ и корисност интернета

Потеру води Милан Пурић

Жа сам Маја Ангеловски из Колоније, дипломирани економиста, тренутно на мастер студијама на факултету инжењерских наука. Дипломе можда данас јесу обезвређене, али ја верујем да је најпрофитабилнија инвестиција данашњице улагање у образовање. За мене знање представља најзначајнији људски ресурс. Себе видим као јако спонтану, креативну и вредну особу, сматрам да сам флексибилна и отворена за све новине. Слободно време волим да проводим са пријатељима, јер сматрам да је шала и смех нешто најздравије за човека. Волим да кад год могу одвојим време за себе и своје најмилије јер то подстиче на нове идеје и помогућава болju социјализацији човека.

Трудим се и да помогнем некоме кад год сам у прилици, добро се враћају тако што се после тога чина осећам боље. Гајим огромну љубав према животињама и велика ми је жеља, ако будем била у могућности, да отворим приватан азил за незбринуте псе луталице. Такође сам велики поборник здраве исхране и спорта, веома је важно да човек има здрав однос према свом телу. Не разумем људске особине као што су себичност и површиност.

Какво је било детињство твоје генерације у Колонији?

Оно што човека сигурно обележи за читав живот јесте детињство. Моје детињство се може окарпети као динамично и испуњено ведримон. Оно што га најбоље опишује јесу игре између две ватре, барјачкиње, жмурке, цртаних филм у 7 и 15, „Лаку ноћ, децо“, веровања у Деда мраза до петог разреда основне школе... На неки начин сам срећна што не одрастам у овом периоду, јер би се моје одрастање базирало углавном на мобилним телефонима и компјутерима. Мислим да је данас изузетно тешко за родитеље да нађу праву средину за своју децу.

О чему је ваша генерација у средњој школи маштала?

Моја генерација је маштала и стремила ка томе да се оствари најпре професионално, а потом и на свим осталим пољима која се тичу људске егзистенције и деловања, већујући да је за тако нешто потребан само рад и диплома.

Колико породица данас утиче на живот својих чланова?

За мене је породица незаменима средина у којој се човек формира као личност, породица је мост између појединца и друштва. На-

истовремено живимо у добу модерних технологија и велике економске кризе, када многи губе посао, а млади и школовани тешко долазе до њега. Открила сам фасцинантне податке да милиони људи у Европи и Америци

жалост, данас је породица поприлично угрожена, њен нуклеус нестаје полако. Тако савремена породица не личи доволно на заједницу, слаби солидарност и повезаност њених чланова, јача индивидуализам. Не смо то да дозволимо, јер веома је битно да схватимо да породица мора да буде целовита и функционална како би се помогло деци сутра да се определе за праве системе вредности. Породица је основа свега, без ње је човек изгубљен, лута. Чланови једне породице морају се ослањати једне на друге, јер само тако могу лакше да преће невоље које их у животу задесе, али породица је и та са којом човек дели срећу, радост и љубав. Само деца из породице у којим постоји међусобно поверење, љубав, другарски односи, кад одрасту биће сигурнија у себе, више независна, уравнотежена, са добрым социјалним контактима.

Шта данас за младе представља могућност неограничене комуникације?

То је могућност сталне размене искустава, ставова, идеја, организовања масовних акција, могућност изношења мишљења на различите теме и то најчешће без икакве цензуре, што по мени представља највидљиви вид демократије. Моји пријатељи и ја смо скоро организовали успешну хуманитарну журку за једну нашу другарицу, мислим да то не би било могуће у тако кратком временском периоду без друштвених мрежа.

Шта млади данас раде кад не могу да нађу посао? Мислим на тебе како ти је пало на памет да на ФБ постоји могућност да се нађе посао?

Имала сам прилику да од упућених слушам о мојим интернетома и младима. О томе колико је битно

када се налазимо у дигиталном добу да се прилагодимо модерним трендовима које нам то доба доноси, посебно у времену економске кризе, када многи губе посао, а млади са свежим дипломама тешко долазе до посла. Тако сам добила идеју да урадим истраживачки рад на тему друштвене мреже као ефикасно средство у тражењу посао и тада сам дошла до фасцинантних података да милиони људи у Европи и САД налазе посао управо преко друштвених мрежа. Управити коришћење, интернет, друштвене мреже могу постати методичног и друштвеног напретка, продужена рука у тражењу поса.

Шта се данас млади забављају?

Млади данас имају јако широк спектар могућности за забаву, али нисам сигурна колико могу да га искористе на прави начин. Наиме, сматрам да понуда културног садржаја у граду и није толико лоша колико нас новац ограничава. Тешко да млади људи који не раде или који још увек студирају могу себи током недеље да приуште и излазак у позориште и одлазак на концерт, књижевно вече, изложбу фотографија, у дугоочекивани биоскоп и пиће или вечеру са друштвом.

Шта је највећа вредност у крагујевачкој историји?

По много чему овај град можемо назвати „првим у Србији“. За њега се везује прва престоница модерне Србије, први устав Србије 1835, прво позориште „Књажевско-србски театар“ 1835. године, 1833/1835. прва гимназија у Србији, а такође је град који је поднео страшне жртве током нацистичке окупације.

Како би ти описала наш градски дух?

Дух нашег града који ја видим и препознајем описала бих као младалачки, креативан, наклоњен уметношћу и лепим стварима, као и здравим друштвеним и хуманим вредностима.

Који су људи сада представници крагујевачког духа и због чега?

Велики број сценских извођача, под овим мислим на певаче који су

потекли из нашег града и који га својим талентом најбоље промовишу. Ту је и доста талентованих људи који се професионално или аматерски баве фотографијом, као и велики број младих који се баве књижевним стваралаштвом.

Шта највише волиш у граду?

Волим архитектонски склоп који представља прави микс утицаја, епоха и стилова, традиције и савремености. Затим волим људе у њему. Десило ми се много пута кад отпирујем негде, да кажем: све и све, али мени фале моји Крагујевчани и њихов хумор.

Коју музику слушаш и шта је данас у Крагујевцу добра музика?

Слушам рок, поп, волим музику седамдесетих и осамдесетих година прошлог века, то је музика која траје. Иначе, сматрам да велики број Крагујевчана препознаје квалитетну музiku, али је мали број локала који је нуде. Под квалитетном музиком сматрам све што није турбо-folk.

Шта мислиш о крагујевачком спорту?

Спорт на локалном нивоу је увек имао и имајући потенцијала у смислу талентованих људи, али сматрам да му мањка подршка, како у маркетингском смислу, тако и у материјалном. Некада сам и сама тренирала рукomet, тако да ми је остала жеља да женски спорт постане атрактивнији, бар у Крагујевцу, ако не може у свету. Увек се питам да ли постоји шанса и шта би све требало да се то оствари?

Који део града највише волиш?

Немам одређен део града који бих издвојила као омиљен, мој бравак у неком од делова града варира од мог расположења и дате потребе да на неком месту будем присутна. Али пошто имам пса и волим да га шетам, издвојићу Шумарице и Велики парк.

Шта најрадије показујеш пријатељима који су први пут у граду?

Имам дosta пријатеља који живе како ван Крагујевца тако и ван Србије, тако када ми дођу у посету

волим да их поведем у обилазак парка Шумарице и музеја, такође и на шумаричко језеро. Волим да их одведем и до свог села у околини Крагујевца, мислим да им се јако допада наша храна, пића (домаћа ракија), обичаји и уопште наше гостопримство и љубазност.

Какви су данас младићи у Крагујевцу?

Потребно им је мало више спонтаности и самопоуздана, иначе су најлепши у Србији.

Које слаткише највише волиш и ко их спрема?

Волим мамине колаче, али с обзиром да волим да кувам, често са ма преуземим иницијативу када су посласице у питању. Довољан је добар рецепт, мало слободног времена и ето добрах слаткиша, на пример, мафине или рафаело кулише.

Каква је околина Крагујевца?

Пуна могућности за развој туризма и квалитетнијег друштвеног живота, али сматрам да су та капацитети недовољно или потпуно неискоришћени. Навела бих Груџанско језеро, излетиште Бешњаја као идеална и неискоришћена потенцијална места за одмор и рекреацију.

Шта би волела да град има, а нема?

Волела бих да град има лепо уређен и до аутентичности реконструисан свој стари део. Под тим мислим на простор који обухвата Прву гимназију, театар, Амиџин конак, стари мост и стару цркву. Пошто сам имала прилику и да обиђем појединачне европске метрополе, сматрам да граду фали и више зеленила и фонтана, затим боља уређеност између зграда која ничу сваки дан без икаквог плана. Мислим да деца немају где да се играју.

Шта си добила од крагујевачког духа, а шта ћеш му ти додати?

Од крагујевачког духа примила сам друштвјубивост и здрав однос према себи и другима. Оно што бих волела да ја њему дам је спознаја да нас само мале ствари чине истински срећним и да би се трудила, где год да одем, да га представим у најбољем светлу.

Kragujevac Plaza
ŠOPING I ZABAVNI CENTAR

VELIKO OTVARANJE

20. mart 2012. u 17h

**POZVANI STE
Vaša nova oaza!**

КУЛТУРНИ ЖИВОТ СРЕДЊОШКОЛАЦА

Шанк дражи од позорнице

Програме из области культуры редовно посещује и прати тек сваки десети средњошколац, 85 одсто никада неће отићи у музеј или на књижевно вече, а не занимају их ни изложбе и позоришне представе. За време распуста трећина не прочита ни једну књигу. Јпак, ни школе ни установе културе не чине много да ову поразну статистику поправе

Пише Марија Обреновић

Слободног времена има око пет сати дневно и проводи га углавном гледајући телевизију, слушајући музику или седећи за рачунаром. Редовно га је могуће срести за шанком у неком кафићу или клубу, а нешто ређе и на неком од спортских догађаја. У музеју, галерији и позоришту сигурно није, пошто их забилази у широком луку. Нешто же, додуше, заинтересованостији за одлазак на концерте, али само уколико се ради о извођачима популарне музике, а тек када сврати у библиотеку и то најчешће да би позајмио школску литературу.

Овако би се, на основу резултата истраживања које је недавно спровео и публиковао Завод за проучавање културног развитка, у најкраћем могао описати просечан српски средњошколац.

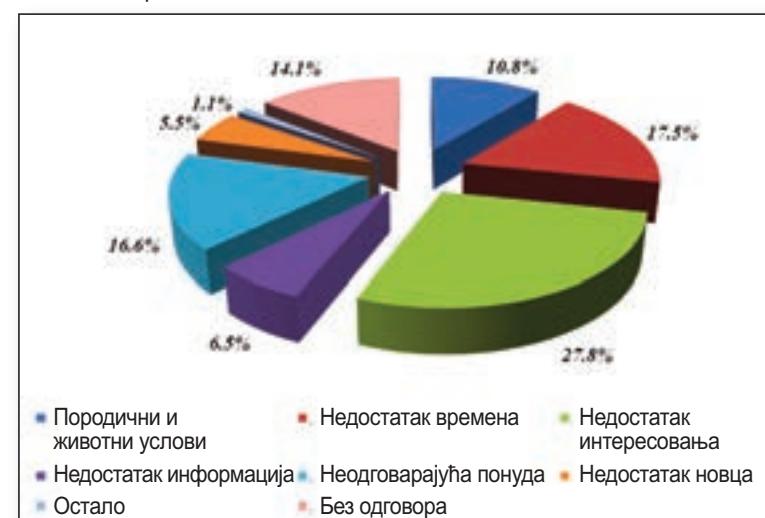
Резултати истраживања под називом „Културне навике средњошколаца у Србији”, у коме је учествовало 2.439 ћака из 56 школа, требало би подједнако да забрину и родитеље и просветне раднике и културне посленике, пошто институције културе и програме из области културе редовно посещује и прати тек сваки десети средњошколац.

Међу ћацима средњих школа (гимназија, стручних и уметничких) најнеомиљенији су музеји. У њих не залази чак 85,8 одсто средњошколаца - половина од овог броја то чини два до три пута годишње, а половина никада. Тако сваки десети средњошколац може се похвалити да повремено посещује музеје, а 2,5 одсто да то чини једном до два пута месечно. Само два одсто је ћака који у сликама, скул-

СЛОБОДНО ВРЕМЕ РЕЗЕРВИСАНО ЗА „ЛУДИ“ ПРОВОД

НАЈВАЖНИЈИ РАЗЛОГ ЗА РЕТКЕ ПОСЕТЕ ИНСТИТУЦИЈАМА КУЛТУРЕ

Готово три четвртине ћака у Србији никада не посещује ни културно-историјске споменике и археолошка налазишта, док тек дванаест од сто редовно иде у биоскоп.

Средњошколска популација заинтересованија је за посете концертима – 7,3 процената врло често одлази на концерте, а готово петина то чини једном до два пута месечно. И повремених посетилаца има знатно више него када су упитана остале програме из културе (више од четвртине су повремени посетиоци концерата), али је чак и 15 одсто оних које музички догађаји уопште не интересују.

У поређењу са осталим институцијама културе библиотеке су у овом истраживању убедљivo најбоље прошли - 39,7 одсто ћака средњих школа књиге позајмљује неколико пута месечно или чак једном до три пута недељно. Ипак, утеша није велика, пошто петина у храм књиге није крошила никада, а исто толико је и оних који то чине тек два-три пута годишње.

Часописи, обавезна лектира и дневне новине су оно што овај узраст најчешће чита. За разлику од својих вршњака из других градова, који од дневних новина најчешће читају „Блиц“, крагујевачким средњошколцима омиљен је „Ало“. Међу књижевним делима ван лектире „на менију“ су им најчешће популарни наслови, крими и љубавни романси и епска фантастика.

Збирни гледано, за време прошлог распуста 70 посто ћака је прочитало неку књигу, међутим „остаје веома забрињавајући податак да ипак имамо око трећине средњошколаца који читају књиге само кад морају за лектиру, а сами немају интересовања да прочитају нешто ван тога, а већина ових ученика и нису чланови неке библиотеке“, закључује се у овом истраживању.

■ Незаинтересовани и немају времена

Процена стручњака Завода који су радили ово истраживање је да тек 8,5 посто средњошколаца редовно одлази у културне институције и посещује културне програме, а повремено то чини непуних 15 посто.

„ Александар Милорадовић, технички директор Театра: Пре две године средњим школама понудили смо карте по 200 динара, с тим што би од те суме 50 динара ишло школи, а још 50 у хуманитарне сврхе. Иако смо свима послали допис, ниједан директор школе није се одазвао

ПРЕДНОСТИ ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА

Млади на Фејсбуку, али установе нису

Ученици средњих школа у Србији се о догађајима из области културе најчешће информишу путем телевизије (31,3 одсто), а на другом месту је, очекивано, интернет са 29,7 одсто, док је на трећем реклами „од уста до уста“.

Чак 86,4 одсто средњошколаца има отворен профил на некој од друштвених мрежа, најчешће на Фејсбуку. Установе културе које хронично пате од недостатка новца управо би ову друштвену мрежу могле да искористе како би анимирали младе да дођу, али и истражиле шта је оно што они желе.

Студентски културни центар, Народна библиотека „Вук Каракић“, Дом омладине и Позориште за децу схватали су предности оваквог начина „рекламирања“. СКЦ и Библиотека на својим профилима имају по око 5.000 „пријатеља“, а на „зиду“ редовно каче обавеште-

ња о дешавањима, али и занимљивости које би „пратиоцима“ могле да скрену пажњу на оно што се у овим установама ради. Исто чини и Дом омладине за своју заједницу од 1.300 чланова која из дана у дан расте, као и Позориште за децу.

Књажевско српски театар, Народни музеј и Спомен парк се, међутим, не труде много, или боље је рећи ни мало, да на овај начин анимирају публику. Театар има свега 120 пријатеља, колико просечна средњошколска скупи за десет дана, али ту и тамо обавештава о оном што се дешава у позоришту.

Народни музеј на својој групи има такође тек стотинак чланова, а последње обавештење „окаченог“ је 7. фебруара. Спомен парк има велику групу пратилаца, али се о овој страници уопште не брине, тако да се поставља питање да ли је можда администратор неко ван установе. На њиховом профилу последње обавештење јаја акција једне козметичке куће, а ако се крене уназад може се „налетети“ само на мноштво реклама за све и свашта.

Наша тема

„ **Владимир Пауновић**, НВО „Миленијум“: Свести о томе да се континуирано мора радити на стварању и образовању публике, на жалост, још увек нема. Влада мишљење да је довољно организовати догађај, па ко хоће нека дође

„ **Мирко Ђемић**, директор Библиотеке: Професори средњих школа знају за нашу акцију да бесплатну чланску карту добијају ученици првог разреда, али само једна професорка Прве гимназије сваке године ученике којима предаје доводи у Библиотеку

достатак информација и недостатак новца, нису фактори који утичу на учесталост посета средњошколске популације у Србији институцијама културе и догађајима из области културе.

Међутим, подаци показују да је највећи број ученика (32,6 одсто) неодлучан по питању квалитета културног живота у граду где иду у школу, док је четвртина анкетираних одговорило да би чешће ишли у позориште уколико би се понуда поправила, а толико је и оних којима недостају образовни садржаји. Најмање испитаника изјаснило се да би требало „појачати“ ликовне и књижевне програме.

Подаци који показују да већина ученика средњих школа у Србији не учествује у културном јавном животу, по оцени истраживача, може имати веома тешке последице по будућност ове друштвене групе, али и целог друштва, које ће се испољавати кроз дужи временски период. Стоји и њихова констатација да су за велики део ове популације културни програми недоступни (било ради недостатка слободног времена, интересовања, концепције јавног културног живота, финансијски или територијално) и да постоји потреба за израду стратегије социо-културне анимације. Они подсећају и да се не сме изгубити из вида и веома велики утицај образовања на стварање вредносног система и стварање претпоставки за рецепцију уметничког дела и различитих симболичких форми уметничког стварања, али и за развијање потреба из области културе.

Упрошћено речено, да би се алармантна ситуација поправила свага требало би да упрегну и школе и институције културе и то не само свака за себе него заједнички.

■ Ни професори не читају

На жалост, континуиране и организоване сарадње између школа и институција културе практично да нема или се она своди на ентузијазам појединача. Народна библиотека „Вук Караџић“, на пример, годинама бесплатно уписује ученике првог разреда средње школе, међутим, већина ѡака никада не дође по своју чланску карту.

-Професори средњих школа знају за ову нашу акцију, међутим, само једна наставница српског језика из Прве гимназије сваке године ученике којима предаје доводи у библиотеку, каже Мирко Ђемић, директор Библиотеке.

Лани је на попису Народне библиотеке био 2.551 средњошколац, од тога 1.230 су бесплатно уписаны прваки. Додуше, овако мали број чланова међу ученицима не треба да чуди ако се зна да ни професори српског не залазе у храм књиге!

-Пре десетак година радили смо анализу чланства. Из Школске управе добили смо податак да у Крагујевцу има око 300 професора српског језика. На нашој евиденцији чланова у том моменту било

НИСУ НИ КРЕАТИВНИ

Тек понеко пише и црта

Средњошколци не само да не одлазе у институције културе већ нису багзна колико заинтересовани на за стварање. Истраживање Завода за проучавање културног развитка показало је да се тек 8,7 одсто ѡака може сврстати у такозвану уметнички продуктивну групу. Највише анкетираних (11,7 одсто) повремено се бави неком формом књижевног стварања, а сваки десети и музичко-сценским активностима као што су глума, игра и плес, око десет одсто црта, слика или ваја.

Као најважнији разлог због ког се не бави уметношћу више од половине средњошколаца (61,1 одсто) навело је недостатак интересовања, а 17 процената анкетirаних нема слободног времена. Ако узмемо у обзир раније изнети податак о незаинтересованости као најважнијем разлогу за ретке посете институцијама културе и културним догађајима, можемо констатовати да је око две трећине средњошколаца потпуно незаинтересовано за културну партиципацију, закључак је овог истраживања.

Податак да скоро две трећине средњошколаца који се не баве неком врстом уметности као најважнији разлог наводи незаинтересованост нисе једноставно објаснити. С једне стране, можда је у питању проблем разумевања правила и мерила уметничке делатности или конкретних уметничких форми или одбојност услед перцепције да су то активности резервисане за посебне друштвене групе („више“ слојеве). С друге стране, сматрају стручњаци Завода за проучавање културног развитка, у друштву где је већина становништва окупира највећи бројом за задовољавање основних егзистенцијалних потреба бављење уметношћу се врло често доживљава као неизбидно „трошење времена“.

их је свега осморо, прича Ђемић. Да ли се ситуација поправила у међувремену видеће се ускоро, пошто ова установа планира да направи нови попис.

Ни Књажевско српски театар не може се похвалити добром сарадњом са школама, иако на репертоару има и представе по књижевним делима која ѡаци читају као лектиру.

-Не сећам се када су нам последњи пут на представу ѡаци дошли организовано преко школе. Свега неколико професора практикује да ученике доводи на представе - једна професорка из Прве гимназије и неколико ѡих из Туристичко угоститељске школе, са којом имамо најбољу сарадњу. Пре две године покушали смо да успоставимо озбиљнију сарадњу са сре-

дњим школама, али нисмо успели. Позвали смо најпре све професоре српског језика да на једну представу дођу бесплатно, а одазвало се свега њих неколико. Средњим школама смо понудили и карте по ценама од 200 динара, с тим што би од те суме 50 динара ишло школи, а још 50 у хуманитарне сврхе. Иако смо свима послали допис, ни један директор школе није се одазвао, каже Александар Милорадовић, технички директор Театра.

Иако спорадичних покушаја има, по мишљењу Владимира Пауновића из Удружења грађана „Миленијум“, које се бави организовањем културних манифестија од којих је добар део управо аниматорског карактера, институције културе су и даље врло инертне.

-Свести о томе да се мора континуирано радити на стварању и образовању публике, на жалост, још увек нема. Јавни сектор је, иначе, врло инертан. Још увек код нас влада мишљење да је довољно организовати догађај - па ко хоће не-ка дође. Анимирање публике није само реклами на телевизији или окачен плакат, анимирање је буквално излажење у сусрет публици како би је заинтересовали за оно што радите, на крају и постављање питања шта је то што она желе, сматра Пауновић.

Међутим, по речима нашег савовника, у Крагујевцу се на прste могу изброяти установе које су урадиле истраживање своје публике и озбиљно размишљале о томе како привући оне који публика нису. Зато и није чудо што 67 одсто ѡака редовно „виси“ по кафићима, а само 8,5 процената исто толико често долази на изложбе и позоришне представе.

„ **Горан Јоксимовић**, саветник у Школској управи: Било би логично да неколико часова годишње професор српског језика организује у библиотеки или позоришту, а предавач ликовног у музеју или галерији. Измештањем ученика у друго окружење не разбија се само монотонија класичних предавања већ је та посета и те како у функцији учења. На пример, ученицима се може задатати да сами

истраже шта то једна установа културе ради, понудити им улогу водича, или им дати истраживачки задатак због кога би сами морали да оду како би прикупили адекватне информације. Деца на овај начин много боље уче, стечено знање је функционално и много трајније него када им се само испреда градиво, каже Јоксимовић.

Међутим, кад нешто није изричito наређено многи професори то једноставно занемаре. Добар део правда се и тиме да је и овако претрпан ѡачки библиотеку могу се још увек изброяти на прсте једне руке.

УКРАТКО

Музике Србије и Балкана

У уторак, 13. марта, на сцени Књажевско-српског театра, од 20 сати, биће одржан концерт КУД-а „Градимир” из Београда. Реч је о наступу једне од најбољих женских певачких група, солиста и оркестар под управом Џалета Митровића. Организатор овог концерта, овдашњи „Абрашевић”, најављује овај концерт слоганом „Не пропустите”, а наводе да је реч о наступу који доноси обиље музике Србије и Балкана, што није виђено на овим просторима.

Продаја улазница је у Центру „Абрашевић”, у Улици Јована Ристића 15, и у Театру пред почетак концерта.

Реприза Министарке

Прва реприза комедије „Госпођа министарка”, у извођењу глумца Академског позоришта СКЦ-а, заказана је за суботу, 10. марта, у 20 часова. Режију ове ансамбл представе потписује Мирослав Петровић, који игра и ујак Васу. Нушић је златна ризница наше књижевности и драмског стваралаштва. Нушићеви ликови нас окружују, од њих нам зависе животи, они су на власти, у породици, на сваком ћошку времена по један Агатон, Јеротије, по једна Савка и наравно Живка. Ти ликови не могу никада да ишчезну, могу само да доживе трансформацију, мању или већу. И што брже и модерније живимо, или се само заварајмо да је све ово живот, вероватно су те трансформације све веће и веће. Нушићеву Живку тумачиће Нина Недељковић Стевановић, госпођу Нату Марија Ракочевић, Пера Каленић је Дејан Тешовић, а као гост у улози др Нинковића наступиће Стојан Ђорђевић.

Улазнице за представу могу се набавити у СКЦ-у.

Мој град

У огранку Народне библиотеке, у Колонији (Улица Лазе Маринковића 56), у петак, 9. марта, у 18 часова, биће отворена изложба радова са фото конкурса „Мој град”, портала Деца Крагујевца. Том приликом најбољим учесницима биће свечано уручене дипломе и награде.

Такмичење у Соди

По први пут у Крагујевцу, у клубу „Сода”, организује се такмичење младих и неафирмисаних ди-цејева. Циљ је да се направи узбудљиво такмичење на коме ће млади ди-цејеви моћи да покажу знање и таленат, а такође и да се види у ком правцу се крећу интересовања. Такмичење је званично почело прошле недеље, а осам најбољих „миксева” улазе у квалификације које ће се одржати у овом клубу 9. и 16. марта.

По четири такмичара ће наступати прве и друге квалификационе вечери када се бирају учесници полуфинала. Полуфинални окршај заказан је за 23. марта, а два најуспешнија такмичара стићи ће до финале, које је на програму недељу дана касније. Победник такмичења осваја награду у износу од 150 евра и могућност да се пријужи резидент тиму клуба „Сода”.

ВЕЧЕ АЛТЕРНАТИВНЕ ПОЕЗИЈЕ И СЛОБОДНОГ МИКРОФОНА

Пиво и поезија

Екипа „Крагујевачких“ посетила је трећи СПАК, манифестацију која окупља младе песнике. Све је једноставано – микрофон и импровизована говорница, а свако ко има нешто да каже, прочита и одрецитује, те мало и храбости, добродао је

Pетки су културни програми недељом увече, а управо то време млади крагујевачки песници одабрали су да буде њихов дан. Назвали су га СПАК! Кафић у Главној улици мало чиме одје утисак песничког кутка. Пре би се рекло да је тема Аустралија. Од заставе, преко гуштера и лизарда на зидовима,

СРЂАН ТЕОФИЛОВИЋ, ЈЕДАН ОД ОРГАНИЗATORА СПАК-А

до неизбежног „Ауси“ пикада. Ипак, уместо „Волцинг Матилде“ и „си шантиса“ са звучника иде пригушени цез. Кафић је „Билабонг“ (у слободном преводу „рукавац“) и има свега тридесатак квадрата, неколико столова, малу позорницу, а „набило се“ скоро педесетак људи. Севају блицеви, а и камера је стигла. Објашњавају нам да је то за „архиву“.

„ВЛАСТА ПОПИЋ“ ПОД ЕТИКЕТОМ СКЦ-А

Победници ШДФ-а

Победници прошлогодишињег Шумадијског демо феста, бенд „Власта Попић“ из Вараждина, недавно је објавио свој први албум у издању, и под етикетом овдашњег СКЦ-а. Албум је снимљен током новембра, а сада следи регионална промотивна турнеја. Њихов први албум под називом „За очњаке“ снимљен је под продуцентском палицом Бориса Младеновића („Јарболи“, „Велики презир“, „Нежњи Далибор“), а већ се издвојила песма „Покрет“, као први сингл. У склопу регионалне промотивне турнеје бенд ће, између остalog, наступити 12. априла у Београду, у КЦ „Града“, а потом ће уследити и наступи у Нишу, Крагујевцу и Новом Саду.

„Власта Попић“ су Иван Шчапек, Драјен Хижак и Тена Рак, а овај вараждински панк-рок бенд постоји од краја 2007. године, али тек током 2009. почиње њихово запаженије деловање ван Вараждина. Убрзо издају ЕП „Најјача ултимативна машина за убијање“, након ког освајају друго место на „ХГФ-у“, а гласовима публике побеђују и на „Мак фесту“ у Копривници и у конкуренцији од 370 бендова из целе регије улазе у финале „Јелен Демо феста“.

На лето 2011. одлазе на турнеју са загребачким кантавтором Фелоном у склопу које у 11 дана посећују исто толико градова у Србији, БиХ и Црној Гори. Током турнеје наступили су и на овдашњем ШДФ-у, где су према једногласном мишљењу жирија проглашени за победнике. До сада су одсвирала више од 60 концерата широм регије.

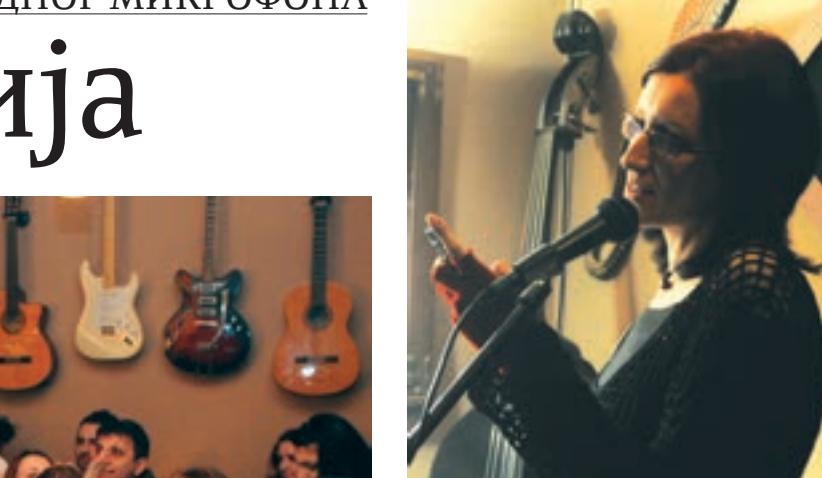
Елем, све је једноставно – микрофон и импровизована говорница, а свако ко има нешто да каже, прочита и одрецитује, те мало и храбости, добродао је!

Недеља јесте „мртав“ дан, али око девет часова увече кафић је већ пун. Углавном, овдашњи песници и то чланови Књижевног клуба СКЦ-а, или како то неко рече -клиници и зашли испод Гилетовог шињела. Има и оних са дужим песничким стажом, али тек неколико.

Како то песницима и уметницима и приличи, пре почетка „посла“ вала наквасити грло. И ту креће прва варница – није јефтино, а најављивање су пристојне цене. Понеко негодује, али сви плаћају.

Стижу и организатори, а један од њих нам и прилази. Каже да је ово трећи СПАК, а да се идеја родила случајно.

Цела прича почела је у Књижевном клубу СКЦ-а. Међутим, од кад је забрањено пушчење, све ређе смо долазили на састанке. После састанака и дружење је престало, а нас неколико дошло је на идеју да се по угледу на београдске колеге, односно „Поезин“ и „Песниччење“, окупимо и покушамо да направимо сличну атмосферу. Уосталом, по чему је то Крагујевац гори од Београда и Новог Сада? Такође, десило се и да се у овом периоду скучило доста јаких аутора, који деле сличне погледе на поетику. Циљ нам је да направимо клабинг без икаквих ограничења, све што потпада под поезију; од уличне поезије до репа, али да му дамо једну атмосферу академског живота. Желimo да ширимо либералистичке идеје, каже Срђан Теофиловић, један од организатора.

ВИОЛЕТА ЕТА ТОМИЋ

сигурније су од момака, почетна трема је прошла.

- Ова идеја настала је за шанком, пре месец и по дана, објашњава нам Теофиловић и додаје, да СПАК ништа не значи, добро звучи, а римује се и са „фак“. Између осталог, градом и нетом кружи прича да је то скраћеница за Савез поетских алкохоличара Крагујевца, има још теорија, али тачно је једино да добро звучи, каже овај млади песник и додаје да се СПАК одржава сваке друге недеље.

А онда почиње и други круг. Нема ту најава, чим је микрофон слободан најбржи јури ка њему или публика прозове свог фаворита. И Ненад Глишић је ту, аље овог пута одлучио сам да буде у публици. Али се зато чита његова песма „Наташа“. Прекида се и низ ауторских песама, а Виолета Ета Томић одабраје да познате стихове.

А онда се прелази и на незаобилазне политичке теме. Газда кафића, који све време ради за мискетом негодује, а нама објашњавају да је политика забрањена. Појачава се музика, али кад млади некуд крену тешко их је вратити.

Још једно име смо упамтили. На сцену по трећи пут излази Милан Стаменов. Тек од недавно је члан Књижевног клуба, а након првих лутања, бразду је пронашао свој песнички израз.

Стигосмо и до трећег, па и четвртог круга читања песама. Сада је већ лакше, па знамо и имена песника, излазе Марко Томић, Марко Лештанин, Кринка Козлина, Ката-рина Фрида Ђорђевић. Има и треша, кемпа, али и репа... Ослободили су се сви, читају поезију и уживају, а онда поново улазе у политику. Севају варнице, а екипа „Крагујевачких“ одлучује да је фаронт.

Док излазимо један од песника за шанком објашњава да је ово позитивна група, воде се хипи филозофијом, а људима је потребно да верују у нешто.

Мирољуб ЧЕР

КРАГУЈЕВАЧКА ПРОМОЦИЈА

Л.У.Р. у Дому омладине

Крагујевачки бенд „Лудак у развоју“ током марта одржаће четири концерта како би промовисао албум „Хтео то или не“, а први наступ заказан је у Нишу, у клубу „Фидбек“. Одмах потом, у суботу, 10. марта наступиће у овдашњем Дому омладине.

„Л.У.Р.“ је крагујевачки бенд настао 1998. године, а оригиналну поставу бенда чинили су Борис (бас), Мића (вокал), Милош (гитаре) и Луна (бубањ). Бенд почине са мелодичним пунк-рок и хардкор обрадама, а први демо снимили су 1998. године и на њему су се налазиле две песме. Током следећих шест месеци, и по ред ратног стања, бенд има много свирки по Крагујевцу, као и ван града. Након поприлично турбулентног периода, коначно, у јуну 2000. године излази албум првенац под називом „Both ways“. Албум је бенду донео јако добре критике и омогућио још доста добрих свирки, као и запажено место на српској панк рок сцени.

Иначе, улазнице за концерт продају се у Дому омладине и котшају 200 динара. Након крагујевачке промоције бенд ће наступити у Новом Саду, 17. марта, а потом и у Земуну, 24. марта, а са њима ће свирати и „Луде краве“ и „Ти брејк“.

НОВА ПРЕДСТАВА У ПОЗОРИШТУ ЗА ДЕЦУ

Лав и маче

Бајка „Хоћу да будем велики” у режији Ирене Тот премијерно ће бити изведена у среду, 14. марта

Y Позоришту за децу већ две недеље пуном паром ради се на новој представи. Реч је о бајци „Хоћу да будем велики”, по драматизацији Радивоја Шајтинца. То је прича о мачету које жели што пре да порасте и лаву који би желео да поново буде дете, али и о њиховим другарима зечевима, мачкама и једној жирафи. Ову представу на овдашњој луткарској сцени поставља редитељка и глумица из Зрењанина Иrena Tot.

- Ово је мој први долазак у ово Позориште, али од раније веома добро познајем ансамбл, али и прилике у Театру, тако да са задовољством могу рећи да сам радо прихватила позив да дођем у Крагујевац. Тема представе је вечита дилема да ли је боље бити мали или одрастао човек. Мало маче жели што пре да одрасте, а велики лав жели поново да постане дете, како би га сви пазили и мазили, како би поново имао своје играчке и креветић. Како то обично бива, на kraju схвate да је најважније бити добар човек, објашњава Иrena Tot.

Иначе, ова редитељка до сада је режирала „Јану”, „Царево ново одело у земљи чуда”, „Испод дуге”, а представа „Мала принцеза” пре десетак година, на Југословенском фестивалу позоришта за децу, проглашена је за најбољу у Југославији, а освојила је и награду за најбољу луткарску режију.

- Ја сам у ствари глумица - у матичном Зрењанинском театру, пуних 38 година радим, али већ 15 година бавим се и режијом. Наравно, преко глумице постала

сам редитељка у недостатку, пре свега, Академије која би припремила редитеље за ову врсту уметности. За сада лепо радимо и сарађујемо, а позитивно је што је овдашњи ансамбл састављен од младих и веома инвентивних глумаца, па заједно решавамо сцене, што је велики плус, јер позориште је колективни чин, наводи наша саговорница.

У бајци „Хоћу да будем велики” улогу Лава тумачи Милош Миловановић, Маче игра Дарија Нешчић, а остале животиње-другаре играју Дубравка Ђорђевић, Милојмир Ракић, Петар Лукић и Невена Бранковић.

- Лав је много велики, а несвесно и груб према другарима, не уме да се понаша, а жели да буде прихваћен. Уверен је да кад би поново постао мали и да би га остале животиње прихватиле. Наравоученије је да деце треба да схватају да су то што јесу и да ће увек пронаћи пријатеље који ће их прихватити, каже Милош Миловановић.

Лутке и сценографију потписује Тибор Фараго и Благовеста Весилева, а музiku је компоновао Добрица Андрић. Ова бајка премијерно ће бити изведена у среду, 14. марта, у 18 часова, а прва прија заказана је за суботу, 17. марта, у 12 часова.

КРАГУЈЕВАЧКИ ТЕАТАР У БДП-У

„Титаник” на дан Андрићeve смрти

На дан када је пре 37 година преминуо наш нобеловац Иво Андрић, 13. марта, Књажевско-српски театар извешће представу „Ноћ у кафани Титаник” на сцени „Раде Марковић” Београдског драмског позоришта.

Представу, рађену по његовој приповеци „Бифе Титаник”, а која је своју премијеру имала баш на дан када је пре 50 година Андрићу уручена Нобелова награда, 10. децембра прошле године, драматур-

шко-редитељски обрадио је Небојша Брадић, после вишеструко успешних драматизација и инсценијација Андрићевог дела „Проклења авлија”.

Дело Иве Андрића третирамо као универзалну причу, то је метафора, нажалост и синоним, за судбину нашег простора и времена, дело у које су догађаји од објављивања приповетке учитали сасвим нова и неочекивана значења, а прича о толеранцији која је-

дина може премостити различитости говори управо о оном што нам највише треба данас, каже сам аутор представе о актуелном буђењу и бујању фашизма на Балкану.

У представи играју Милош Крстовић, Мирко Бабић, Саша Пилиповић, Миодраг Пејковић, Исидора Рајковић, Никола Милојевић, Владан Живковић. Представа у Београдском драмском позоришту биће одиграна од 20 часова.

ИЗЛОЖБА ЦРТЕЖА У СКЦ-У

Одјеци

У Арт-кафе галерији СКЦ-а, ове недеље, отворена је изложба цртежа уметнице Марије Ружичић. Реч је о циклусу под називом „Одјеци”.

Узнемирени, заплашени, узбуђени, изненађени, равнодушни; читав спектар људских лица, гримаса, мимика, покрета је на сликама Марије Ружичић. У каталогу изложбе, историчарка уметности Маја Станковић, наводи да складни у својој искривљености, речити у добро постављеним позама, пропорционални и стабилни у простору, ликови или читаве фигуре, откривају добrog цртача. Расположења „модела”, мењају се у тренутку, што тражи бруз реакцију онога ко их бележи или дуго сећање.

Ликови са слика Марије Ружичић директно нам се обраћају у свом болу, очају, страху, равнодушности. Покрет руке, најједноставнији је и најсугестијнији гест, којим нам преносе своје емоције. Несвесна реакција из дубине бића одређује став тела и израз лица. Овде нема повода, нема кривца за одређено стање, нема друге приче, осим оне коју стварамо сами, подстакнути оним што видимо. Усамљена индивидуа Марије Ружичић одређеним гестом, покретом тела рефлектује слику унутрашњег. Енергија посматрача мења се сходно његовој реакцији на

подстицај из окружења, а уметница из тих односа управо црпи инспирацију. Затечени, њени јунаци постају слика ње саме. Док их посматра, пројектује себе. Као у огледалу, личност посматраног и посматрача сједињују се у јединствени одраз.

Марија Ружичић је рођена 1968. године у Крагујевцу. Сликарством се бави од 1990. године, а од 1995. године члан је Удружења ликовних уметника Крагујевца, учесник бројних ликовних колонија и колективних изложби жирираних од УЛУС-а. Награђивана је више пута, а занимљиво је да је ово њена прва самостална изложба.

Изложба цртежа из циклуса „Одјеци” биће отворена до 3. априла.

„Алнари” НАГРАЂУЈЕ У корак са животом

Два најбржа читаоца „Крагујевачких”, биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов издавачке куће „Алнари”. Потребно је да у петак, 9. марта, позвовете 034 333 111, после 10 часова ујутру и добијете роман „Нова шанса за љубав”, ауторке Карен Свон. Добитници ће своје књиге моби да преузму у књижари „Вулкан” у Рода центру.

Три града. Три годишња доба. Једна прилика за савршен живот. Кеси је била сувише млада када је одлучила да се уда за првог дечка с којим је имала озбиљну везу. Сада, десет година касније, осећа се превареном и сломљеном. Брак јој се срушio, а нема ни стално заједничење ни стан, а мора да открије где припада и каква особа жели да буде. Тако почиње година пуна искушења за Кеси, која напушта

ушушкан живот у Шкотској и одлучује да окуша срећу код пријатељица које живе у три најгламурознија града на свету: Њујорку, Паризу и Лондону. Заменивши масну храну и неуредну фризуру здравом дијетом и животом на високој нози, Кеси покушава да се снађе у сваком од три велика града и да ухвати корак са животом какав је заправо требало да води и пронађе мушкарца који ће је искрено волети.

Поводом Дана жена, издавачка кућа „Алнари” у сарадњи са „Лецендум” организује акцију „За најлепше жене на свету”. Од 2. до 11. марта, у свим књижарама „Вулкан” широм Србије, куповином било која два од шест одабраних наслова добијате „Лецендум” женски каси на поклон. Наслови у овој акцији су: „Усамљена срца” Луси Дилон, „Нова шанса за љубав” Карен Свон, „Пази шта желиш, можда ти се и оставари” Александре Потер, „Како бих без тебе” Гијома Мусоа, „Чуда су могућа” Барбара Сатер, „Неизбрисиво сећање” Елен Гремијон.

Паралелно са овом акцијом, на Фејсбук страни „Лецендум”, организује се наградна игра „Најлепши поклон на свету за најлепшу жену на свету”. Најоригиналнији одговор на питање „Ко је за вас најлепша жена на свету?”, „Лецендум” и „Алнари” награђују поклон пакетима.

УКРАТКО

Најчитанији у библиотекама

Корисници јавних библиотека у Србији читали су 2011. године књиге најразличитијих жанрова домаћих писаца, међу којима предњаче љубавни и историјски романи и биографије, а најбољом међу 25 најтраженијих књига проглашен је роман „Мајн Кампф” Светислава Басаре, бескомпромисан пресек друштвених стварности. На основу података прикупљених из око 130 јавних библиотека, Басарин роман, у издању „Лагуне”, нашао се на 17. месту међу 25 најчитанијих књига 2011. године. На традиционалној листи, коју Народна библиотека Србије објављује поводом свог дана, а ове године и поводом 180-годишњице постојања, нашло се још једно Басарино дело – „Почетак буње против дахија”, у издању „Дерете” (девето место).

Међу првих пет најчитанијих из „Рингишпил” Јелене Бачић Алимпић („Лагуна”), „Смрт је непроверена гласина” Емира Кустурице („Новости”), „Константиново раскрше” Дејана Стојиљковића („Лагуна”), „Заувек у срцу” Весне Дедић Милојевић („Лагуна”) и „Оно што одувек желиш” Гордане Ђирђанић („Народна књига”, „Алфа”). Међу првих десет је и хит биографија глумца Јарка Лаушевића „Година прође, дан никад” („Новости”), те „Вода из камена” Љиљана Хабјановић-Ћуровић („Глобосино”), „Посматрач птица” Виде Огњеновић („Архипелаг”) и „Од када сам се заволела волим: књига о откривању стазе љубави” Иване Кузмановић („Лагуна”).

Ново коло едиције Првенац

И даље је у току конкурс за једанаесто коло едиције „Првенац”. Право учешћа имају аутори до 35 година старости који до сада нису објавили књигу, а у обзир долазе пејснички, прозни, есејистички, драмски и међујанровски радови. Ова едиција промовише неафирмисане и талентоване ауторе без икаквих ограничења, уз услов да до тада нису објавили књигу.

Жири ће објавити имена аутора чије књиге улазе у издавачки план едиције „Првенац”, на дан Универзитета, 21. маја. Радове са пуним именом и презименом и краћом биографијом треба доставити у три примерка на адресу: Студентски културни центар, Радоја Домановића 12, 34000 Крагујевац. Конкурс је отворен до 15. априла, а аутори изабраних радова биће лично обавештени.

Јубилеј СКЦ-а

Почетком следећег месеца, тачније, 7. априла, Студентски културни центар организоваће прославу поводом 35 година од оснивања ОКУДА „Светозар Марковић”. Ова културна установа позива све заинтересоване бивше чланове да се јаве на телефон 034/336-122 или 034/335-050.

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ИМОВИНУ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА, на основу члана 13. Одлуке Градског већа града Крагујевца о расписивању Огласа за давање у закуп пословних просторија бр. 361-31/12-V од 27.02.2012. године, члана 8. став 1. и члана 51. Одлуке о давању пословног простора у закуп ("Сл. лист града Крагујевца" бр. 15/10; 10/11 и 14/11), и Одлуке о општем размештају делатности и условима за њихово обављање на територији града Крагујевца ("Сл. лист града Крагујевца", бр. 34/09 и 15/10), доноси

РЕШЕЊЕ

**ДАЈЕ СЕ У ЗАКУП ПУТЕМ
ЈАВНОГ НАДМЕТАЊА:**

1. Пословни простор у улици Краља Петра Првог Карађорђевића бр. 19. у Крагујевцу који се налази у екстра зони, укупне површине 37 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, књиговодствена, угоститељска, агенцијска, услужна и трговинска делатност.
2. Почетна цена за лицитацију закупнине износи:
- 12 евра по 1 м², за наведени пословни простор
Цена је приказана у нето износу, с тим што лицитациони корак износи 1 евро по 1 м², све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан јавног надметања.
3. Пословни простор даје се у закуп увијеном стању на период од 1 (једне) године. Разгледање пословног простора обавиће се дана: 13.03.2012. године у периоду од 9 до 14 часова. Сва заинтересована лица могу се јавити Градској управи за имовину града Крагујевца у улици Бранка Радичевића бр. 11. канцеларија бр. 5. или на телефон Управе 506-132.
4. Јавно надметање одржаће се дана 16.03.2012. године са почетком од 10,00 часова, у згради Градске управе за имовину града Крагујевца у улици Бранка Радичевића бр. 11. на другом спрату канцеларија бр. 12.
5. Учесници јавног надметања могу бити сва физичка и правна лица која су код надлежног органа регистрована за обављање пословне делатности која се може обављати у пословном простору који се даје у закуп.
6. Уколико у поступку лицитације пословног простора из члана 1. ове Одлуке учествују и лица која су правноснажном судском Одлуком рехабилитована и којима су поништене све правне последице осуде или њихови наследници, имају првенство у случају када са другим учесницима лицитације излисцитирају идентичан износ.
7. Учесници јавног надметања обавезни су да на рачун број: 840-135647-05, назив рачуна: Скупштина града Крагујевца - сопствени приходи, уплате на име депозита и то:
- 12 евра по 1 м², за наведени пословни простор
све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.
8. Учесници јавног надметања дужни су да на рачун број 840-135647-05, назив рачуна: Скупштина града Крагујевца- сопствени приходи, уплате "средства обезбеђења" у висини три месечне закупнине утврђене по почеткој лицитацији цени из члана 2. ове Одлуке, уплата се врши у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.
9. Учесници јавног надметања обавезни су да доставе рачун и назив банке на који се средства уплаћена на име депозита, односно средства обезбеђења, могу вратити оним учесницима који не излисцитирају пословни простор.
10. Учесницима јавног надметања који излисцитирају пословни простор враћа се само депозит а средства обезбеђења остају на рачуну Закуподавца до истека Уговора о закупу када се враћају Закупцу.
11. На јавном надметању не могу учествовати чланови Комисије из члана 14. овог Решења, њихови заменици, крвни сродници у правој линији без обзира на степен сродства а у побочној линији закључно са другим степеном сродства, бивши Закупци који нису измирили своја дуговања за закуп према Граду, односно дуговања за комуналне услуге.
12. Образац пријаве за учешће на јавном надметању сви заинтересовани могу преузети на шалтеру Градске управе за имовину у улици Бранка Радичевића бр. 11. у Крагујевцу.
13. Најповољнији понуђач дужан је да приликом закључења Уговора о закупу уплати закупнину унапред за период од 6 (шест) месеци.
14. Јавно надметање спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија, образована Решењем Градског већа града Крагујевца бр. 112-556/10-V од 20.09.2010. године.
15. Пословни простор даје се у закуп учеснику лицитације који понуди највиши износ закупнине.
16. По завршеном јавном надметању, Комисија јавно утврђује који је од учесника понудио највишу цену.
17. Комисија је обавезна да одмах по окончању поступка јавног надметања изради Одлуку о избору најповољнијег понуђача, уручи је учесницима јавног надметања и достави Градском већу.
18. **Ближе информације** о јавном надметању могу се добити у Градској управи за имовину града Крагујевца, улица Бранка Радичевића бр. 11. први спрат, канцеларија бр. 5. или на телефон 506-132.

**Заборављене
принце и легенде**

Пише Александар Бабић

Враћевшица - због враћања

Уприсоју планине Рудник, на југоисточној страни, када се његове падине почну спуштати ка питомини реке Груже, налази се стари манастир Враћевшица. Леп, више пута паљен и рушен, али обнављан да сведочи о светлим вековима. Историја манастира забележена је у манастирским књигама и сећањима, а постоје и легенде како је манастир, а касније и село настало у његовој близини, добио име Враћевшица.

У основи имена је глагол вратити се или враћати се, а приче казују ово:

На месту данашњег манастира била је стара црква чије се подизање везује за почетке христијанизације Горње Груже. Била је то црква посвећена Светом Ђорђу. У време цара, или правилије, кнеза Лазара, било је зборно место где су се обично окупљали људи из околине. Тако, када је кнез Лазар одасла свој чувени позив за бој на Косово, горњогруженци су се окупили овде, пристали и кренули. Предводио их је Радич Поступовић, заправо његов отац Милутин, војвода и командант Груже, са седиштем у тврdom граду Борач. Радич је иначе одрастао на двору кнеза Лазара и друговао са Лазаревим сином, будућим деспотом Стеваном Високим. Али морало се у бој. Нико није желео да на њега падне Лазарева клетва.

Позив је однет и Колубарцима и њиховом властелину Медођину. Гласоноше су стизале на све стране и позивали Србе, а они су се одазивали и хитали да што пре буду на судњем месту. Међутим, колубарски велможа Медођин тек се био оженio и није знао како да остави своју љубу. Желeo је да је некако скрије од света. Најзад, досети се да му пинтери направе бачву и да у њу затвори своју љубу. Пинтерима је требало времена да направе велику бачву који једна соба. У ту бачву, коју скоро до врха укопа на скровито место поред својих двора, у шуми, остави дosta хране, воде, те златан разбој са свиленом пређом да се љуба занима док се он не врати из боја. Тек онда построји своје Колубарце и крене преко Рудника.

Био је на трећем коначишту од поласка, крај цркве Светог Ђорђа у селу Прњавор, кад стиже глас са Косова: бој се већ одиграo и кнез и све велможе, витезови и мноштво ратника је изгинуло. Све је готово. Медођину као да одлакну; сад може да се врати својој љуби. Нареди да се војска враћа у Колубару. Тако је, казује прва легенда, насеље добило име Враћевшица, јер су се Колубарци одатле вратили и нису стigli до Косова поља.

Постоји и друга легенда са више историјски потврђених података да је цркву Светог Ђорђа, одакле су горњогруженци кренули у бој, која је кроз деценије по боју због пророда Угра (Маџара) била разорена и напуштена, обновио онај исти Радич Поступовић, тада већ велики челник на двору

Лазаревог сина - деспота Стевана Високог, чија су јунаштва забележена и у народној епској песми као јунаштва Облачића Рада (Радича). Наме, казује легенда, он се још кад су полазили у бој заклео да ће, ако се жив врати, подићи већу и лепшу цркву него што је била дотадашња. То је учинио крајем треће деценије 15. века, дакле четрдесетак година касније.

Ту легенду потврђује и фреска - портрет ктитора Радича, односно Рада Облачића, који је насликан у стојећем ставу, а у рукама држи своју задужбину и повељу којом манастиру Светог Ђорђа дарује одређена добра за издржавање. Иначе, повеља садржи значајне податке и драгоцен је историјски извор за проучавање прошlosti овога краја. И пошто се Радич жив вратио и испунио свој завет, тај нови манастир прозвован је Враћевшицом.

Постоји још једна легенда која каже да су нови манастир подигли сви сељани дотадашњег села Прњавор јер су се сви живи и здрави вратили из Косовског боја, док су сељани из суседног села Белуће - сви изгинули, остали су само старци, жене и нејач, па су променили и име свом селу и назали га Црнућа, како се и данас зове. Радич је био родом из Белућа, касније Црнућа, и он се само придружио као виђен човек и најпознатији међу сељанима у подизању манастира у суседном селу.

Како било, историјски извори бележе великог члена деспота Стефана Лазаревића и, касније, Ђурђа Бранковића за ктитора манастира Враћевшица. Посебно су Обреновићи били везани за манастир, а Милош се уочи Цвети и подизања Другог српског устанка причестио баш у њему. Проочеши га је архијереј Мелентије Павловић. У манастиру су и за време Првог и Другог устанка устаници крили барут.

Милош је 1860. године обновио манастир. И он и његова фамилија, као и потомци Обреновића, радо су посвећивали и даривали манастир Враћевшици. Последњи Обреновић који га је посетио био је краљ Александар са краљицом Драгом. О томе је запис оставио игуман Михаило и датиран је у 1901. години.

Од главног пута Крагујевац - Горњи Милановац иде се нешто више од три километра уским, кривудавим сеоским путем у побрђе и густе шуме које скривају манастир. Једна легенда говори о посети краљице, али не Драге, већ краљице Наталије, жене првог српског краља још од Косова - Милана Обреновића. Елем, краљица Наталија била је у благословном стању, носила је престолонаследника Александра. Пут је био кривудав, пун пролока и рупа, па је било тешко издржати пут у кочијама, а краљица није могла да иде пешке. И када је хтела да одустане од посете манастиру, сељани Враћевшице, сазнавши зашто њихова вољена владарка (народ је много волео Наталију, док Милан нешто није „мирисао“), почну износити сламарице, јастуке, ћилиме и поњаве и њима равнати рупе да се не би кочије тресле и шкодиле трудници. Коришћена су и руна вуне, кожа домаћих и дивљих животиња, нарамци сена и шаше, само да се не би краљица вратила са пута ка манастиру Враћевшици.

СЕЛО ГОРЊА ЦРНУЋА

Енигматика

СКАНДИНАВКА

119	КОМУНИСТСКА ИНТЕРНАЦИОНАЛНА ШКОЛА	ОТЕЦИВ ЧЕМЕ ВОСК У МИЛДУ НОМУ	НАЈГРД НА СЛИЦИ	ПЕРСО- ГАИЦ	МЕГАР ОДНОС ДОНОВА ПЕСТИНИЦА	↓ РАДНЕ ИМЕ ЗА ПОПИЧЕУ СУМПОР	ЕНИГМАТ- СКИ КЛУБ
СВЕРНАТИ СЕ, ОДУ- ЧИВАТИ СЕ							
РАДИВ КОМПОН- ЕНДЕН ЦИЈЕМ						КЛЕВИЋ	
ПЛАНИНА У ЦИРКУ ТОРИ						КАЛИГУЛ	
СТАНОВ- НИК ИТОНА							ФЕУДАЛНИ ДВОРАЦ
НАДА ПО ПЕВАЧИЦА СТРИК ЕФ- ИОЕЗ						ЗАВОД	
ИЗЛОЖБА ВОДОДОБА						ИМЕ ПОЉ. ПЕСНОКА- ПРИЧОДА	
ЕНДИКА		НЕПРОВ ПОДСЕКА		ИДОНОЖ РИБАРСКИ БРОД ПОСЕДЕ ЗА ПРАВЕ			
РЕДНИК ДОГИСТА			ДРЦА БИОЛГИЈЕ АФРИЧЕС РОДЕ		НЕПРЕДНА КОМПЕСНА ДУЖНО АМЕРИЧКО БРОД		
КАЛЕМ, НАМОТ							ВРСТА РУЧНИХ РУКА
ДЛЯ ГРАД СИНЕГЛАДА							
ДИНАР	ИМЕ НОВИНАРСКИ ФИЛАЛН МЕСТО КОД КРАЈА			БАВИЛО, МАКАН ДЕД БРОДА СИМО			
НЕДРОФЕ- СИДИНАЦ						АЗОТ	
ТАБАДАТИ						СТАРИ ГРАДУ ФЕНИКСИ	
РАДИЦА ИЗЛМАКА ФАРМИКА АУТО- НОВИСТА			ФУДБАЛЕР ИЗМАНА				
НЕКАРИ ЗА БОЛЕСТИ УХА			ПУР				

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: врт, лав, авр, дад, ини, мец, илегалац, ри, алили, а, стицај, локације, емират, в, крти, иан, сз, цирка, инканат, ћус, стид, таштина, конти, ор, а, титани, плимут, т, капетани, амарилис.

АНАГРАМ: долазак пролећа.

ИЗБОР ИЗМЕЂУ ДВЕ МОГУЋНОСТИ: а) подлост, окрајак, повреда, ача, дан, ра, и, ти, т, арт, и, мркела, брезина, а, ања, ф, ск, е, ер, туч, оно, аперкат, ректори, дриблер. б) потврда, аларкон, мистика, ево, зап, ла, в, зе, а, пек, с, жалост, пергла, р, кет, т, ид, р, ар, час, сто, антигип, рготина, дарувар.

СУДОКУ: а) 135-492-867, 827-361-594, 469-785-213, 972-153-648, 381-674-925, 546-829-371, 793-546-182, 214-938-756, 658-217-439. б) 381-962-745, 925-478-631, 674-531-289, 142-657-893, 859-243-167, 763-819-452, 417-385-926, 236-794-518, 598-126-374.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО: 1. Врста крокодила (мн.) (0), 2. Годишња отплата дуга (0), 3. Опрезно (0), 4. Иранска новинска агенција - Име глумице Маргред (1), 5. Корисник стана (1), 6. Ознака за литар - Калуђер (1), 7. Мера за течно-сти (мн.) - Ознака за етвеш (1), 8. Индустриска област у Немачкој - Северни јелен, соб (1), 9. Стручњак за арапску културу (0), 10. Алатка за бушење (1), 11. Наредба власти - Лична заменица (1).

УСПРАВНО: 1. Пушка на каписле - Предлог: унутра (1), 2. Прастановник Потисја - Град у Русији (1), 3. Река у Србији (0), 4. Црногорски писац, Марко - Хитар (1), 5. Коњи у епским песмама - Врста органског споја (2), 6. Неверна особа, издајник - Норвешка престоница (1), 7. Град у Енглеској - Ранији холивудски глумац, Чарлтон (1).

ИЛУСТРОВАНА ОСМОСМЕРКА

Појмове представљене цртежима пронађите у осмосмерци. Ненескоришћена слова дају назив појма са преостале илустрације.

K	A	Ч	О	Т	Л
R	O	A	K	M	A
O	T	R	O	V	U
K	E	A	N	Y	U
O	P	P	A	A	J
D	P	E	N	T	Ж
I	H	E	I	R	А
L	P	P	K	О	И
Ш	A	R	G	А	И
А	Р	Г	А	Р	П

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: средњи

		3		5	4	
1	3		4		7	
	7	9				
2			5	8	9	6
8	1		2	4	5	
5	8					
7	5		2	9		
8		1				

НИВО ТЕЖИНЕ: тежи

8		1			
	1	5			
	2		4	9	1
3	8	7	2	5	6
6		5	4	7	
4		9			
	6	2	5		

Карикатура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

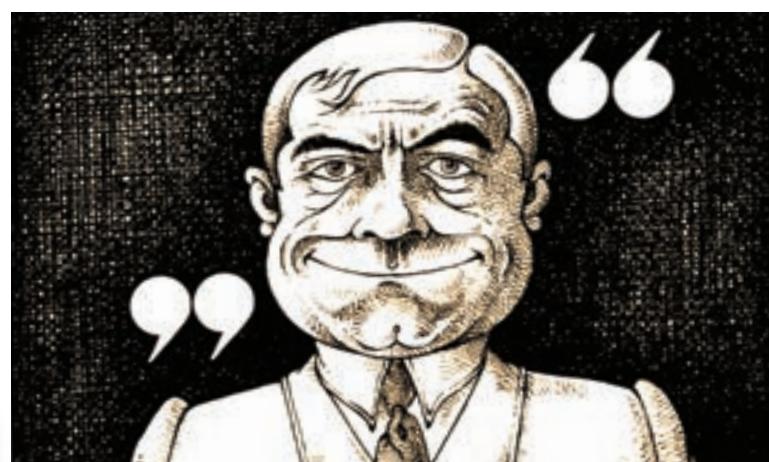
САТИРА**ТВ ЖИВОТ**

Како сам се исплакала у недељу, сестро слатка, не могу ти описати... Ајши умро муж Хусеин! Замисли, из чиста мира, инфаркт! А како ми је био симпатичан тај Хусеин, баш сам га заволела као да ми је род рођени... И баш он да умре... А да несрећа буде већа, она, несретница, осталла са петоро деце, а плус мрзи је свекра... Е што ме нервира та свекра не могу ти описати! Тачно би је убила да могу! Цркла дабогда! Што не наместише да она умре уместо Хусеина... Али доћи ће и њој црни петак! Оће оће! Њена рођена сестра је права вештица, па је почела да јој загорчава живот... Е то ме је некако утешило право да ти кажем... Мада све плачем кад се сејим Хусеина...

А што сам се јуче исмејала! Фернандо открио Кончити да је он

уствари жена која је променила пол! И то јој је рекао пред венчање! То је био урнебес! Ево и сад се смејем кад се сетим... Спремили венчање, направили позивнице, наручили торту, заказали цркву... А имају две младе! Па још кад је за то сазнао Кончитин отац Хулио! Да видиш његове фаце! Пао у несвест, поливали га водом... Да пукнеш од смеха!

Међутим, од јутрос сам сва на три шошка. У овој новој серији

ДНЕВНИК

Патуљци хитро устају из својих малих кревета, умијавају се и с песмом одлазе на рад. А кад сунце зађе, лопате и пијуке ставе на раме, па се враће у своју малу кућицу.

Својим малим рукама узму малецне оловке, отворе своје мале дневнике и у њих забележе шта су тога дана на болje променили. Мало је тога, и нешто споро иде, али како и да буде другачије!

Да је промена више, или да су брже, не би имали где да запишу. У земљи патуљака и дневници су мали.

Борђе ОТАШЕВИЋ

- То што желимо нашим коалиционим партнерима, ни највећем непријатељу не бисмо пожелели.
- Они заузимају највише позиције. Ето, на шта смо као народ спали.
- Министри се служе само чињеницама. Манипулишу њима.

Александар ЧОТРИЋ

- На првом каналу све је мање народа. Да не квари слику!
- За разлику од страних плаћеника, домаћи издајници раде волонтерски!

Радмило МИЋКОВИЋ

Наш Титаник је најкавалитетнији. Још тоне!
Слободан СИМИЋ

Од онога што самеље наша државна воденица, народ добија трице и кучине!

Ивко МИХАЛОВИЋ

Народ увек има последњу реч. А до тада мора да ћути!

Александар ЧОТРИЋ

Крешимир открио Ксенији да има ванбрачно дете... Замисли, сестро слатка, она трудна, девети месец, а он с неба па у ребра! Ванбрачно дете! Па ко се не би изнервирао! А некако сам заволела ту Ксенију као ћерку... Баш ми је криво због ње... Ево цело јутро уздишем...

А реци ми, сестро слатка, шта има ново код тебе?

Слободан СИМИЋ

- Шта нам вреди слобода говора кад је народ остао без текста!
- Већина се пита само на изборима. После одлучују појединци.
- Има Бога! Телевизор ми се покварио непосредно пре избора.

Милан Р. СИМИЋ

- Пробао сам све врсте дроге. Политика ствара највећу зависност!
- Политичари обећавају фер изборе. Уздају се у кратко памћење бирача.

Радмило МИЋКОВИЋ

Page ЂЕРГОВИЋ

Дружење

Последњих месец дана скоро да не живим свој реалан живот. Група мојих "пријатеља" на фејсу драстично се повећала. Да будем искрена, заразила сам се друштвеном мрежом и почела сам да се занимам и за ствари које ме, апсолутно, не би интересовале. Разне будалаштине прочитам. За то време кажем себи да је све то, у ствари, ужасно досадно и није вредно пажње. А онда, ухватим себе како једва чекам да стигнем кући и укључим рачунар. Нешто сам пропустила! Наравно да нисам ништа, али зависници то последњи укапирају.

Иако не могу да се жалим на садржајност свог живота, скоро да сам сигурна да паралелно почињем да живим и овај виртуелни. Све што не могу током дана "надокнадим" на фејсу. Чак сам и свој "статус" променила и свима дала до знања да сам верена! Па, брате, кад не могу стварно, а нуди ми се могућност, греота не искористити. Јављају ми се разни људи: пријатељи садашњи, пријатељи бивши, нови пријатељи, туђи пријатељи. Па онда: бивши фрајери, актуелни обожаваоци и они који на то претендују. Могу да објавим фотографије свог најбољег издања. Виртуелна фам фатал! Истина, проћаскала сам и са онима до којих свакодневним бивствовањем тешко да бих дошла: са најбољим фрајером међу глумцима, најбољом рибом међу сликаркама и једним министром који, такође, није лош фрајер. Са људима који су ми били дојучераши познаници разменим више речи него са својим најбољим пријатељима. И то је добро. Зато што су сви опуштени и отворени. С друге стране - не ваља. Треба човека гледати у лице па рећи све што мислиш, овако је лако.

А, заправо, нема бољег начина да се опустимо и "испразнимо" од разговора са пријатељима уз кафу и пићенце. Јер смо једино тада доволно опуштени и концентрисани на оно о чему причамо. Само кад смо са људима до којих нам је стало и у које имамо поверења можемо заиста да чујемо оно што нам говоре. Да разменимо искуства и исплаћемо се на рамену.

Мој најбољи друг и ја смо далеко загазили у четврту деценију дружења. И, увек нам је лепо и имамо о чему да причамо. Ове године треба да прослављамо годишњицу од кад смо матурирали. Некако по правилу, несрећна улога организације припадне мени. Е, сад, то има и добрих страна.

Ето, ономад, позове мене школски друг да кренемо по локалима и видимо шта нам је чинити по "матурском питању". Ако ћемо поштено, ми смо нашу матуру то вече прославили. Дакле, у свакој кафани су нас понудили пићем. Тако смо на репертоару имали: ракију, пиво, вињак, ликер унесу, коктел са румом... Но, сточки смо издржали. Ракијица се показала као најбоља, па смо тај локал и одабрали. Па, неки ред мора да се зна и бар у овим годинама да се испоштује квалитет. Истина, наредног дана смо били у неодумици да ли смо направили прави избор, па је у ваздуху вијорила идеја да кренемо испочетка.

Занимљиво је да се, у ствари, увек обрадујем тој тривијалној ствари као што су матурске годишњице. Немам проблем да то једно вече "жртвујем" на слушање о туђим животима и гледање дечијих фотографија. А ваљда нема ни много тога сама да сакријем. Након свих ових година, чак су ми понеки људи симпатичнији. Неке сам заборавила, а неки су катастрофално исти. Углавном, већину њих сам познавала и пре гимназијских дана. Зато што тада није било оволовик дошљака од свугде, зато што је било неколико основних школа, такмичили смо се међусобно у спорту, дружили испред "Робњака", летовали у Градцу и зимовали на Копаонику. Зато што се и дан данас кад се видимо препознајемо и слатко се испричамо. Зато што имамо безбрзог анергета, незаборавних. Зато што се не мрзимо и нисмо се дружили из интереса. Зато што су се генерацијске љубави завршиле браковима, који још увек опстају.

И зато што нема тог фејса, нити било које друштвене мреже који би све то могли да надокнаде.

ЛЕПА ЈЕЛА

Горан Миленковић

Разонода

ОДВАЛЕ

ТАЈЈАНА ВОЛТЕХОВСКИ, ПР менаџер, бивша ТВ водитељка:

- Србија је 500 година била под Турцима. И дан-данас Турци осећају последице.

ДРАГАН ЂИЛАС, градоначелник Београда и потпредседник Демократске странке:

- Оваква влада не би била довољно успешна ни да је води Худини.

СЛАВИЦА ЈУКТЕРАШ, једна од „младих звезда Гранда“:

- Трачеви су да сам у другом стању. Да сам заиста трудна, то не бих крила. Мало сам се угојила, што је вероватно повод за такве приче.

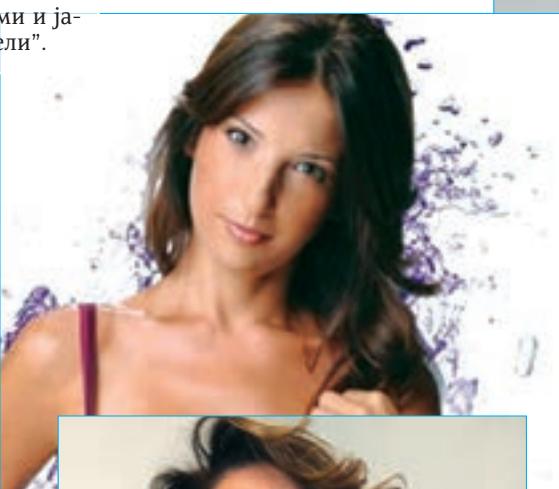

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, градоначелник Јагодине:

- Политичари на власти не би требало много да се радују због кандидатуре за ЕУ, јер је то било наше обећање. Ја сам увек својим боксерима саветовао да не скчу по рингу кад победе, него да се поклоне публици и кажу: „Могли смо ми и јаче, али нисмо хтели“.

САЊА МАРИНКОВИЋ, водитељка на ТВ „Пинк“:

- Волела бих да у својој емисији угости Цорца Клунија, али не зато што мислим да је добар фрајер, већ да ми прича о тајним центrima моћи у Америци. Имао би шта да каже на ту тему.

МАЈА ГОЈКОВИЋ, председница Народне партије и функционер УРС-а:

- Нисмо чули Бориса Тадића да је рекао: „Нећу са напредњацима на републичком нивоу“. Имамо основа да мислимо да је Томислав Николић заправо ДС-ов кандидат за премијера – све док председник Србије не каже другачије.

ЈОВАН КРКОБАБИЋ, најстарији члан српске Владе:

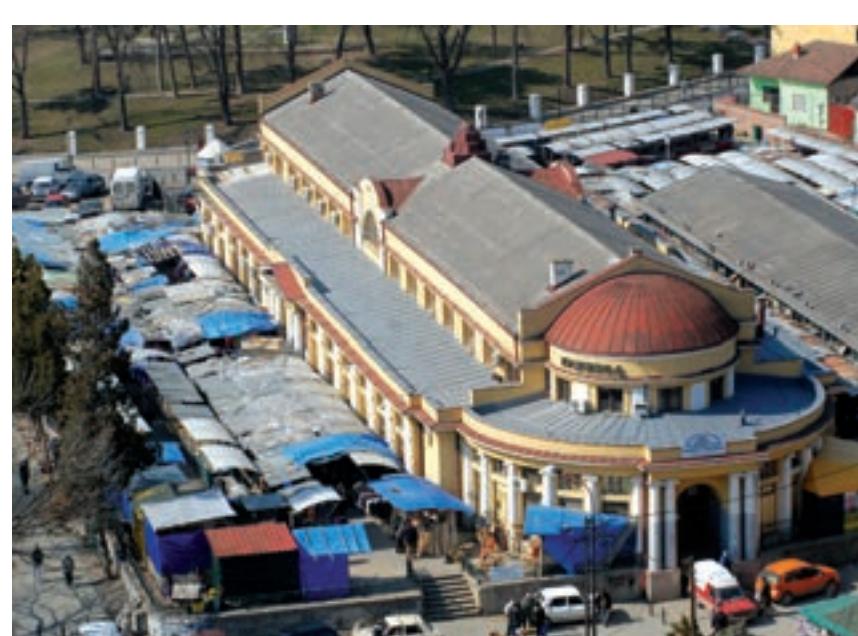
- Пуно је покушаја у науци да се нађе лек против старења. Ако буду пронашли неки од таквих лекова, свакако ћу и лично да га употребим, само треба то дочекати.

Држ'те, људи, камион, пропаде у КГ метро

Алпиниста на „Заставином“ солитеру оправља рефлектор

„Лепотица“ у черги - Градска тржница из ваздуха

Мала Ива са „Крагујевачким“ у којима је била на насловној страни

Милош Иљатовић ЗУМ

Огласи и читуље

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање,
изградњу и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта СЗТР "WINNER +" из Крагујевца, спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину Пројекта – Постројење – за сакупљање, транспорт, складиштење и третман неопасног отпада (отпадни папир и картон, гвожђе и челик, бакар и легуре бакра, алюминијум, цинк, отпадни порцелан и керамика, каблови који не садрже опасне материје, стакло и стаклена амбалажа, дрво и дрвена амбалажа, пластика и пластична амбалажа, гума, цигла, бетон и др.), чија се реализација планира на катастарској парцели број 261/3 КО Драгобрана, Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат **није потребна израда студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину**, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за коришћење и одржавање ове врсте објекта, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују се значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја на Листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине, рударства и просторног планирања Републике Србије, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник Републике Србије», бр.135/04, 36/2009)

Dana 02.03.2012. doneta je
Odluka
o zakazivanju redovne
sednice zatvorenog
akcionarskog društva

G.P. „POLET“ AD
u Aranđelovcu
koja će se održati
dana 23.03.2012.
sa početkom u 14 časova.

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika sa prethodne sednice.
2. Poslovanje za period 01.01.2011. do 31.12.2011.
3. Razno.

Direktor društva
Zvonimir Plečević

SREĆKOVIĆ KVADRATI

Tražimo plac za izgradnju stambenog objekta u centru grada, od 8 ari

Kontakt telefon: 034 361 425
„Srećković Kvadrați“ d.o.o.

Прошло је пет година откако је преминуо наш вољени супруг, отац и деда

Слободан Срећковић

10.3.2007 – 10.3.2012.

Године пролазе, али никада неће избрисати сећање на тебе. Остајеш у нашим мислима, нашим срцима, сачуван од заборава.

Супруга Милка са децом

Четрнаестог марта 2012. године навршава се година од смрти наше драге

Митре Пејовић

У суботу, 10. марта, даваћемо годишњи помен.

Заувек у сећању чувамо њену доброту, храброст и несебичност.

Њени најмилији

Дана 8. марта 2012. године, у 11,30 сати, даваћемо четрдесетодневни помен, на гробљу у селу Ђурђево

Петровић Миомир

1935 – 2012.

Супруга Милица, ћерка Бојана, унука Нина и унук Владимир

Мали огласи**Продаја**

ПРОДАЈЕМ прозор 1,40 x 1,60, застакљен (дупла стакла). Тел. 065-69-033-68.

ПРОДАЈЕМ шпорет на чврсто гориво „АЛФА 90А“. Фрезу 506 и приколицу за путнички аутомобил. Тел: 587 334.

Услуге

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (март, април – 2012.). Пријемни (више и високе школе и факултети). Матурски. Такмичења. Тел. 034-360-002, 063-77-11-002, Арсић.

Разно

ТРАЖИМ особу за дружење, могућ брак. Телефон: 328 355

СЕЋАЊЕ

6.03.2009 – 6.03.2012.

Десанка Бабић
фармацеут

Њени најмилији

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за просторно планирање,
изградњу и заштиту животне средине
Служба за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ЗАТЕЧЕНОГ СТАЊА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта СЗТР "ТЕЛЕНОР" д.о.о., донето Решење број: XVIII-501-30/12 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – базне станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "Грошница", на кп.бр. 962/1 КО Вињиште, на територији Града Крагујевца.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат **није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину**, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врсте објекта, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и Стручна оценка оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније, односно прорачуна нивоа електромагнетне емисије, коју је израдила Лабораторија "Консинг", Сурчински пут 1а, Београд.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине и просторног планирања Републике Србије, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник Републике Србије», бр.135/04, 36/2009)

СЕЋАЊЕ

Зора
Поповић

14.3.2002 – 14.3.2012.

С поносом и љубављу
чувамо успомену на тебе.

Твоји најмилији

Драгој и непрежаљеној

Јулијани Миловановић
1933 – 2012.

Даваћемо четрдесетодневни помен на Палилулском гробљу дана 10. марта 2012. у 12 часова. Позивамо рођаке и пријатеље да присуствују овом тужном помену. Свој живот је уткала у наше животе, зато јој хвала за сваки тренутак који смо са њом провели. Никада је нећемо заборавити.

Њени: супруг Никола, ћерка Снежана, син Радивоје, зет Владан, унуци Јелена, Огњен, Владимир и Петар, праунука Сара

Последњи поздрав колегиници Верици и њеном супружу

Јеремић
Верица
учитељица

Зага и Љупка

Последњи поздрав драгом супругу, оцу и деди

Радовановић Миловану
1931 – 2012.Добрила, Гога и Прежа
са породицама

Првог марта преминула је наша најдражана мајка, нана и свекрва

Анђа Марковић
1917 -2012.

Сахрана је обављена 3. марта на Варошком гробљу у Крагујевцу.

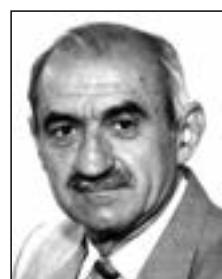
Ожалошћени: син Вукман, унуци Нина, Наташа, Пеца, Иван и Петар, праунуци, снахе, зетови и остала родбина

Дана 5. марта 2012. године навршило се
годину дана од како није са намаСлавомир Васиљевић
Слава
1947 – 2011.

Нека те анђели чувају.

Воли те твоја ћерка Маја

ВЕЧНО СЕЋАЊЕ

Ранковић Драгић Драган
13. 03. 2009 – 13.03.2012.

Прошли су три тужне године како си нас напустио.
Почивај у миру.

Твоји: Џиџа и Мирче

Са тугом и болом обавештавамо родбину и пријатеље
да је преминуо наш драги и вољениВитор Миливојевић
1935 – 2012.

Последњи поздрав супругу, оцу, деди и свекру.

Породица Миливојевић

У суботу, 17. марта 2012. године, на-
вршавају се три године од смрти нашег
драгогПетровић Драгише
Гилета
17.3.2009 – 17.3.2012.

Мајка Милена и ћерка Маја

СЕЋАЊЕ

Димитријевић Светислав
Света
15.3.2000 – 15. 3.2012.

Ана, Деса и Бане

Деветог марта 2012. године навршава се десет година
од смрти наше мајке и баке

Ружице Беквалаш

Заувек ће остати у нашем сећању.

Драган и Драгица са породицом

ТВ ПРОГРАМ
од 8. до 14. марта

Четвртак 8. март	Петак 9. март	Субота 10. март	Недеља 11. март	Понедељак 12. март	Уторак 13. март	Среда 14. март
<p>Јутарњи</p> <p>07.00 Јутарњи програм 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухиница р. 10.30 Путујуће приче р. 11.00 Часни људи р. — 11.45 Моја шанса р. 12.00 Вести 12.05 Кухиница р. 12.35 Доситеја р. 13.00 Музички програм 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм 15.30 Раскошна р. 16.00 Вести 16.05 Анализа р. — 17.00 Мозаик 18.00 Приче из књижаре 18.30 Мобил Е 18.40 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Са позориштем на ти р. 21.00 Анализа — 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи — 23.30 Атлас 00.00 Вести 00.05 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>ШУМАДИЈА</p> <p>17.00 Моја Шумадија 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухиница р. 10.30 Приче из књижаре р. 11.00 Часни људи р. — 11.45 Моја шанса р. 12.00 Вести 12.05 Кухиница р. 12.35 АБС шоу р. 13.00 Музички програм 14.00 Стане ствари р. 15.00 Цртани филм 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 Анализа р. — 17.00 Моја Шумадија 18.00 Fashion files р. 18.30 Мобил Е 18.40 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Са позориштем на ти р. 21.00 Анализа — 22.00 Хроника 2 22.30 Обилић - Раднички (рукомет, снимак утакмице) 23.30 Атлас 01.00 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>Дилер</p> <p>23.00 Дилер ■ 08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Терзија р. 10.00 Документарни програм: Грађански рат 11.00 Кубница у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг: Шумадијске снајке р. 13.00 Агродневник 13.30 Кувач из бодљикаве жице</p>	<p>Спирит</p> <p>22.30 Култура 09.00 Вести 09.05 Цртани филм 09.35 Just for laughs р. 10.00 Биографије познатих 11.00 Кубница у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг: Велике Пчелице 13.00 Агродневник 13.30 Кувач из бодљикаве жице</p>	<p>СПОРТСКИ ПРЕГЛЕД.</p> <p>19.30 Спортски преглед 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухиница р. 10.30 Кубница у цвећу р. 11.00 Све о животињама р. 11.30 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухиница 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Музички програм 14.00 Шопинг 14.00 Шумадијске зимске игре 15.00 Цртани филм: Краљ лав 16.00 Вести 16.05 Фрида ■ 18.00 Ноксут 18.30 Улови трофеј 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Стаклено звоно 20.30 Just for laughs 21.00 Концерт РТК 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Испод масе ■ 00.00 Вести 00.40 Хит дана 01.00 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>Патрола 92</p> <p>20.00 Патрола 92 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухиница р. 10.30 Све о животињама р. 11.00 Часни људи р. — 11.30 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухиница 12.35 Агродневник р. 13.00 Музички програм 14.00 Спартак - Раднички (снимак фудб. утакмице) 15.00 Цртани филм р. 15.30 G.E.T. Report р. 16.00 Вести 16.05 Анализа р. — 17.00 Мозаик 18.00 Све о животињама 18.30 Мобил Е 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Спартак - Раднички (снимак фудб. утакмице) 21.00 Анализа — 22.00 Хроника 2 22.30 Спортски преглед 22.45 Часни људи — 23.30 Партизан - Раднички (рукомет, снимак утакмице) 23.30 Вести у полузвремену 01.00 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац</p>	<p>СЕРВИС КОМУНАЛНИ</p> <p>20.00 Комунални сервис 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Кухиница р. 10.30 Ноге на путу р. 11.00 Часни људи р. — 11.35 Хит дана 12.00 Вести 12.05 Кухиница 12.35 Култура р. 13.00 Музички програм 14.00 Патрола 92 р. 14.30 Суграђани 15.00 Цртани филм р. 15.30 Кувач из бодљикаве жице р. 16.00 Вести 16.05 Анализа р. — 17.00 Мозаик 18.00 Цркве бранаре 18.30 Мобил Е 18.45 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм 20.00 Спартак - Раднички (снимак фудб. утакмице) 20.30 Суграђани 21.00 Анализа — 22.00 Хроника 2 22.30 Часни људи — 23.30 Економац - Танго Лиман (мали фудбал, снимак утакмице) 23.30 Вести у полузвремену 01.00 Хит дана наставак програма ТВ Крагујевац</p>

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije Kanal 9**OBJEKTIV 2 U 19.00**

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja najaktuelnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

ТАЧНО У 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanja iz grada i regiona.
Svakog radnog dana, ТАЧНО У 09:00!

PULS

Politički talk – show, autor Sonja Radošević, premijera petkom u 20.05, a repriza subotom u 14.00

ŠUMADIJSKA RAZGLEDNICA

Region na dlanu, sva aktuelna dešavanja iz regiona, premijera ponedeljkom 20.05h, repriza 12.30h

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu nedeljom u 17.30

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15, 20.00 i 23.00

FLASH

Kultni show biz magazine u "novom rahu" i novim terminima
10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

K9 НЕДЕЉОМ

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona. nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

"Moje tri sestre" (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

"Nemi svedok" (Bi Bi Sijeva kriminalistička serija)

Premijera radnim danima u 23. 10, repriza narednog dana u 17.10

FILMSKI PROGRAM

"The omega kod II"

"Specijalitet od plave ajkule"

"Pljačkaš"

- Subota 00.00

- Nedelja 23.00

- Sreda 20.05

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

КРАГУЈЕВЧАНИН ПРЕДСТАВНИК УЕФЕ НА ЗИМСКОЈ ОЛИМПИЈАДИ МЛАДИХ

Искуства из фудбала и зимски спортиви

На Првој зимској олимпијади младих у Инсбруку у делегацији УЕФИНЕ организације „Балкан ФАРЕ“ боравио је и Крагујевчанин Жељко Тодоровић. Они су пренели своја позитивна искуства са фудбалских терена у борби против расизма и национализма и жељу да се она примене и на олимписке спортиве

Ове године по први пут одржане су Зимске олимпијске игре младих. Част да их организује имао је Инсбрук, тиролски градић у којем су се до сада одржале већ две олимпијаде. Као специјални гости Међународног олимпијског комитета у овом граду од 13. до 22. јануара боравила је тројчана делегација УЕФИНЕ организације „Балкан ФАРЕ“ (ФАРЕ – Фудбалом против расизма) о

ким спортивима, у овом конкретном случају зимским, појашњава Тодоровић.

Програм борбе против ова два највећа зла на свим спортским теренима сјајно је примљен од стручника МОК-а и националних олимпијских комитета, пре свега због тога што људи из олимпијске организације нису имали у својим структурама „тело“ које би се борило са овим пошастима, а evidentno је да расизам и национализам не ескалирају само на

фудбалским теренима, већ и на олимпијским спортистичким борилиштима. Презентацији њиховог рада присуствовали су чланице Олимпијског савеза и комитета, а међу њима и Барт Ојер, први човек из Европске уније задужен за финансирање спорта, који је најавио да ће ЕУ од 2014. до 2020. године за развој спорта издвојити невероватних 30 билиона евра.

■ Враћање олимпијским коренима

На Зимским олимпијским игrama младих учествовало је 1.059 такмичара из преко 60 земаља који су се надметали за 63 олимпијска одличја у седам спортистичких подељених у 13 дисциплина. Спортисти су били узрасти од 15 до 18 година.

- Штета је што овим играма младих код нас у Србији није дат никакав медијски значај, а ми смо као земља имали два такмичара, Џениса Авдића из Сјенице у бигатлону и Страхију Станишића из Београда у алпском скијању, каже Тодоровић, који је уз Владу Дивца као представника српског Олим-

пијског комитета био једини спортски функционер из Србије.

- Ексклузивно, могу да кажем да се МОК фокусирао на то да Олимпијске игре младих прерасту у праве олимпијаде. Њихова жеља је да се олимпијски спорт врати својим изворима и коренима и да не буде више поприште професионалаца који имају где да се такмиче и доказују, открива нам Тодоровић.

По њему, само отварање игара одржано на тамошњој чуvenој скакаоници било је фасцинантно. Чин отварања игара замишљен је и режиран као историјска ретроспектива спорта и комуникације са делом који се давио прошлочију, садашњошћу или добом које долази, како у спорту тако и у комуникационим технологијама. Отварању нису могли да се присуствују грађани и туристи, већ само званице МОК-а и аустријског Олимпијског комитета.

- Изненадило нас је што је хотел у коме смо боравили у власништву њихове католичке цркве, као и највећи простор који они изнајмују за одржавање свих прес конференција, каже Тодоровић.

Пошто је Инсбрук једини град на свету у којем се олимпијске игре одржавају чак трећи пут у ту част упаљена су три, уместо једног олимпијског пламена.

Организатори су делегацији „Балкан ФАРЕ-а“ уприличили и културолошки излет у Салцбург, други град на свету по туристичком приходу после Лондона.

- Обишли смо Моцартову родну кућу која је данас музеј. Ми, са Балканом, на лицу места смо се нашали на свој рачун речима: „Шта се ми расправљамо око историје када су у комшилуку Мо-

цартове родне куће књижара која ради од 1594. године и зграда која и данас делује отмено и модерно, а која је саграђена 1294. године. Само толико,“ кроз смех препричава Тодоровић.

■ Балканска фудбалска лига

Повратак са Олимпијаде искостили су и за своје делатности у оквиру организације „ФАРЕ“ и конституисања једничке балканске фудбалске лиге у којој је ће учествовати 12 земаља од Словеније до Турске.

- Наша лига је заснована на правим основама, а не као нека приватна прчија попут оне коју „Звезда“ безуспешно „гур“ и предлаже. Ми решења тражимо у договору са званичним фудбалским савезима тих земаља, њиховим спортистичким институцијама, државним органима, привредним коморама, установама културе, али и по први пут у историји и са највијачима репрезентација и националних тимова. Сви са којима смо до сада разговарали и преговарали одушевљени су том идејом као и приступом, подсећа Тодоровић.

су вољни да сарађују, не без понос на истиче генсек „ФАРЕ“-а Тодоровић.

Посета словеначком савезу изостала је због већ познатог неверемена које је буквально било „оковано“ тај део Европе и Балкана, али зато Хрватском ногометном савезу није.

- Хрватска се показала као највеће и најпријатније изненађење. Пре разговора са членим људима њиховог ногометног савеза ми смо били убеђени да су они највећи противници будуће балканске фудбалске лиге. Званичан део разговора био је предвиђен да траје сат времена, а протегао се на шест и по сати. Њихови водећи људи из ове организације одмах су решили да се њихов савез укључи у „Балкан ФАРЕ“ и дају свој пун донос борби против расизма и национализма у фудбалу. За сарадњу са „ФАРЕ“-ом по том питању од сада ће бити задужена господња Нина Павловић, која је у њиховој организацији задужена за сарадњу са страним савезима и фудбалским организацијама, а показали су и велику и искрену заинтересованост за балканску лигу. То је још један доказ да са нормалним приступом и разговором нормални људи у свим земљама и савезима увек могу да пронађу заједнички језик и одаберу најкавалитетније решење, тврди наш саговорник.

По њему, балканска фудбалска лига стартовала би највероватније наредне године, а ускоро ће њен план и програм бити представљен у самом центру УЕФЕ у Цириху. Чланови „Балкан ФАРЕ“-а наредног месеца презентоваће свој већ доказани програм борбе против расизма и национализма на спортистичким борилиштима у Даблину, на конференцији фудбалских савеза земаља чланице Европске уније која се одржава под слоганом „Покажи расизму црвени картон“. Они су га већ одавно показали.

Зоран МИШИЋ

ЖЕЉКО ТОДОРОВИЋ НА ОЛИМПИЈСКИМ БОРILIШТИМА И СА МАСКОТОМ ИГАРА „ЈОГЛОМ“

којој смо више пута писали и чији је члан био Крагујевчанин Жељко Тодоровић, генерални секретар те организације.

Питање које се логично намеће је откуда фудбалски посланици на зимским олимпијским играма.

- У Инсбруку смо били испред

„ФАРЕ-а“ и УЕФЕ Нелко Нелковски из Македоније, председник ове организације, представник Црне Горе Филип Јовићевић и ја. Жеља чланова МОК-а и организације „Спин“ при УЕФЕ била је да на конференцији одржаној у току Олимпијаде наша позитивна искуства са фудбалских терена у борби против расизма и национализма прикажемо и покажемо колегама који се баве олимпијс-

ПАНОРАМА ИНСБРУКА

ДЕЛЕГАЦИЈА „БАЛКАН ФАРЕ“
– ЖЕЉКО ТОДОРОВИЋ, НЕЛКО НЕЛКОВСКИ И ФИЛИП ЈОВИЋЕВИЋ

СА КОЛЕГАМА ИЗ ЗИМСКИХ ОЛИМПИЈСКИХ СПОРТОВА У ИНСБРУКУ

ДЕЛЕГАЦИЈА „ФАРЕ“ СА ЧЕЛНИЦАМА ХРВАТСКОГ НОГOMETНОГ САВЕЗА

ИАКО се очекивало да ће домаћин много теже стићи до победе у дуелу са ове године изузетно добром Пожаревљанима, дододило се управо супротно. Без повређених стартера Радовића и Ђировића, Раднички је остварио максималну победу, тек другу у девет утакмица на домаћем терену ове године. На руку је ишао и резултат из Новог Сада, па је, иако се то у финишу није очекивало, освојена друга позиција пред плеј-оф за титулу шампиона.

Преломни тренутак утакмице

ПРВА ЛИГА - Ж

Лош викенд

ОБЕ крагујевачке екипе у Првој лиги Србије за жене забележиле су поразе у 17. колу.

Раднички је максималним резултатом на свом терену изгубио од лидера на табели, Јединства из Старе Пазове. Најбоља екипа првенства спремно је ушла у меч и избегла најављивано изненадење. Резултат по деоницама био је 22:25, 18:25, 20:25. Смеч 5 је освојио само сет на гостовању у Лазаревцу. Резултат по деоницама био је 25:21, 25:21, 20:25, 25:22.

У наредном колу овај тим дочекује екипу Зрењанина, док Раднички гостује Гимназијалцу у Крагујевцу.

М. М.

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА - МЛАДИ РАДНИК 3:0

Асад - за титулу

Био је улазак Игора Јовановића у игру, средином другог сета. Напади Радничког, што се догађа током целе сезоне, углавном су предвидљиви, па је ривал углавном стизао да покрије углове, на којима се упорно инсистира. Млади техничар најпре је саставио страшну серију са сервис линије од осам узастопних поена, те је дотадашњи резултатски егал од 15:15, када се углавном, у првих сет и по, играло поен за поен, претворен у сигурну победу. Разиграли су се нападачи, поправљен је сервис, па се гост већ тада предао. Треба поменути и непотребно узбудљиву завршницу прве деонице, коју су режирали домаћи, закомпликовавши себи живот несмотреном игром после вођства од 23:20. Ипак, резултат се „пише“, а за поправку има времена.

Оно што највише плаши пред коначне овосезонске обрачууне је

пријем сервиса. Остали сегменти како-тако функционишу, док су примачи све несигурнији. Ривали то знају и литом „бескруполозно“ користе. У овом мечу на мети је био Владан Ђорђевић, који је тешко успевао да укроти сервисе, а самим тим, као добар нападач, остао је удаљен од мреже. Најјачи на тој позицији, либеро Срђан Пантелић, има све мање после, па предстоји време да се ситуација побољша колико је могуће.

Како је конкуренција углавном позната, чини се да три екипе претендују на финале. Црвена звезда је освојила пол позицију са само једним поразом, од Радничког у „Шумицама“, и највећи је фаворит. Одмах иза су Новосађани и Крагујевчани, док, чини се, остале екипе, па ни владајући шампион Партизан, немају квалитет за највиши дomet.

М. М.

ПРЕД ПЛЕЈ-ОФ

Ка финалу преко Љига

ПОСЛЕ лигашког дела такмичења, првенство Србије за одбојкаше улази у одлучујућу фазу. Од данас осам екипа почиње борбу за титулу шампиона мечевима четвртфинала плеј-офа.

Крагујевачки Раднички Креди банка за ривала има Спартак из Љига. Прва утакмица игра се вечерас у „Језеру“, реванш је планиран за недељу на терену ривала, а у случају нерешеног резултата мајсторија је 15. марта у Крагујевцу.

Остали парови, у истим терминима, су: Црвена звезда - Железничар, Војводина - Рибница и Млади радник - Партизан.

М. М.

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 200. Судије: Симоновић (Крајујевац), Томашевић (Београд). Резултат јо сецовима: 33:31, 25:19, 25:17.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђорђевић 13, Стевановић 7, Илић 1, Немеш 17, Олачић 1, Радевић 12, Пантелић (либеро), Јовановић 1, Петровић 3, Иловић, Којановић, Блатојевић.

МЛАДИ РАДНИК: Дудуј 5, Мунћан 3, Костић 1, Васић 13, Шулић 3, Шормаз 3, Пековић (либеро), Шљиванчанин, Костић, Н. Пејшровић, П. Пејшровић 4, Маринковић 3.

WIENER STÄDTISCHE ЛИГА

18. (последње) КОЛО: Раднички Креди банка - Млади радник 3:0, Партизан - Клек 1:3, Јединство - Спартак 3:1, Железничар - Црвена звезда 0:3, Војводина - Рибница 3:2.

Црвена звезда	18	17	1	53:18	48
Раднички КБ	18	13	5	47:25	40
Војводина	18	13	5	46:26	40
Млади радник	18	10	8	38:33	31
Партизан	18	10	8	38:34	26
Рибница	18	6	12	29:41	19
Спартак	18	6	12	25:42	17
Железничар	18	6	12	24:43	17
Клек	18	5	13	23:44	16
Јединство	18	4	14	27:44	16

Парови четвртфинала плеј офа (7. 10. и 14. март) су: Црвена звезда - Железничар, Раднички Креди банка - Спартак, Војводина - Рибница и Млади радник - Партизан.

Из лиге је испало Јединство, а Клек игра барак са другопласираним из Прве лиге Србије.

КОШАРКА

ЗАГРЕБ - РАДНИЧКИ 76:81

Кад Мута запрети

ЗАГРЕБ - Хала: Спортски центар „Дражен Петровић“. Гледалаца: 1.000. Судије: Шушуловић (Црна Гора), Мајкић (Словенија), Биједић (БиХ). Резултат јо

шетаринама: 18:26, 12:15, 30:22, 16:18.

ЗАГРЕБ: Мулаомировић 10, Машин 8, Халиловић 4, Симон 19, Бабић, Касун 26, Митровић, Маркоша 3, Ранић 2, Ожболић 4, Рикић, Шарин.

ПРАКТИЧНО само са осморицом играча, Раднички је, да ли због Мутине претње кажњавањем после лоше партије са Цедевитом (68:86), успео да забележи веома важну победу на гостовању хрватском шампиону. Утакмица је, сложила се објојица тренера по завршетку, била слабог квалитета, можда и услед значајног улога. Јер, победнику овако европски планови још увек тињају, додуше умногоме зависе и од резултата конкурентата, и на Крагујевчанима је да до краја одиграју без сталних осцилација.

Другу загребачку утакмицу за само четири дана Раднички је отпочео без повређених Синовеца и Марковића. Загреб, мора се рећи доста слабији од Цедевите, али ипак са добним играчима, већ на старту је заостао резултатски. Миљан Павковић најзад је почeo да са партijама као пре повреде, сугарно, сврсисходно, без грешака и непромишљених потеза, што је донело сигурност у игри, док је изненађујуће добар био Владимир Вуксановић, до сада без озбиљне минутаже.

Разлика је на полувремену била чак двоцифрена, а по изласку из свлачионице „мрави“ су се разиграли. После периода загревања, резултат је гласио 32:47, кренула је серија домаћина, предвођених одличним Крунославом Симоном и Мариом Касуном. Предност „црвених“ се озбиљно топила, да би у четвртој деоници чак прешла на страну ривала - 71:67. Николић

Фото: www.adriaticbasket.info

АБА ЛИГА

22. КОЛО: Загреб - Раднички 76:81, Златогор - Хелиос 67:73, Црвена звезда - Крка 82:78, Цедевита - Макаби 77:83, Олимпија - Цибона 58:61, Будућност - Широки 68:61, Хемофарм - Партизан 66:87.

Утакмице 23. кола одигране су јуче. Макаби 21 20 1 178:145:41, Цедевита 22 17 5 187:161:39, Партизан 22 16 6 176:154:38, Будућност 21 15 6 158:149:36, Широки 23 13 10 174:169:36, Цибона 22 12 10 175:172:34, Црвена звезда 23 10 13 185:189:33, Раднички 22 11 11 181:181:33, Загреб 22 11 11 173:173:33, Олимпија 22 11 11 165:171:33, Хелиос 22 6 16 157:181:28, Крка 22 5 17 157:171:25, Хемофарм 22 5 17 160:178:27, Златогор 22 2 20 145:177:24.

24. КОЛО: Златогор - Раднички, Хелиос - Крка, Макаби - Загреб, Црвена звезда - Цибона, Широки - Цедевита, Олимпија - Партизан, Будућност - Хемофарм.

25. КОЛО (13/14. 3): Крка - Раднички, Златогор - Будућност, Хемофарм - Олимпија, Партизан - Цедевита, Цибона - Загreb, Хелиос - Макаби, Широки - Црвена звезда 76:66.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Историјски пласман девојака

УПРКОС поразу у последњем колу Прве А лиге у Шапцу од истоимене екипе са 64:60, у оквиру последњег 22. кола, кошаркашице Радничког забележиле су историјски пласман када је крагујевачка женска кошарка у питању. На крају првенства, са 11 победа и исто толико пораза, освојиле су пето место, па ће се тако ипак наћи у плеј-ауту, односно одмеравању снага са екипама од петог до 12. места.

Ништа није реметило пласман „црвених“ у прошлонедељној утакмици, која је због тога имала више опуштен, ревијални карактер. То је показао и резултат на полувремену, када је на семафору стајало егал - 31:31. У наставку су се разиграле Шапчанке, таман онолико колико је требало да потврде четврто место и играње у плеј офи ове сезоне, што је и за овај град такође велики успех. Раван начем.

Последња деоница игре припала је Крагујевчанкама, али је на крају ипак славила боље пласирања екипа.

С. М. С.

ОД ЧЕТВРТКА ДО ЧЕТВРТКА

ЧЕТВРТАК
ОДБОЈКА: Раднички Креди банка - Старашак (Љић), хала „Језеро“ (19.00)

ПЕТАК
ОДБОЈКА: Смеј 5
- Зрењанин, сала „Артем“ (19.00)
ФУТСАЛ: Економац - Танјо Лиман (Нови сад), хала „Језеро“ (20.30)

СУБОТА
КОШАРКА (Ж)
Баскет спарс - Бор, хала „Парк“ (19.00)

ПРВА "А" ЛИГА (Ж)

22. (последње) КОЛО: Шабац - Раднички 64:60, Челарево - Студент 59:52, Врбас - Пролетер 100:64, Беочин - Јагодина 81:65, Лозница - Спартак 42:73, Црвена звезда - Стара Пазова 66:44.

Црвена звезда	22	21	1	177:130:43	
Јагодина	22	18	4		

СТАРЧЕВИЋ, МИЛОШЕВИЋ, БАБАЈИЋ, СТОЈИЉКОВИЋ

БАДМИНТОН**Кренула лига**

ЕКИПНО првенство Јужног региона Бадминтон савеза Србије, отпочело је прошлодневним дуелима у сали Друге крагујевачке гимназије. Чланови крагујевачког Ревенса забележили су један пораз и две победе на овогодишњој такмичарској премијери у домаћој конкуренцији.

Једини неуспех, код мушкарца, „гавранова“ су претрпели од крушевачких „Змајева“ - 4:1, а тај бод домаћину донели су Никола Мијачић и Филип Стојиљковић у дублу, савладавши тренутно најјачи дубл Србије Каличанин-Петровић. У преостала два сусрета Крагујевчани су били бољи од ривала из Београда - 3:2 и Панчева - 5:0.

Сличан учинак имале су и девојке из нашег састава, које су, такође од Крушевљанки, претрпеле убедљив пораз, али су зато биле боље у двобоју са Београђанкама, савладавши их са 3:2.

За Загреб

ПУТ Загреба отишао је крагујевачки бадминтонаш Никола Мијачић, где ће учествовати на интернационалном предолимпијском турниру за сениоре. Одмах затим, за викенд, Мијачић ће се наћи на турниру исте категорије у Румунији.

На исти турнир, али за јуниоре, иду и тројица млађих такмичара Ревенса, који се игра у мађарском Печују.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ**За сада - финала**

ЗИМСКА првенства Србије у пливању за млађе категорије, одржана у два претходна викенда, показала су да Крагујевац и у овом спорту поседује видан потенцијал.

Од пет такмичара Радничког, колико их је укупно наступило за седам дана, најистакнутији су, очекивано, били Лазар Карић и Ксенија Јовановић. У кадетској конкуренцији, Ксенија се пласирала у "А" финале трке на 200 метара делфин, док је Лазар стигао до "Б" финала дистанце 100 метара леђно.

На пионирском, наступивши у шест трка, Јовановићева је најбоље остварење имала у трци на 100 метара делфин, где је заузела четврто место. На двоструко дужој деоници исте дисциплине, била је шеста, а медаља јој је умало измакла и у утрги на 100 метара леђно. Три трке мешовитим стилом, донеле су јој осмо (на 200 метара), девето (400) и 13. Место (100).

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (М)

19. КОЛО: Раднички - Војводина 22:23, Динамо - Партизан 25:26, ПКБ - Црвена звезда 25:29, Обилић - Југовић 23:25, Напредак - Железничар 25:24, Металопластика - Пожаревац 31:23, Сmederevo - Рудар 22:21, Црвена - Колубара 29:23.
Војводина 19 16 3 0 571:47335 Партизан 18 16 2 0 567:47934 Раднички 19 12 2 5 532:47626 Металопластика 18 11 1 6 512:46223 Напредак 19 9 3 7 513:51621 Рудар 19 8 3 8 472:48519 Ц. звезда (-2) 19 9 2 8 505:48618 Колубара 18 7 4 7 496:50418 Југовић 19 7 3 9 478:49017 Железничар 19 6 3 10 540:58015 Сmederevo 19 7 1 11 434:47915 ПКБ 19 6 2 11 487:51214 Пожаревац 19 7 0 12 484:50914 Црвена 19 6 0 13 491:51712 Динамо 19 4 1 14 512:560 9 Обилић 18 4 0 14 464:530 8
20. КОЛО: Партизан - Раднички, Црвена звезда - Динамо, Југовић - ПКБ, Колубара - Обилић, Војводина - Напредак, Железничар - Металопластика, Пожаревац - Сmederevo, Рудар - Црвена.

ФУТСАЛ**КОПЕРНИКУС - ЕКОНОМАЦ 2:11****Какав тим, страшан**

КАДА једна екипа, у само четири дана, победи на два гостовања, и то код нимало наивних ривала, а уз то постигне и 20 голова, шта онда више рећи. Суверена игра Економца из недеље у недељу потврђује зашто је наш тим тренутно најбољи српски футсалски састав.

Истина, Коперникус, поготово на свом терену у Нишу, важи за веома озбиљну екипу, али очигледно да ни они нису знали шта их је снашло прошле недеље. Пре њих, у среду, слично се догодило и зрењанинском САС-у, који је такође на свом буњишту поражен 9:2.

Да зло буде веће по Нишлије, примили су гол већ у првим секундама сусрета, тачније осмој, рекордној, а стрелац за Крагујевчане био је Бразилац Додо Да Кос-

СПОРТ**РУКОМЕТ****РАДНИЧКИ - ВОЈВОДИНА 22:23****Није нам се дало**

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 350. Судије: Боришић и Марковић (Београд). Седмерици: Раднички 3/2, Војводина 6/4. Искључења: Раднички 20, Војводина 8 минута. Црвени каршон: Дамјановић (Војводина).

РАДНИЧКИ: Злашановић, Лекић, Гавриловић 5, Јанићевић, Радојчић, Станојевић 1, Петровић, Томић, Марковић, Цвешиновић 3, Милинчић, Николић 3, Илић 1, Рајичевић 5, Продановић 1, Шимић 3.

ВОЈВОДИНА: Арсенић, Радосављевић 7, Вуковић 3, Пойов 5, М. Радишић, Баршић 2, Веселинов, Стјепановић, Абацић, Суџум 2, Дамјановић, Б. Радишић, Чујковић, Бурић, Марјанац 2, Милошевић 2.

вештачки створеној напетој атмосфери, иако се све време ишло ка победи. Томе су умногоме кумовале и судије, које су, гледајући на реакције са клупе Новосађана, свирали све и свашта, углavnom на штету нашег састава.

Но, све и да је крајњи скор био радикално другачији, сем престижа, тешко да би „црвени“ добили више. Далеко су им одмакла два првопласирана тима, и тек би њихова невероватна серија и још мање могуће посртјање водећег двојца могло да их помери на више са треће позиције коју тренутно заузимају.

А најтеже овосезонско гостовање следи им за викенд. Иде се у Београд, где ће се на супротној страни наћи састав актуелног шампиона, и даље најачег такмача у лиги, Партизана.

В. У. К.

ИЗ ЦРВЕНКЕ "ЦРВЕНИ" СТИГЛИ**Са бодовима**

КАКО су изгубили од Војводине, тако су рукометаши Радничког четири дана раније, прошлије среде, славили у Црвенки. На мишиће, једва, али ипак заслужено, у више него узбудљивом финишу - 23:22.

Прве звезде сусрета били су голмани двају тимова, наш Златановић са 21 одбраном, наспрам Витаса, чији је учинак био за три интервенције слабији. Златановић је, сигурно, заслужио и епитет играча утакмице, јер је на самом крају бриљантно зауставио шут на свој гол, и тиме промовисао победника.

В. У. К.

КУП СРБИЈЕ**Прва препрека Обилић**

ЖРЕБ осмине финала Купа Србије за мушкарце донео је Радничком ривала по мери, екипу Обилића. Тај сусрет одиран је јуче, у Београду.

Остали парови, и могући ривали "црвених" у четвртфиналу били су: Пожаревац - Партизан, Зајечар - Рудар, Врање - Металопластика, Колубара - Војводина, Спартак - ПКБ, Црвена звезда, док је Југовић био слободан.

В. У. К.

дљиво водили једноставно је закључити - био је то израз беса, очаја и немоћи.

Већ сутра „студенти“ ће, после три узастопна гостовања, поново заиграли пред својом публиком. У госте им долази новосадски Танго Лиман. Сусрет је заказан 20 и 30 часова, наравно у хали „Језеро“.

С. М. С.

КУП СРБИЈЕ**Економац у Бечеју**

У ПОНДЕЉАК увече извучени су парови осмине финала футсалског Купа Србије. У полуфинали жребу нашло се 12 прволигашких екипа и четири победника региона.

Крагујевачки „студенти“ извукли су прошлогодишњег прволигаша екипу Бечеја, а утакмица је већ јуче, 7. марта, играна у Бечеју.

Остали парови су: Коперникус - САС, Нови Београд - Колубара, Летећи Холанђанин - Врање, Каљача - Ниш 92, представник Београда - Смедерево, Партенон - Насијус и Тврђава - Марбо.

В. У. К.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

14. КОЛО: Јула/данас: САС - Економац 2:9, Коњарник - Ниш 92 7:1, Насијус - Танго 2:2, Летећи Холанђанин - Смедерево 1:1, Врање - Коперникус 4:0, Колубара - Марбо 2:6.

15. КОЛО: Коперникус - Економац 2:11, Смедерево - САС 1:3, Ниш 92 - Врање 3:2, Летећи Холанђанин - Колубара 2:7, Марбо - Танго 6:4, Коњарник - Насијус - Летећи Холанђанин.

16. КОЛО: Економац - Танго, Колубара - Коперникус, Марбо - Смедерево, САС - Ниш 92, Врање - Коњарник, Насијус - Летећи Холанђанин.

БИЦИКЛИЗАМ

Јака конкуренција непремостива

НИСУ блистали чланови Радничког на 36. друмској трци за „Трофеј Заједнице словеначких спортских друштава у Италији“. Она је прошле недеље вожена у Трсту, на стази дугој 143 километара.

Олимпијски кандидати и бициклисти који воже за турски тим Маниса, Есад Хасановић и Жолт Дер, освојили су тек 51, односно 83. место у конкуренцији 186 такмичара. Хасановић је за победником имао заостатак од четири, а Дер 6,4 минута.

С. М. С.

СТРЕЉАШТВО

Стева исјукао медаљу

НИЈЕ Стеван Плетикосић успео да одбрани бронзану медаљу са прошлогодишњег Финала Србије у гађању ваздушном пушком, пошто је најслабијом финалном серијом, у односу на све учеснике, прошле недеље у Новом Саду освојио тек четврто место.

Плетикосић је у првом делу имао најбољи резултат, 596 кругова, и био најближи победничком постољу, али је у последњих 10 хитацима „убио“ свега 100,4 круга, тако да су га претекли Београђани Миросављев, Мочићевић и Себић, те је на крају остао без икаквог одличја.

Ни други крагујевачки представник у мушкију конкуренцији, Милутин Стефановић, нашао се мимо победничког постоља, пошто се са 696,3 круга (593 у основном делу), пласирао степеник ниже у односу на Плетикосића.

Једна Крагујевчанка у финалу ваздушном пушком за даме, Олга Тодоровић, такође је освојила пето место, иако је имала за позицију бољи пласман после основног дела са 393 круга. У финалном распуштању ту разлику је анулирала њена презимењакиња из новобеоградског Ушћа, потиснувши је тако на место ниже.

Најбољи у Сmedереву

ЈУНИОРИ и сениори стрељачког клуба „Чика Мата“, учествоваће ове недељу у Сmedереву на првенству Србије.

Дисциплина је гађање серијском и стандардном ваздушном пушком на 10 метара.

С. М. С.

И трећа Стевина срећа

ЗАВРШНО, треће коло Лиге и Купа Стрељачког савеза Србије у конкуренцији кадета и млађих јуниора, члану „Чика Мате“, Стевану Јовановићу, донело је нови тријумф. Он је на стрелишту у Сmedереву по трећи пут славио у овој серији, упутивши рекордних 187 кругова, те финално одмеравање снага дочекује као првопласирани.

Поред златног, још две бронзане медаље припадају крагујевачким такмичарима. Јовановићевој исписници, кадеткињи Невени Армуш, чији је скор био 179, те млађем јуниору Милошу Ивановићу - 581 круг.

Финале је на програму 24. марта, највероватније на истом месту, сmedеревској стрељани.

В. У. К.

РЕТКЕ АКЦИЈЕ ПРЕД ГОЛОВИМА

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ 1923 - ВОЈВОДИНА 0:0

Ко зево, ко дремо

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: „Чика Дача“. Гледалаца: 10.000. Судија: Драган Крстић (Београд). Жути картони: Тиншор, Милошевић, Недовић (ог 83. минута Лейовић), Мутавчић, Милошковић, Костић, Пойновић (ог 55. Живадиновић), Симић (ог 78. Вукашиновић).

РАДНИЧКИ: Чанчаревић, Павловић, Ристић, Тиншор, Милошевић, Недовић (ог 83. минута Лейовић), Мутавчић, Милошковић, Костић, Пойновић (ог 55. Живадиновић), Симић (ог 78. Вукашиновић).

ВОЈВОДИНА: Сушић, Трајковић, Мојсов, Павловић, Вулићевић, Ајија, Митошевић (ог 90. Полешановић), Каџаи (ог 55. Бојодић), Стевановић, Шкулечић (ог 88. Новаковић), Оумару.

“ЦРВЕНИ ЂАВОЛИ”, ЗА РАЗЛИКУ ОД СВОИХ ЉУБИМАЦА, У ПУНОЈ ФОРМИ

ЧИНИ се да у досадашњем току првенства ни Раднички ни Војводина нису одиграли тако лошу утакмицу као што је то било у њиховом међусобном дуелу прошле недеље. Не зато што је крајњи резултат 0:0, већ се и број шанса мерио готово истом бројком, баш као и задовољство 10 хиљада присутних на стадиону „Чика Дача“.

Сад, оправдања за тако нешто може да има “мали милион”, попут чињенице да је почетак пролећне сезоне, или да је ривал диктирао такав наступ. У сваком случају, штагод да је, није утешно, јер се управо у оваквим дуелима познају јунаци. И мишеви, свакако.

А бојажљива су, реално, била оба састава. Некако спутани, са израженијом жељом да не приме гол, играчи су време претежно проводили између два шеснаестерца. Ипак, нешто конкретнији били су гости. Они су и први припретили, у шестом минути, преко Катаја, а исти играча пет минута касније не користио Павловић, па му Чанчаревић из неподредне близине брани ударац.

Наш тим био је видно смущен, без препознатљиве игре, па су ретке прилике, хм, више популарнице, биле максимум његовог достигнућа. Тако се једном окушао Костић, али бе-зупшено.

У наставку иста прича, досадна. Виђена је нека иницијатива која не доноси ништа, чак ни какве-такве уздахе. Нису помогле ни потоње замене, јер су се Живадиновић, Вукаши-

новић и Леповић само уклопили у додаташње сивило.

Опет су нешто опаснији били Новосађани, који су нас плашили контранападима, али је све остало на томе, пошто је и њихова умешност остала недоречена.

Укупно узвеши, реми јесте најреалнији исход, бод срећа обома, али као пропаганда фудбала, овај сусрет не кошта ни пару. Далеко је и испод невелике цене улазнице.

Ипак, главу горе. Игра се даље, ако може - боље. Прилика да се тако нешто покаже на делу већ је у суботу, а ривал нико лак, „компетентан“, Спартак усред Суботице.

В. У. К.

РОСИЋ И ПЕТРОВИЋ

УДЕО у учинку омладинске репрезентације Србије на две гостујуће пријатељске утакмице, против Белгије (0:0) и Луксембурга (3:1), имали су и фудбалери Радничког 1923, Лазар Росић и Иван Петровић.

Додуше, у дуелу са Белгијанцима наступио је само Петровић, одигравши неких 15 минута, док је потоњи сусрет почeo са оба наша играча у стартној постави. Овога пута Петровић је на терену остао свих 90 минута, а Росић је замењен током другог полувремена.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

16. КОЛО: Раднички 1923 - Војводина 0:0, Металац - Рад 0:1, Нови Пазар - Партизан 1:1, Слобода - Јагодина 1:2, Хајдук - ОФК Београд 1:2, Црвена звезда - Спартак 1:0, Борац - Јавор 1:0, БСК - Сmedерево 0:1.

Партизан 16 14 1 1 37:6 43
Црвена звезда 16 11 2 3 28:12 35
Војводина 16 8 7 1 30:9 31

Раднички 1923 16 7 8 1 24:14 29

Слобода 16 7 4 5 22:21 25

Спартак 16 6 7 3 14:13 25

ОФК Београд 16 8 1 7 21:21 25

Јагодина 16 6 5 5 16:14 23

Сmedерево 16 6 2 8 13:17 20

Хајдук 16 5 3 8 14:23 18

Рад 16 4 5 7 18:16 17

Јавор 16 4 3 9 9:18 15

БСК 16 3 5 8 9:21 14

Нови Пазар 16 2 6 8 10:25 12

Борац 16 2 5 9 7:21 11

Металац 16 1 4 11 8:29 7

17. КОЛО: Спартак - Раднички 1923, БСК - Хајдук, Сmedерево - Борац, Јавор - Црвена звезда, Војводина - Металац, Рад - Нови Пазар, Партизан - Слобода, Јагодина - ОФК Београд.

РВАЊЕ

Спасић - Србија

ЈЕДИНИ представник „црвених“ у дресу репрезентације Србије на Европском првенству у Београду, које је почело ове недеље, јесте Милош Спасић.

Крагујевачки колос ће наступати у категорији до 80 килограма, у грчко-римском стилу. По програму такмичења, тек у недељу, завршног дана такмичења.

Пет одличја

На прошлогодишен турниру у Зрењанину, јуниори Радничког освојили су пет медаља, у конкуренцији 150 младих такмичара.

Златно одличје припало је Немањи Крстићу, сребрно Петру Пивљанићу, док су Александар Павловић, Марко Милошевић и Ђорђе Пешут приглили бронзане медаље.

С. М. С.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Прекоокеански трилинг

НЕШТО мање од месец дана пре почетка Националне лиге Србије у америчком фудбалу, Дивљи Вепрови довели су још једно појачање из иностранства.

Реч је о још једном Американцу, Мајку Кенону, чији је ангажман усмерен на офанзивну линију. Има 24 године, висок је 196 сантиметара и тежак 131 килограм. Играје у америчкој колеџ лиги, али има и тренерско искуство.

У Крагујевац је стигао у петак, па се очекује да има довољно времена за утргавање до почетка шампионата, заказаног за 25. март.

М. М.

АТЛЕТИКА

Анић ишићује форму

ПО други пут у две недеље атлетичар Радничког Лазар Анић окитио се златном медаљом у скоку удаљ. И то на истом месту, у Новом Саду. Тријумф Анића сада је обележен нешто дужим скоком - 7,09 метара.

Ипак, ово је само увод у сезону. Права остварења од њега очекују се тек почетком летњих месеци.

В. У. К.

СКИЈАЊЕ

Трке као на траци

ПРОТЕКЛЕ седмице Невена Игњатовић возила је чак шест трка. Најпре су на реду била ФИС надметања у аустријском Инкернесу, а интересантно је да је по први пут ове године учествовала у супервелеслалому. Забележила је 5. и 9. место, што јој је донело 31,36, односно 32,11 поена.

Нешто лошији пласман остварила је у суперкомбинацији, иако се попела на трећу степеницу победничког постоља, али са само 43,80 поена. После тога огледала се у најјачој конкуренцији у Светском купу, али ни у слалому и велеслалому у немачком зимском спортском центру Офтершвантен није завршила трку.

Виктор Раковић се у исто време такмичио у Босни и Херцеговини. На Јелашници је возио ФИС слалом и велеслалом, достигао 15. и 20. место са 89,33 и 116,72 бода. Касније, на Јахорини, у истим дисциплинама није оконча